

Møteinnkalling

BKF - Bergen kirkelige fellesråd

Møtedato: 08.03.2023 kl. 18:30

Møtested: Kirkens hus, Marken 34, 5017 Bergen

Arkivsak: 19/04444

, 10.03.2023

Siri Hoff Austgulen
Sekretær

DEN NORSKE KIRKE

Bergen Kirkelige Fellesråd

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Siri Hoff Austgulen	414	19/04444-227	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
BKF - Bergen kirkelige fellesråd	1/23	08.03.2023

Godkjenning av innkalling og saksliste

Saksframlegg

Godkjenning av innkalling og saksliste til møte 08.03.23

Kirkevergens forslag til vedtak

Innkalling godkjennes

Saksliste godkjennes slik den foreligger

DEN NORSKE KIRKE

BKF - Bergen kirkelige fellesråd

Møteinnkalling

BKF - Bergen kirkelige fellesråd

Møtedato: 08.03.2023 kl. 18:30

Møtested: Kirkens hus, Marken 34, 5017 Bergen

Arkivsak: 19/04444

Eventuelt forfall meldes Siri Hoff Austgulen tlf 55593209 eller e-post sa267@kirken.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

SAKSLISTE		
Godkjenning av innkalling og saksliste		
1/23	19/04444-227	Godkjenning av innkalling og saksliste
Godkjenning av protokoll		
2/23	19/04444-228	Godkjenning av protokoll fra BKF møte 14.12.22 - nr. 06/22
Saker til behandling		
3/23	22/03064-22	BKF - Økonomirapport pr 31.12.2022
4/23	22/12561-6	Årsregnskap 2022
5/23	23/01628-3	Økonomiplan 2024 - 2027
6/23	23/02080-1	Tildelingsbrev fra Bergen kommune 2023
7/23	20/06533-16	Loddefjord kirke - utvidelser - søknad om godkjenning
8/23	20/00409-99	Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg - Oppnevning av nytt varamedlem
9/23	22/12953-4	Uttalelse til høring om adgang til å vektlegge samlivsform ved tilsetting
10/23	23/01532-3	Statusrapporter og HMS rapport BKF 01/23
Orienteringssaker		
11/23	19/04444-230	Referat- og orienteringssaker

Bergen, 28.02.2023

Ragnar Gjengedal (s)
Leder

Mette Svanes (s)
Kirkeverge

DEN NORSKE KIRKE

Bergen Kirkelige Fellesråd

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Siri Hoff Austgulen	414	19/04444-228	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
BKF - Bergen kirkelige fellesråd	2/23	08.03.2023

Godkjenning av protokoll fra BKF møte 14.12.22 - nr. 06/22

Vedlegg:

Protokoll BKF - Bergen kirkelige fellesråd 14.12.2022

Saksframlegg

Det er ikke kommet merknad til protokollen

Kirkevergens forslag til vedtak

Protokoll fra BKF møte 14.12.22 - møte nr. 06/22 godkjennes som den foreligger

DEN NORSKE KIRKE

BKF - Bergen kirkelige fellesråd

Møteprotokoll nr. 06/22

BKF - Bergen kirkelige fellesråd

Møtedato: 14.12.2022 kl. 18:30
 Møtested: Kirkens hus, Marken 34
 Arkivsak: 19/04444

Til stede: Hans Martin Svarstad (Arna menighet), Christian Nettet (Bergen domkirke menighet), Amalie Ulevik Bjerk (Birkeland menighet), Bjørn Norstrand (Biskopshavn menighet), Marit Drotningvik (Bønes menighet), Bjørn Rosland Norberg (Fridalen menighet), Torgeir Wiig (Fyllingsdalen menighet), Therese Nesse Mokkalbost (Laksevåg menighet), Torstein Sætre (Loddefjord menighet), Ragnar Gjengedal (Nygård menighet), Sølvi Mostrum Krabbedal (Olsvik menighet), Nils Gunnar Toppe (Salhus menighet), Jostein Aarvik (Sandviken menighet), Asbjørn Valen (Skjold menighet), Per Kristian Erdal (Storetveit menighet), Randi Wollan Neuber (Sælen menighet), Lodve Gidske (Søreide menighet), Maren Flotve Tischendorf (Årstad menighet), Leif Endre Grutle (geistl.repr), Harald Berge Breistein (Bergen kommune)

Møtende varamedlemmer: Frode Hjertnes (Slettebakken menighet) for Thor W. Brekkeflat, Jorunn Haukås (Ytre Arna sokneråd) for Thor Kalland

Meldt forfall: Malin Backman von Osten (Eidsvåg menighet), Marit Vik (Eidsvåg menighet), Tord Byrkjeland (Fana menighet), Kari Davidsen (Landås menighet), Johannes Kvamme Juliussen (Landås menighet), Jorunn May Johnsen (Løvestakksiden menighet), Jostein Gimmestad (Løvestakksiden menighet), Tor David Hanson (Åsane menighet), Åse Vassenden Hetlebakke (Åsane menighet)

Fra administrasjonen: Mette Svanes (kirkeverge), Mette Rogstad Heimli (økonomisjef), Inghild Hareide Hansen (gravplassjef), Arne Tveit (kirkebyggsjef), Mona Gangsøy Eide (administrasjonssjef), Lars Kristian Stendahl Gjervik (sjef kirkeliv, kultur og diakoni)

Godkjenning av innkalling og saksliste**64/22 Godkjenning av innkalling og saksliste**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	14.12.2022	64/22

Kirkevergens forslag til vedtak

Innkalling godkjennes
Saksliste godkjennes slik den foreligger

Møtebehandling

Det kom ikke inn forslag om flere saker

BKF – Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Innkalling godkjennes
Saksliste godkjennes slik den foreligger

Godkjenning av protokoll**65/22 Godkjenning av protokoll fra BKF møte 02.11.22 - møte nr. 05/22**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	14.12.2022	65/22

Kirkevergens forslag til vedtak

Protokoll fra BKF møte 02.11.22 - møte nr. 05/22 godkjennes som den foreligger

Møtebehandling

Det ble ikke fremmet alternative forslag til vedtak

BKF – Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Protokoll fra BKF møte 02.11.22 - møte nr. 05/22 godkjennes som den foreligger

Saker til behandling**66/22 BKF - Økonomirapport pr 31.10.2022**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	14.12.2022	66/22

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd tar økonomirapport pr 31.10.2022 til orientering.

Møtebehandling

Det ble ikke fremmet alternative forslag til vedtak

BKF – Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Bergen kirkelige fellesråd tar økonomirapport pr 31.10.2022 til orientering.

67/22 Revidert budsjett 2022 (desember)

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	14.12.2022	67/22

Kirkevergens forslag til vedtak

1. Bergen kirkelige fellesråd vedtar revidert driftsbudsjett (desember) for 2022. Kirkevergen gis fullmakt til å omdisponere budsjettet innenfor hovedpostene for kirkelig virksomhet og administrasjon, kirkebygg og gravplass slik de er presentert i framlagt budsjettoppstilling.
2. Bergen kirkelige fellesråd vedtar revidert investeringsbudsjett (desember) for 2022. Kirkevergen gis fullmakt til å omdisponere budsjettet innenfor hovedpostene kirkelig virksomhet og gravplass, middelalderkirker, rehabilitering kirkebygg, nye kirker og gravplass slik de er presentert i framlagt budsjettoppstilling.
3. Kirkevergen gis fullmakt til å disponere årsresultatet både i drifts- og investeringsregnskapet til/fra respektive drifts- og investeringsfond i forbindelse med regnskapsavslutningen. Alle disposisjoner vi framgå av vedlegg til årsoppgjøret når dette legges fram i februar 2023.

Møtebehandling

Det ble ikke fremmet alternative forslag til vedtak

BKF – Bergen kirkelige fellesråds vedtak

1. Bergen kirkelige fellesråd vedtar revidert driftsbudsjett (desember) for 2022. Kirkevergen gis fullmakt til å omdisponere budsjettet innenfor hovedpostene for kirkelig virksomhet og administrasjon, kirkebygg og gravplass slik de er presentert i framlagt budsjettoppstilling.
2. Bergen kirkelige fellesråd vedtar revidert investeringsbudsjett (desember) for 2022. Kirkevergen gis fullmakt til å omdisponere budsjettet innenfor hovedpostene kirkelig virksomhet og gravplass, middelalderkirker, rehabilitering kirkebygg, nye kirker og gravplass slik de er presentert i framlagt budsjettoppstilling.
3. Kirkevergen gis fullmakt til å disponere årsresultatet både i drifts- og investeringsregnskapet til/fra respektive drifts- og investeringsfond i forbindelse med regnskapsavslutningen. Alle disposisjoner vi framgå av vedlegg til årsoppjøret når dette legges fram i februar 2023.

68/22 Budsjett 2023

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	14.12.2022	68/22

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd vedtar driftsbudsjett for 2023, med en total utgiftsramme på 261,9 millioner kroner. Kirkevergen gis fullmakt til å omdisponere budsjettet innenfor hovedpostene pr virksomhetsområde slik det er presentert i fremlagt budsjettoppstillinger.

Bergen kirkelige fellesråd vedtar investeringsbudsjettet for 2022, med en total utgiftsramme på 154,4 millioner kroner. Kirkevergen gis fullmakt til å omdisponere budsjettet innenfor hovedpostene Gravplass, Middelalderkirker, Rehabilitering kirkebygg, Nyinvesteringer kirke og Kirkelig virksomhet og administrasjon.

Bergen kirkelige fellesråd vedtar budsjettet under forutsetning av at Bystyret vedtar budsjettet slik dette er fremlagt i Byrådets budsjettinnstilling.

Møtebehandling

Skrivefeil rettet, 2022 skulle vært 2023. Siste avsnitt ble revidert på grunn av at Byrådets budsjett ble vedtatt tidligere samme dag som fellesrådsmøtet.

BKF – Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Bergen kirkelige fellesråd vedtar driftsbudsjett for 2023, med en total utgiftsramme på 261,9 millioner kroner. Kirkevergen gis fullmakt til å omdisponere budsjettet innenfor hovedpostene pr virksomhetsområde slik det er presentert i fremlagt budsjettoppstillinger.

Bergen kirkelige fellesråd vedtar investeringsbudsjettet for 2023, med en total utgiftsramme på 154,4 millioner kroner. Kirkevergen gis fullmakt til å omdisponere budsjettet innenfor hovedpostene Gravplass, Middelalderkirker, Rehabilitering kirkebygg, Nyinvesteringer kirke og Kirkelig virksomhet og administrasjon.

Bergen kirkelige fellesråd vedtar budsjettet og ber kirkevergen tilpasse det til Bystyrets budsjettvedtak.

69/22 Avslutning av BKF's ansvar for systemeierskap for gravplass i digitaliseringsorganisasjonen til Den norske kirke

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	14.12.2022	69/22

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd avslutter sitt engasjement som systemeier for Gravplass på vegne av Den norske kirke

Møtebehandling

Det ble ikke fremmet alternative forslag til vedtak

BKF – Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Bergen kirkelige fellesråd avslutter sitt engasjement som systemeier for Gravplass på vegne av Den norske kirke

70/22 Verdi- og måldokument 2023-2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	14.12.2022	70/22

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd vedtar fremlagte verdi- og måldokument for 2023-2024

Møtebehandling

Det ble ikke fremmet alternative forslag til vedtak

BKF – Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Bergen kirkelige fellesråd vedtar fremlagte verdi- og måldokument for 2023-2024

71/22 Åpne kirker i Bergen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	14.12.2022	71/22

Kirkevergens forslag til vedtak:

1. Fellesrådet takker for rapporten og tar den til orientering.
2. Fellesrådet ber kirkevergen følge opp saken videre, og invitere menighetene til å drøfte hvordan kirkene er tilgjengelig for besøkende, og om det finnes tilpasninger og tiltak som kan øke åpningstider og aktivitet.
3. Fellesrådet oppfordrer menighetsrådene og kirkevergen til å arbeide for flere ressurser til åpen kirke. Kirkevergen bes gå i dialog med aktuelle samarbeidspartnere som f.eks. Bergen kommune, Bjørgvin bispedømme og turistnæringen.

Møtebehandling

Det ble foreslått tillegg under punkt 2 i vedtaket. Dette ble enstemmig vedtatt

BKF – Bergen kirkelige fellesråds vedtak

1. Fellesrådet takker for rapporten og tar den til orientering.

2. Fellesrådet ber kirkevergen følge opp saken videre, og invitere menighetene til å drøfte hvordan kirkene er tilgjengelig for besøkende, og om det finnes tilpasninger og tiltak som kan øke åpningstider og aktivitet.
Det bør gjøres risikovurdering og utarbeides beredskapsplan
3. Fellesrådet oppfordrer menighetsrådene og kirkevergen til å arbeide for flere ressurser til åpen kirke. Kirkevergen bes gå i dialog med aktuelle samarbeidspartnere som f.eks. Bergen kommune, Bjørgvin bispedømme og turistnæringen.

72/22 Menighetshus, utleie kirker, menighetslokaler o.l.: Etablering av arbeidsgruppe

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	14.12.2022	72/22

Kirkevergens forslag til vedtak

1. Fellesrådet oppnevner med dette følgende personer til å sitte i en arbeidsgruppe for å arbeide med problemstillingene presentert i denne saken:
....
....
2. Arbeidsgruppen forventes å ha minimum to møter vinteren/våren 2023, og presenterer resultatet for fellesrådet senest på fellesrådets møte i juni 2023, fortrinnsvis sammen med forslag til vedtak.

Møtebehandling

Valgkomiteen v/Lodve Gidske fremmet revidert versjon av punkt 1 i forslag til vedtak.

BKF – Bergen kirkelige fellesråds vedtak

1. Myndighet til å velge kandidater til en arbeidsgruppe for å arbeide med problemstillingene, delegeres fra Bergen Kirkelige fellesråd til lederen i Bergen Kirkelige Fellesråd (BKF). Valgkomiteen foreslår 4 aktuelle kandidater til å delta i arbeidsutvalget. Det er ikke krav til at medlemmene er medlemmer av BKF, med de må være medlemmer av Den norske Kirke

2. Arbeidsgruppen forventes å ha minimum to møter vinteren/våren 2023, og presenterer resultatet for fellesrådet senest på fellesrådets møte i juni 2023, fortrinnsvis sammen med forslag til vedtak.

73/22 Gravplassutvalget - Justert mandat for utvalget

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	14.12.2022	73/22

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd vedtar det justerte mandatet som nytt mandat for Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg.

Møtebehandling

Det ble ikke fremmet alternative forslag til vedtak

BKF – Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Bergen kirkelige fellesråd vedtar det justerte mandatet som nytt mandat for Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg.

74/22 Ny strategi for areal til graver i Bergen – mot 2033

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	14.12.2022	74/22

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd vedtar «Ny strategi for areal til graver i Bergen – mot 2033».

Møtebehandling

Det ble ikke fremmet alternative forslag til vedtak

BKF – Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Bergen kirkelige fellesråd vedtar «Ny strategi for areal til graver i Bergen - mot 2033».

75/22 Bybanestopp ved Sandvikskirken - hørings svar på reguleringsplan fra Bergen kirkelige fellesråd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	14.12.2022	75/22

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd vedtar vedlagte forslag som sitt hørings svar for bybanen til Åsane, delstrekning 2.

Møtebehandling

Det ble ikke fremmet alternative forslag til vedtak

BKF – Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Bergen kirkelige fellesråd vedtar vedlagte forslag som sitt hørings svar for bybanen til Åsane, delstrekning 2

76/22 Informasjon om priser BKF deler ut

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	14.12.2022	76/22

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd tar saken til orientering

Møtebehandling

Fellesrådets leder foreslo tillegg i vedtaket, det ble enstemmig vedtatt

BKF – Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Bergen kirkelige fellesråd tar saken til orientering, og oppfordrer medlemmene til å ta den med til sine menighetsråd

77/22 Statusrapporter og HMS-rapport BKF 06/22

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	14.12.2022	77/22

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd tar statusrapportene og HMS rapport til orientering

Møtebehandling

Det ble ikke fremmet alternative forslag til vedtak

BKF – Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Bergen kirkelige fellesråd tar statusrapportene og HMS rapport til orientering

78/22 Valg av leder og nestleder til fellesrådet 2023

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	14.12.2022	78/22

Kirkevergens forslag til vedtak

Som leder av Bergen kirkelige fellesråd 2023 velges xx
Som nestleder av Bergen kirkelige fellesråd 2023 velges xx

Møtebehandling

Det ble ikke fremmet alternative forslag til vedtak

BKF – Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Som leder av Bergen kirkelige fellesråd 2023 velges Ragnar Gjengedal
Som nestleder av Bergen kirkelige fellesråd 2023 velges Bjørn Norstrand

Orienteringssaker

79/22 Referat- og orienteringssaker

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	14.12.2022	79/22

1. Protokoll fra møte i Arbeidsutvalget 29.11.22 - møte nr. 06/22
2. Protokoll fra møte i Gravplassutvalget 17.11.22 - møte nr. 04/22
3. Muntlig orientering fra kirkevergen/fellesrådsleder
 - Fellesrådsleder oppfordrer alle menighetsråd til å bruke stemmeretten og delta i avstemningen på bispekandidater
 - Hvis noen menighetsråd ønsker at fellesrådsleder og kirkevergen skal komme på besøk, oppfordres de til å ta kontakt med kirkevergen
 - Kirkevergen takket for arbeidet fellesråd har gjort gjennom året.

Kirkevergens forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

Møtebehandling

Det ble ikke fremmet alternative forslag til vedtak

BKF – Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Sakene tas til orientering

DEN NORSKE KIRKE

BKF Økonomiavdelingen

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Elin Træet		22/03064-22	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
BKF - Bergen kirkelige fellesråd	3/23	08.03.2023

BKF - Økonomirapport pr 31.12.2022**Vedlegg:**

Økonomirapport 31.12.22 FR

Saksframlegg

Vedlagt følger økonomirapport pr 31.12.2022.

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd tar økonomirapport pr 31.12.2022 til orientering.

ØKONOMIRAPPORT PR
31.12.2022 FOR
BERGEN KIRKELIGE
FELLESRÅD

Oppsummering

Drift

Bergen kirkelige fellesråd forvalter store verdier og har ansvar for å forvalte disse på en god måte. Administrasjonen legger i hvert møte i fellesrådet fram rapporter som viser utvikling i inntekter og utgifter. I tråd med forskrift om økonomiforvaltning for sokn i Den norske kirke skal det foreslås tiltak hvis det er nevneverdig avvik i forhold til opprinnelig eller regulert budsjett.

Nærmere ¾ av inntektene i driftsregnskapet kommer fra Bergen kommune.

Budsjetterte driftsutgifter fordeler seg med 52 % på Kirkelig virksomhet og administrasjon, 31 % på Gravplass og 17 % på Kirkebygg. Avvik pr 31.12.22 kommenteres under det enkelte virksomhetsområde.

Totaloversikt drift

Regnskap pr. 31.12.2022	Totaloversikt				
	Regnskap 31.12.22	Revidert budsjett*	Opprinnelig budsjett*	forbruk % budsjett	Regnskap 31.12.21
1.1 Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	-27 522 872	-25 443 304	-19 843 304	108,2 %	-22 506 357
1.2 Salg av driftsmidler	-8 310	-	-		-
1.3 Refusjoner/overføring	-22 317 731	-21 965 834	-20 665 834	101,6 %	-21 510 693
1.4 Kalkulatoriske inntekter	-179 100	-	-		-174 500
1.5 Tilskudd fra Staten/rDnK	-25 419 242	-25 264 200	-26 145 000	100,6 %	-27 209 152
1.6 Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	-184 209 854	-187 541 232	-175 341 232	98,2 %	-169 960 080
1.7 Tilskudd fra fellesråd/menighetsråd	-430 950	-	-		-466 439
1.8 Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler	-133 960	-	-		-50 000
Sum driftsinntekter	-260 222 019	-260 214 570	-241 995 370	100,0 %	-241 877 221
2.1 Lønn og Sosiale utgifter	109 376 931	108 351 511	113 279 211	100,9 %	109 094 163
2.2 Kjøp av varer og tjenester	126 569 661	130 570 684	115 095 684	96,9 %	111 900 428
2.3 Refusjoner/overføringer	9 099 586	10 054 487	10 054 487	90,5 %	8 972 167
2.4 Kalkulatoriske utgifter v/kommunal tj.yting	179 100	-	-		174 500
2.5 Tilskudd og gaver	6 356 507	5 504 200	5 293 000	115,5 %	6 982 651
Sum driftsutgifter	251 581 784	254 480 882	243 722 382	98,9 %	237 123 909
3.1 Renteinntekter og utbytte	-5 822 803	-6 000 000	-1 500 000	97,0 %	-2 085 395
Sum finansposter	-5 822 803	-6 000 000	-1 500 000	97,0 %	-2 085 395
Netto driftsresultat	-14 463 038	-11 733 688	227 012	123,3 %	-6 838 708
5.1 Bruk av udisponert fra tidligere år	-	-	-		-
5.2 Bruk av disposisjonsfond	-217 802	-200 000	-1 500 032	108,9 %	-120 295
5.3 Bruk av bundne fond	-1 865 065	-1 998 980	-631 980	93,3 %	-71 173
5.5 Avsatt til disposisjonsfond	11 277 605	8 432 668	905 000	133,7 %	5 401 883
5.6 Avsatt til bunde fond	-	-	-		-
5.7 Overføring til investeringsregnskapet	5 268 300	5 500 000	1 000 000	95,8 %	1 628 293
Sum interne finansieringstransaksjoner	14 463 038	11 733 688	-227 012	123,3 %	6 838 708
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	0	0	0		0

* Periodisert årsbudsjett

1.6 Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune og post 2.2 Kjøp av varer og tjenester.

Bergen kirkelige fellesråd søkte Bergen kommune om strømstøtte for 3. tertial 2022 allerede i september. Omsøkt beløp måtte dermed estimeres med utgangspunkt i antatt strømpris og forbruk, og ble beregnet til kroner 5.870.000. Beløpet ble lagt inn i revidert budsjett som økt tilskudd fra Bergen kommune og økte strømutfgifter. Utbetalt strømstøtte fra Bergen kommune, basert på faktisk forbruk og pris ble kroner 2.553.144. Dette gir et avvik mellom regnskap og revidert budsjett på 3,3 millioner kroner både for post 1.6 Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune og post 2.2 Kjøp av varer og tjenester.

Investering

BKF får rammefinansiering av Bergen kommune på områdene Kirkebygg, Middelalderkirker og Gravplass. I tillegg har vi siden 2016 fått ca 10 millioner kroner pr år, først til ny kirke i Sædalen, så til ny kirke på Haukås. I 2022 mottar vi 10,8 millioner til Johanneskirken.

Investeringsbudsjettene er vedtatt på rammenivå, med fullmakt til kirkevergen til omdisponering innenfor de respektive rammene.

Totaloversikt investering

	Regnskap 31.12.2022	Revidert budsjett 31.12.2022	Budsjett 31.12.2022	Regnskap 31.12.2021
Investeringsregnskap 2022				
Investeringer i anleggsmidler	96 947 351	96 440 546	123 750 000	81 819 812
Moms generell komp.ordn.inv.	23 712 165	23 000 000		19 630 233
Dekning av tidl.års udekket				
Avsetninger	29 593 282	26 888 000	8 000 000	30 679 633
ÅRETS FINANSIERINGSBEHOV	150 252 798	146 328 546	131 750 000	132 129 678
Finansiert slik:				
Inntekter fra salg av driftsmidler/fast eiend.	-884 745	-700 000		-653 223
Refusjoner	-25 695 992	-24 500 000		-19 630 233
Tilskudd til investeringer	-106 257 744	-107 035 000	-103 050 000	-94 364 497
Sum ekstern finansiering	-132 838 481	-132 235 000	-103 050 000	-114 647 953
Overført fra driftsregnskapet	-5 268 300	-5 500 000	-1 000 000	-1 628 293
Bruk av avsetninger	-12 146 017	-8 593 546	-27 700 000	-15 853 433
Bruk av tidligere års udisponert	-17 414 317	-14 093 546	-28 700 000	-17 481 725
SUM FINANSIERING	-150 252 798	-146 328 546	-131 750 000	-132 129 678
Udekket/udisponert	0	0	0	0

Kirkelig virksomhet og administrasjon

Drift

Regnskap pr. 31.12.2022	Kirkelig virksomhet og administrasjon				
	Regnskap 31.12.22	Revidert budsjett*	Opprinnelig budsjett*	forbruk % budsjett	Regnskap 31.12.21
1.1 Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	-730 490	-550 000	-550 000	132,8 %	-602 915
1.2 Salg av driftsmidler	0				
1.3 Refusjoner/overføring	-20 103 220	-20 627 834	-19 597 834	97,5 %	-19 657 061
1.4 Kalkulatoriske inntekter	-47 600	-	0		-46 384
1.5 Tilskudd fra Staten/rDnK	-24 126 342	-24 099 200	-25 980 000	100,1 %	-26 669 518
1.6 Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	-77 256 474	-77 382 388	-77 163 388	99,8 %	-75 502 325
1.7 Tilskudd fra fellesråd/menighetsråd	-430 950				-466 439
1.8 Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler	-133 960	-	-		-
Sum driftsinntekter	-122 829 035	-122 659 423	-123 291 223	100,1 %	-122 944 642
2.1 Lønn og Sosiale utgifter	98 490 744	97 299 659	102 272 359	101,2 %	98 774 572
2.2 Kjøp av varer og tjenester	20 192 549	20 496 876	18 202 876	98,5 %	18 239 040
2.3 Refusjoner/overføringer	9 854	700 000	700 000	1,4 %	7 932
2.4 Kalkulatoriske utgifter v/kommunal tj.yting	47 600	-	0		46 384
2.5 Tilskudd og gaver	6 010 166	5 504 200	5 293 000	109,2 %	6 947 651
Sum driftsutgifter	124 750 913	124 000 735	126 468 235	100,6 %	124 015 579
3.1 Renteinntekter og utbytte	-1 555 370	-1 500 000	-1 500 000	103,7 %	-2 084 414
Sum finansposter	-1 555 370	-1 500 000	-1 500 000	103,7 %	-2 084 414
Netto driftsresultat	366 508	-158 688	1 677 012	-231,0 %	-1 013 477
5.1 Bruk av udisponert fra tidligere år					
5.2 Bruk av disposisjonsfond	-	-	-1 500 032		-
5.3 Bruk av bundne fond	-1 865 065	-1 998 980	-631 980	93,3 %	-71 173
5.5 Avsatt til disposisjonsfond	1 498 557	2 157 668	455 000	69,5 %	1 084 650
5.6 Avsatt til bunde fond	-	-	-		-
5.7 Overføring til investeringsregnskapet	-	-	-		-
Sum interne finansieringstransaksjoner	-366 508	158 688	-1 677 012	-231,0 %	1 013 477
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	0	0	0		0

* Periodisert årsbudsjett

Netto driftsresultat viser et merforbruk på kroner 366.508, mot mindreforbruk på kroner 158.688 i revidert budsjett. Det er med andre ord små avvik mellom årsresultat og revidert budsjett på totalnivå. «Fasit» etter at lønnsoppgjøret for 2022 ble effektivert i desember er at effekten ble underestimert i revidert budsjett.

Avvik på postene 2.3 Refusjoner/overføringer og 2.5 Tilskudd og gaver skyldes at budsjettet er lagt på den ene posten og tilsvarende utgift bokført på den andre posten.

Investering

Kirkelig virksomhet og administrasjon	Regnskap 31.12	Revidert Årsbudsjett	Ubenyttet tidligere år	% forbruk	Opprinnelig Årsbudsjett
IKT2101 IKT nye PCer iht rammeavtale	842 210	880 000	378 522	95,7 %	
Sum	842 210	880 000	378 522	95,7 %	0

Vi har i løpet av året fornyet «PC-parken» med ca 100 nye maskiner anskaffet via rammeavtale inngått av Kirkepartner.

Kirkebygg

Drift

Regnskap pr. 31.12.2022	Kirkebygg				
	Regnskap 31.12.22	Revidert budsjett*	Opprinnelig budsjett*	forbruk % budsjett	Regnskap 31.12.21
1.1 Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	-346 680	-592 000	-592 000	58,6 %	-443 668
1.2 Salg av driftsmidler	-	-	-		-
1.3 Refusjoner/overføring	-893 738	-470 400	-425 400	190,0 %	-966 332
1.4 Kalkulatoriske inntekter	-65 750	-	-		-64 058
1.5 Tilskudd fra Staten/rDnK	-1 125 000	-1 000 000	-		-295 034
1.6 Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	-49 805 715	-52 486 843	-42 544 843	94,9 %	-41 224 687
1.7 Tilskudd fra fellesråd/menighetsråd	-	-	-		-
1.8 Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler	-	-	-		-50 000
Sum driftsinntekter	-52 236 882	-54 549 243	-43 562 243	95,8 %	-43 043 780
2.1 Lønn og Sosiale utgifter	1 991 356	1 979 495	1 934 495	100,6 %	1 966 547
2.2 Kjøp av varer og tjenester**	47 746 934	51 419 748	40 277 748	92,9 %	39 377 254
2.3 Refusjoner/overføringer	236 016	350 000	350 000	67,4 %	-8 422
2.4 Kalkulatoriske utgifter v/kommunal tj.yting	65 750	-	-		64 058
2.5 Tilskudd og gaver	346 341	-	-		35 000
Sum driftsutgifter	50 386 397	53 749 243	42 562 243	93,7 %	41 434 437
3.1 Renteinntekter og utbytte	-3 897 168	-4 115 000			1 345
Sum finansposter	-3 897 168	-4 115 000	0		1 345
Netto driftsresultat	-5 747 653	-4 915 000	-1 000 000		-1 607 998
5.1 Bruk av udisponert fra tidligere år					
5.2 Bruk av disposisjonsfond	-217 802	-200 000		108,9 %	-120 295
5.3 Bruk av bundne fond	-	-			-
5.5 Avsatt til disposisjonsfond	1 062 355	-			100 000
5.6 Avsatt til bunde fond	-	-			-
5.7 Overføring til investeringsregnskapet	4 903 100	5 115 000	1 000 000		1 628 293
Sum interne finansieringstransaksjoner	5 747 653	4 915 000	1 000 000	116,9 %	1 607 998
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	0	0	0		0

* Periodisert årsbudsjett

** Herav strømkostnader 13 468 654 6 000 000 6 000 000 224,5 % 7 522 893

Kontroll på driftsbudsjettet

Driften per 31.12 viser et regnskap i balanse. Strømrregningene ble litt lavere enn forventet, dermed ble strømtilskuddet fra kommunen tilsvarende lavere. Ellers er det kun små avvik mellom regnskap og budsjett for enkeltposter.

Strømstøtte mottatt fra Barne- og familiedepartementet for desember for å opprettholde aktiviteter i advent- og juletiden utgjør kr 1.125.000, mot budsjettet kr 1.000.000. Da strømutfgifter for desember først blir fakturert og utgiftsført i januar påfølgende år, er beløpet avsatt til disposisjonsfond pr 31.12.22.

I tillegg er totalt mindreforbruk i 2022 – kr 333.955 avsatt til disposisjonsfond. Overføring til investeringsregnskapet er ca kr 200.000 lavere enn budsjettert fordi renteinntekter overført til kirkebygg ble tilsvarende lavere enn budsjettert.

Investering

Middelalderkirker

MIDDELALDERKIRKER

	Regnskap 31.12	Revidert Årsbudsjett	Fonds- avsetning pr 31.12.21	Forbruk hittil i år i % av budsjett	Opprinnelig Årsbudsjett
Inntekter					
Investeringsmidler - middelalderkirker (fra kommunen)		12 690 546	-6 709 454		19 400 000
Investeringsmidler - middelalderkirker (fra staten)		2 000 000			3 000 000
Rentekompensasjon		400 000			570 000
Sum inntekter		15 090 546	-6 709 454		22 970 000
Utgifter	Regnskap 31.12	Revidert Årsbudsjett	Ubenyttet tidligere år	% forbruk	Opprinnelig Årsbudsjett
Domkirken/Korskirken rehabilitering		14 090 546			20 970 000
DOMKIRKEN	7 451 385				
KORSKIRKEN	8 233 104				
Mariakirken - diverse rehabilitering (MARK1902)					1 000 000
Fana - drenering og rehabilitering (FANK1501, FANK2101)	2 275 715	1 000 000		227,6 %	1 000 000
Sum utgifter	17 960 204	15 090 546		119,0 %	22 970 000
Overføres til investeringsfond	5 506 727				
SUM	23 466 931				

Nye kirker

NYE KIRKER

Inntekter	Regnskap 31.12	Revidert Årsbudsjett	Fonds- avsetning pr 31.12.21	Forbruk hittil i år i % av budsjett	Opprinnelig Årsbudsjett
Birkeland kirke - hentes fra fond		1 000 000			1 000 000
Sædalen kirke - hentes fra fond		10 000 000			10 000 000
Investeringsmidler - nye kirker		12 500 000			12 500 000
Overført fra driftsbudsjett		3 200 000			-
Sum inntekter		26 700 000	113 460 313		23 500 000
Utgifter	Regnskap 31.12	Revidert Årsbudsjett	Ubenyttet tidligere år	% forbruk	Opprinnelig Årsbudsjett
Sædalen kirke, nytt kirkebygg (SÆDK1501)	15 611 398	15 500 000	54 317 259	100,7 %	13 000 000
Haukås nærkirke (HAUK1701)	328 975	-	21 992 090		
Birkeland kirke, utvidelse (BIRK2101)	392 600	1 000 000	35 550 964	39,3 %	1 000 000
Loddefjord kirke - utvidelse (LODK2001)	33 950	-			
Orgelprosjekt		-	1 600 000		
Reserve		-			1 500 000
Sum utgifter	16 366 923	16 500 000	113 460 313	99,2 %	15 500 000
Overføres til investeringsfond - Loddefjord	-	-			1 000 000
Overføres til investeringsfond - renter	3 738 100	3 200 000			
Overføres til investeringsfond - Haukås	6 700 000	7 000 000		95,7 %	7 000 000
SUM	26 805 023	26 700 000		100,4 %	23 500 000

Rehabilitering kirkebygg

REHABILITERING KIRKEBYGG (IKKE MIDDELALDERKIRKER)

Inntekter	Regnskap 31.12	Revidert Årsbudsjett	Fonds- avsetning pr 31.12.21	% forbruk	Opprinnelig Årsbudsjett
Investeringsmidler - kirker		12 500 000	-4 048 290		12 500 000
Ekstramidler Johanneskirken		10 800 000			10 800 000
Tilskudd Enova		1 000 000			
Tilskudd Riksantikvar (Erkebispegården)		300 000			
Refusjon fra andre		1 300 000			
Rentekompensasjon		280 000			480 000
Bruk av fondsavsetning Johanneskirken ("lån")		-			2 500 000
Bruk av fondsavsetning bergvarme Sælen og nytt tak Fridalen ("lån")		3 350 000			
Bruk av bundet fond Åsane kirke		150 000			
Overført fra driftsbudsjettet		1 000 000			1 000 000
Sum inntekter		30 680 000	-4 048 290		27 280 000

Utgifter	Regnskap 31.12	Revidert Årsbudsjett	Ubenyttet tidligere år	% forbruk	Opprinnelig Årsbudsjett
Rehabilitering kirker		12 000 000			20 000 000
Johanneskirken rehabilitering (JOHK1701)	2 340 657	3 000 000		78,0 %	16 000 000
Salhus kirke - rehabilitering (SALK2101, SALK2102)	814 614	700 000		116,4 %	300 000
St. Markus kirke, ny drenering (STMK1901)	126 445	200 000		63,2 %	200 000
Søreide kirke - utvendig rehabilitering (SØRK1701)	580 181	500 000		116,0 %	500 000
Slettebakken kirke - oppretting mot vanninnsig (SLEK2001)	2 896 356	3 000 000		96,5 %	500 000
Nygård kirke - rehabilitering før 50-års jubileum		300 000		0,0 %	300 000
Ytre Arna kirke - drenering av toalettbygg (YTAK2021)	569 199	600 000		94,9 %	300 000
Kirkedører - rehabilitering og vedlikehold (KDØR1701)	430 353	500 000		86,1 %	500 000
Nykirken - rehabilitering før 400-års jubileum (NYKK1701)	204 571	200 000		102,3 %	200 000
Biskopshavn kirke - nytt tak, nye vindu, fuksikring (BISK2101, BISK2102)	892 463	900 000		99,2 %	200 000
Storetveit kirke - rehabilitering vegg mot vest (STOK2001)	1 746 961	1 750 000		99,8 %	1 000 000
Biskopshavn kirke - utvidelse av menighetsalen (BISK2601)	39 750	50 000			
Erkebispegården - rehabilitering (ERKE2201)	174 844	300 000			
Fridalen kirke - rehabilitering vinduer, dører, tak (FRIK1901, FRIK1902, FRIK2201)	5 512 496	4 500 000			
Fyllingsdalen kirke - rehabilitering tak (FYLK1602, FYLK1701, FYLK2002)	875 042	900 000			
Laksevåg kirke - rehabilitering av renner og nedløp (LAKK2001)	34 688	-			
St. Jakob kirke - utbedringer (STJK2201)	1 386 349	900 000			
Sælen kirke - fuksikring og nytt kjøkken (SÆLK2202, SÆLK2203)	390 590				
Ytre Arna kirke - sikring av gjerde (YTAK2201)	24 000				
Ytrebygda kirke - kors på yttervegg, glasskunst (YTRK2201, YTRK2202)	170 600	130 000			
Åsane kirke - rehabilitering mellomtak (ÅSAK2201)	34 850				
Ventilasjonsanlegg rehabilitering/oppgradering		-			700 000
ENØK-tiltak Landås, ny varmeløsning (ENØK1501, ENØK1901, SÆLK2201)	2 397 549	3 000 000		79,9 %	4 000 000
Orgelrehabilitering St. Markus, Årstad (STMK2101)	235 600	250 000		94,2 %	1 000 000
Universell utforming - diverse kirker (NYGK2201, NYKK2201, STMK2201, ÅSAK1901)	1 228 459	1 200 000		102,4 %	700 000
Reserve		-			880 000
Sum	23 106 615	22 880 000	-	101,0 %	27 280 000
Overføres til investeringsfond Johanneskirken	8 918 343	7 800 000			
SUM	32 024 958	30 680 000		104,4 %	27 280 000

Rehabilitering kirkebygg

Sammenlignet med revidert budsjett desember 2022, har vi overskridelser på 2 budsjettposter, tak i Fridalen og tak i Slettebakken.

I Fridalen skyldes mye av overskridelsene at det er gjort innkjøp som tilhører 2023-budsjettet (innkjøp av takstein til kontordelen m.m.) Samkjøringen mellom malerne som skulle male kirken og tømmerne som skulle skifte tak har gitt mer ekstrakostnader i tilpasninger enn på forhånd estimert.

I Slettebakken har vi fått noen tilleggsregninger fra entreprenøren BOV på grunn av asbestfunn som ble avdekket underveis, i tillegg til at det har oppstått behov for justeringer i arbeidet.

Nytt kjøkken i Sælen blir betalt av menigheten.

Gravplass

Drift

Regnskap pr. 31.12.2022	Gravplass				
	Regnskap 31.12.22	Revidert budsjett*	Opprinnelig budsjett*	forbruk % budsjett	Regnskap 31.12.21
1.1 Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	-26 445 702	-24 301 304	-18 701 304	108,8 %	-21 459 774
1.2 Salg av driftsmidler	-8 310				
1.3 Refusjoner/overføring	-1 320 774	-867 600	-642 600	152,2 %	-887 300
1.4 Kalkulatoriske inntekter	-65 750	-	-		-64 058
1.5 Tilskudd fra Staten/rDnK	-167 900	-165 000	-165 000	101,8 %	-244 600
1.6 Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	-57 147 666	-57 672 000	-55 633 000	99,1 %	-53 233 068
1.7 Tilskudd fra fellesråd/menighetsråd	-	-	-		-
1.8 Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler	-	-	-		-
Sum driftsinntekter	-85 156 102	-83 005 904	-75 141 904	102,6 %	-75 888 800
2.1 Lønn og Sosiale utgifter	8 894 831	9 072 357	9 072 357	98,0 %	8 353 045
2.2 Kjøp av varer og tjenester**	58 630 177	58 654 060	56 615 060	100,0 %	54 284 134
2.3 Refusjoner/overføringer	8 853 716	9 004 487	9 004 487	98,3 %	8 972 657
2.4 Kalkulatoriske utgifter v/kommunal tj.yting	65 750	-	-		64 058
2.5 Tilskudd og gaver	-	-	-		-
Sum driftsutgifter	76 444 474	76 730 904	74 691 904	99,6 %	71 673 893
3.1 Renteinntekter og utbytte	-370 265	-385 000	-	96,2 %	-2 326
Sum finansposter	-370 265	-385 000	0		-2 326
Netto driftsresultat	-9 081 893	-6 660 000	-450 000		-4 217 233
5.1 Bruk av udisponert fra tidligere år					
5.2 Bruk av disposisjonsfond	-	-	-		-
5.3 Bruk av bundne fond	-	-	-		-
5.5 Avsatt til disposisjonsfond	8 716 693	6 275 000	450 000		4 217 233
5.6 Avsatt til bundne fond	-	-	-		-
5.7 Overføring til investeringsregnskapet	365 200	385 000	-		-
Sum interne finansieringstransaksjoner	9 081 893	6 660 000	450 000	136,4 %	4 217 233
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	0	0	0		0

* Periodisert årsbudsjett

** Herav strømkostnader 2 900 318 1 400 000 1 400 000 207,2 % 1 579 879

Post 1.1 Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter

Fakturering av festeavgifter er a jour pr 31.12. Totale inntekter ble 2,1 millioner kroner høyere enn estimert i revidert budsjett. Festeavgiftene ble nærmere kr 800.000 høyere enn budsjettet. Inntekter knyttet til metallgjenvinning er underbudsjettet og også annen brukerbetaling er høyere enn budsjettet. Dette avspeiler blant annet at antall dødsfall i år er høyere enn i et normalår.

Som følge av at flere dør er det ikke bare flere utgifter, men også inntekter på utenbys kremasjoner. Det er fortsatt mange som beholder gravene sine og betaler festeavgift. Selv om vi benytter statistikk til å vurdere hvor mange graver som forfaller til betaling, er det flere som beholder gravene enn det vår årlige vurdering tilsier. Vi har antatt at dette vil synke etter hvert, men trenden har ikke snudd ennå.

Post 5.5 Avsatt til disposisjonsfond

Totalt mindreforbruk i 2022 er i sin hehet overført til disposisjonsfond. Mindreforbruket er først og framst knyttet til høyere brukerbetaling og avgifter enn budsjettert.

Disposisjonsfond gir en naturlig buffer, og brukes til driftsoppgaver og investering kommende år.

Det merkes tydelig på Gravplassmyndighetens arbeid og på kapasiteten til dem som utfører gravferdstjenestene at det var flere som døde i 2022 enn i et normalår. Kapasiteten på krematoriet blir økt, men det er krevende for saksbehandlerne i enheten Gravplassmyndigheten, der det i tillegg er stort sykefravær.

Det er fortsatt store kostnader knyttet til energi, både strøm og fyringsolje, men dette er kostnader som dekkes inn i den løpende driften.

Posten for kommunale avgifter øker og det skyldes hovedsakelig at det er montert vannmålere, lekkasjer blir utbedret når de oppdages og dette vil holde utgiftene i sjakk. Vi kan ikke måle oss med tidligere år siden vi da ikke hadde vannmålere.

Digitaliseringen medfører større utgifter til dataløsninger.

Tjenester til drift på gravplassene øker, det knyttes hovedsakelig til nye navnete minnelunder og enkelttiltak utover det. Vi har også merket oss økt utrykning for alarm og har tatt dette opp med brukerne av byggene. Posten for konsulenttjenester er økt, det knyttes til utredninger som er bestilt og assistanse til innkjøp.

Investering

GRAVPLASSER, KAPELL OG KREMATORIUM

	Regnskap 31.12	Revidert Årsbudsjett	Fonds- avsetning pr 31.12.21	% forbruk	Opprinnelig Årsbudsjett
Inntekter					
Investeringsmidler - gravplasser, kapell og krematorium		43 800 000	25 371 150		43 800 000
Tilskudd fra andre		25 000			-
Fra fondsavsetninger		-			14 200 000
Overført fra driftsbudsjett		300 000			-
Fondsavsetning Solheim		-	11 000 000		-
Fondsavsetning Kunst og designprogram		-	400 000		-
Sum inntekter		44 125 000	36 771 150		58 000 000

Utgifter	Regnskap 31.12	Revidert Årsbudsjett	Ubenyttet tidligere år	% forbruk	Opprinnelig Årsbudsjett
Bygg og krematorium	1 226 404	1 410 000		87,0 %	8 000 000
Solheim kapell - rehabilitering (SOLC1902)	19 050	100 000		19,1 %	1 000 000
Seremonirom, krematorium, bårerom (LODC2201, MØLC2001, ØVSC2201)	330 182	350 000		94,3 %	3 000 000
Rehab. driftsbygg (MØLG2002, MØLG2205, SOLG2102, SOLG2201, ØVSG2104, ØVSG2201)	877 173	960 000		91,4 %	4 000 000
Anlegg	37 380 584	39 080 000		95,7 %	50 000 000
Nyanlegg og utvidelser					
Fyllingsdalen gravplass inkl NML, bygg, lagerplass (FYL2002, FYLG2101, FYLG2102, FYLG2103, FYLG2106)	4 680 734	6 300 000		74,3 %	18 500 000
Navnet minnelund	8 086 994	8 700 000		93,0 %	6 800 000
Møllendal - ny navnet minnelund (MØLG1905)	5 584 593	5 600 000		99,7 %	2 000 000
Fana kirkegård - ny navnet minnelund (FANG2101)	2 311 926	2 600 000		88,9 %	1 500 000
Loddefjord - ny navnet minnelund (LODG2101)	190 475	500 000		38,1 %	3 000 000
Øvsttun - navnet minnelund (forprosjekt)		-			300 000
Rehabilitering gravplass	23 443 994	23 130 000		101,4 %	23 700 000
Fana kirkegård - rehabilitering (FANG1902)	1 717 756	1 200 000		143,1 %	4 000 000
Gravdalspollen - rehabilitering gravfelt (GRAG2101)		400 000		0,0 %	400 000
Nygård kirkegård - inngangsparti (NYGG1901)	7 385 264	7 100 000		104,0 %	4 000 000
Mjeldheim - rehabilitering gravfelt (MJEG1901)	2 864 336	2 900 000		98,8 %	2 000 000
Slettebakken kirkegård - trapper (SLEG2101)	443 227	400 000		110,8 %	400 000
Loddefjord - støyskjerm og gravfelt (LODG1901, LODG1902, LODG2201, LODG2202)	259 664	250 000		103,9 %	1 000 000
Møllendal - rehabilitering gjerde (MØLG2001)	458 603	550 000		83,4 %	1 500 000
Møllendal - rehab. (MØLG2101/MØLG2201/MØLG2202/MØLG2203)	6 554 103	6 500 000		100,8 %	6 500 000
Solheim gravplass - rehabilitering trapper (SOLG2101)	274 314	-			2 000 000
Solheim gravplass - rehabilitering mur (SOLG2103)	1 332 980	1 200 000		111,1 %	1 000 000
Arna kirkegård - rehabilitering (ARNG2201)	834 480	750 000		111,3 %	400 000
Øvsttun gravplass - nytt urnefelt (ØVSG2103)	208 350	500 000		41,7 %	500 000
Antveit gravplass inkl NML (ANTG1701, ANTG1901)	305 487	180 000		169,7 %	
Møllendal kapell - heller og dekke (MØLG2204)	143 071	250 000		57,2 %	
Vannmålere alle gravplasser (GRAV1902)	491 532	750 000		65,5 %	
Øvsttun gravplass - restaurering mur (ØVSG2102)	170 829	200 000		85,4 %	
Andre tiltak					
Port (minst en pr år) (GRAV2002)	202 250	200 000		101,1 %	400 000
Etablere GIS på gravplassene (GISG2201)	966 612	750 000		128,9 %	600 000
Sum utgifter inneværende års prosjekter	38 606 989	40 490 000		95,3 %	58 000 000
Overføres til investeringsfond	6 912 711	3 635 000			
SUM	45 519 700	44 125 000		103,2 %	58 000 000

Bygg og krematorium

Det opprinnelige budsjettet inneholdt planer for byggene på Møllendal, men siden planene ikke kunne gjennomføres og vi har fått nedtrekk på bevilgningen har vi konsentrert oss om mindre vedlikehold som skal ivareta de byggene vi har.

Anlegg

Nyanlegg og utvidelser

Det var planlagt oppstart av de store prosjektene på Fyllingsdalen gravplass i 2022, men som varslet har vi ventet på saksbehandlingen i kommunen. Den er nå ferdig, og arbeidene begynte rett over nyttår.

Navnet minnelund

De to viktigste minnelundene ble ferdigstilt, men på grunn av nedtrekk er NML Loddefjord utsatt helt til 2025, vi har begynt på prosjektet da det må til prosjektering og forberedelser i 2023 slik at den kan stå ferdig i 2025. Pga lang saksbehandlingstid må prosjektene forberedes i lang tid før oppstart. Det vil bli behov for en budsjettjustering. NML på Øvsttun ble lagt i bero da det tar tid før denne skal bygges.

Rehabilitering gravplass

Det er omprioritert mellom prosjektene, men på dette området er det som er avsatt i budsjettet gått med. Vi er stolt av de mange små og store prosjektene som er gjennomført, både de som har dempet forfallet og de som har bidratt til bedre vilkår for brukeren av gravplassene.

Av det som er svært synlige forbedringer vil vi trekke frem inngangspartiet på Møllendal kapeller, plasser for benker på Arna kirkegård og den fine trappen fra Slettebakken kirkegård.

Det mest betydningsfulle er arbeidet med inngangspartiet på Nygård som også ga 71 urnegraver, samt mur og VA arbeid på Møllendal. Det er også flott at vi har kommet i gang med urnefeltet på Øvsttun der vi snart har bruk for graver.

Vi har fått evalueringer for prosjektene på Møllendal NML og inngangspartiet på Nygård kirkegård, se statusrapport.

Tempoet på prosjektene er kommet opp, og vi tar sikte på å fortsette slik i 2023.

DEN NORSKE KIRKE

BKF Økonomiavdelingen

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Mette Rogstad Heimli		22/12561-6	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
BKF - Bergen kirkelige fellesråd	4/23	08.03.2023

Årsregnskap 2022

Vedlegg:

Årsregnskap oppdatert pr 06.03.23 til FR

Disponeringer - oppdatert 06.03.23 til FR

Økonomisk årsmelding 2022 - oppdatert 06.03.23 til FR

Saksframlegg

Vedlagt følger årsregnskap for Bergen kirkelige fellesråd for 2022 bestående av investeringsregnskap, driftsregnskap, balanse og noter, samt økonomisk årsberetning. Økonomisk årsberetning vil senere bli en del av BKF sin totale årsmelding, men må foreligge i forbindelse med fastsetting av regnskapet for at revisor skal kunne avgi sin beretning.

Vedlagt årsregnskapet følger også en detaljert oversikt over bokførte disposisjoner til og fra disposisjons- og investeringsfond. Disponeringene er gjort i henhold til fullmakt fra fellesrådet (ref BKF-sak 67/22).

Regnskapet er oppdatert pr 06.03.23.

På grunn av ekstraordinært høye fakturerte festeavgifter i 2022 sammenlignet med foregående år er estimert periodiseringsdifferanse pr 31.12.22 økt til ca 3,2 millioner kroner.

Vi reduserer derfor årets inntekt med dette beløpet og avsetter på egen gjeldskonto.

Driftsregnskap, balanse, note 8, 10 og 14, Disponeringer og Økonomisk årsmelding er korrigert som følge av endringen (+/- kroner 3.200.000).

4 punkter nevnes særskilt på grunn av avvik fra revidert budsjett (ref. økonomirapport):

1. Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune / Kjøp av varer og tjenester:

Faktiske strømavgifter for 3. tertial ble 3,3 millioner kroner lavere enn estimert da vi søkte om strømstøtte i september. Dette forklarer avvik mellom regnskap og revidert budsjett både for postene Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune og Kjøp av varer og tjenester.

2. Brukerbetaling gravplass:

Totale inntekter (før periodisering av festeavgifter) ble 2,1 millioner kroner høyere enn estimert i revidert budsjett. Festeavgiftene ble nærmere kr 800.000 høyere enn budsjettet. Inntekter knyttet til metallgjenvinning er underbudsjettet og også annen brukerbetaling er høyere enn budsjettet. Dette avspeiler blant annet at antall dødsfall er noe høyere enn i et normalår.

3. Lønn og sosiale utgifter

Sum lønnsutgifter ble 1 million kroner høyere enn revidert budsjett. Lønnsoppgjør, både sentrale og lokale tillegg ble utført i desember. Effekten var underestimert i revidert budsjett.

4. Avsetning til disposisjonsfond kirkebygg

Tilskudd mottatt fra staten vedr. strømstøtte til å opprettholde aktivitet i advent og julehøytiden, kr 1.125.000 er satt på fond til bruk i januar 2023 når strømregningene for desember kommer.

Revisjon av årsregnskapet pågår, og endringen pr 06.03.23 er foretatt i samråd med revisor. Utover det har vi så langt ikke mottatt indikasjoner på vesentlige feil og mangler.

Revisor deltar i fellesrådsmøtet 8. mars og oppsummer sitt arbeid da.
Revisor deltar også i møte med kontrollkomiteen 14. mars.

Investeringsregnskap

Det er investert totalt 120,7 (101,5) millioner kroner (inkl mva) i anleggsmidler, hvorav 48,0 (32,8) til gravplasser og 71,5 (67,1) millioner kroner til kirkebygg og 1,1 (1,5) millioner kroner til kirkeliv og administrasjon. (Tall i parentes er fra 2021.)

For flere detaljer – se økonomisk årsberetning som følger denne saken.

Søknadsbaserte inntekter kommer fra Staten ved Riksantikvar (3 millioner kroner), Enova (0,5 millioner kroner) og Husbanken (rentekompensasjon 0,7 millioner kroner).

Rehabilitering middelalderkirker og rehabilitering øvrige kirkebygg har pr nyttår brukt mer enn investeringsrammene til formålene tillater. Blant annet har vi realisert ENØK-prosjekter tidligere enn planlagt for å redusere strømforbruk og klimaavtrykk. Dette er avklart med fellesrådet og løses ved tilsvarende reduserte investeringer i årene som kommer.

Driftsregnskap

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk før disposisjoner på 11,3 millioner kroner. Av dette er 5,3 millioner kroner overført til investeringsregnskapet og netto 6,0 millioner kroner overført til driftsfond. Strømstøtte fra Bergen kommune og økte inntekter fra festeavgifter forklarer mesteparten av driftsinntektsøkningen fra 2021. I tillegg har stigende rente gitt høye renteinntekter. 4,3 millioner kroner av disse er overført til investeringsregnskapet som delvis kompensasjon for økte priser på vedtatte investeringsprosjekter.

Netto driftsresultat og disponering av dette fordeler seg slik på de ulike virksomhetsområdene:

Regnskap pr 31.12.22	Kirkelig virksomhet og administrasjon		Kirke		Gravplass		Totalt	
	Regnskap	Revidert budsjett	Regnskap	Revidert budsjett	Regnskap	Revidert budsjett	Regnskap	Revidert budsjett
Netto driftsresultat	366 508	-158 688	-5 747 653	-4 915 000	-5 881 893	-6 660 000	-11 263 038	-11 733 688
5.2 Bruk av disposisjonsfond	0	0	-217 802	-200 000	0	0	-217 802	-200 000
5.3 Bruk av bundne fond	-1 865 065	-1 998 980	0	0	0	0	-1 865 065	-1 998 980
5.5 Avsatt til disposisjonsfond	1 498 557	2 157 668	1 062 355	0	5 516 693	6 275 000	8 077 605	8 432 668
5.7 Overføring til investeringsregnskapet	0	0	4 903 100	5 115 000	365 200	385 000	5 268 300	5 500 000
Sum interne finansieringstransaksjoner	-366 508	158 688	5 747 653	4 915 000	5 881 893	6 660 000	11 263 038	11 733 688
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	0	0	0	0	0	0	0	0

Kirkelig virksomhet og administrasjon:

Bruk av bundne fond gjelder trosopplæring. I tillegg til å finansiere (deler) av noen stillinger (som planlagt) dekker bruk av fond opp for redusert tilskudd i 2022.

Avsatt til disposisjonsfond er ca 460.000 lavere enn budsjett. I hovedsak skyldes dette at virkningen av lønnsoppjøret (som er utført i desember) ble noe høyere enn beregnet.

Kirkebygg:

Tilskudd mottatt fra staten vedr. strømstøtte til å opprettholde aktivitet i advent og julehøytiden er satt på fond til bruk i januar 2023 når strømrregningene for desember kommer. «Ordinær drift» for kirkebygg viser et merforbruk i 2022 kr 63.000.

Overføring til investeringsregnskapet er lavere enn budsjettet fordi renteinntektene ble noe lavere enn budsjettet.

Gravplass:

Totale inntekter (før periodisering av festeavgifter) ble 2,1 millioner kroner høyere enn estimert i revidert budsjett. Avviket forklarer i hovedsak økt avsetning til disposisjonsfond. Festeavgiftene ble nærmere kr 800.000 høyere enn budsjettet. Inntekter knyttet til metallgjenvinning er underbudsjettet og også annen brukerbetaling er høyere enn budsjettet. Dette avspeiler blant annet at antall dødsfall er noe høyere enn i et normalår.

Hovedtall

I årsregnskapet er interne transaksjoner eliminert. **Totale driftsinntekter** utgjør etter dette 276,4 (258,2) millioner kroner. Hovedpostene fremgår av tabellen under:
(Tall i parentes er tall fra 2021)

	Millioner kroner
Rammeoverføringer / tilskudd fra Bergen komm	-184,2
Tilskudd fra Den norske kirke	-24,1
Refusjoner / overføringer, herav	-42,2
Merverdiavgiftskompensasjon	-28,8
Refusjon fra menighetsråd	-7,1
Refusjon fra NAV	-4,0
Interne timer til investeringsprosjekter	-1,3
Refusjoner fra andre	-0,8
Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter,	-24,3
Festeavgifter	-14,6
Brukerbetaling vigsel og graveerd	-1,2
Salg av varer og tjenester	-7,3
Leieinntekter	-1,3
Diverse inntekter	-0,0

For å styrke rammebetingelsene for kirkens arbeid i Bergen er det et uttalt mål å søke eksternt finansiering der det er mulig. I 2022 har dette gitt 2,9 millioner kroner i ekstra driftsinntekter:

	Kroner
Bergen kommune	162 035
Påskefest	162 035
Den norske kirke	1 150 300
Aksjon dåp	200 000
Prosjektstilling	200 000
Kirken på hjul	25 000
Digitale tilbud sårbare grupper	176 100
Juletilskudd vanskeligstilte	499 200
Aktiviteter ukrainske flyktninger	50 000
Statlig tilskudd	1 292 900
Stell av krigsgraver	167 900
Strømstøtte	1 125 000
Andre tilskudd og refusjoner	323 460
KA - Studiestøtte til videreutdanning	189 500
STL - Juletilskudd vanskeligstilte	100 000
Kristelig studieforbund / ukrainske flyktninger	33 960

Totale driftsutgifter utgjør 271,0 (253,5) millioner kroner. Av dette er 109,4 (109,1) millioner kroner benyttet til lønn og sosiale utgifter, det vil si en marginal økning fra 2021, til tross for at lønnsoppgjøret for 2022 med virkningsdato 01.05 for sentrale tillegg og 01.07 for lokale tillegg hadde en ramme på 3,84 %. Vi har hatt vakanser i noen stillinger som delvis er erstattet med innleie av vikarer fra vikarbyrå. Denne utgiften ligger i posten «Kjøp av varer og tjenester». Hensyntar vi denne, øker lønnsutgiftene med ca 2 %.

Kjøp av varer og tjenester utgjør 126,6 (111,9) millioner kroner, og er benyttet til løpende drift og vedlikehold av kirker og gravplasser, gravferdstjenester og administrasjon. Utgifter til strøm øker fra 9,3 millioner kroner i 2021 til 16,6 millioner kroner. 44 % av dette gjelder kjøp av tjenester fra egenregiselskapet Akasia kirke og gravplass AS

Refusjoner og overføringer (totalt 28,9 (25,8) millioner kroner gjelder i hovedsak merverdiavgiftskompensasjon på 28,8 (25,6) millioner kroner.

Posten «tilskudd og gaver» utgjør 5,9 (6,5) millioner kroner:

	Millioner kroner
Overføringer til menighetsrådene	5 580 557
Trosopplæringstilskudd	2 402 000
Driftstilskudd	1 625 150
Sårbare grupper - viderebetalt fra DNK	676 000
Kirkemusikk BDM - viderebetalt fra DNK	160 000
Diverse tilskudd via Kulturutvalget	346 066
Diverse andre tilskudd	371 341
Tilskudd til andre	345 000
Kirkens bymisjon	100 000
Kirkens SOS	100 000
Kirkelig dialogsenter	100 000
KFUK-KFUM Ynglingen - frivillighetsprisen	25 000
Diverse andre tilskudd	20 000

For øvrige kommentarer til driftsregnskapet – se økonomisk årsmelding.

Balansen

BKF har en svært tilfredsstillende likviditet. Dette har først og fremst sammenheng med midler på investeringsfond som er bundet opp til vedtatte prosjekter, samt kommende store prosjekter hvor det er behov for å sette av midler over flere år før prosjektene kan settes i gang.

Drifts- og investeringsmidler overført til fond pr 31.12.22 er fordelt slik:

(tall i millioner kroner)	Saldo pr 31.12.22
Disposisjonsfond	
Kirkelig virksomhet og administrasjon	12,6
Kirkebygg	5,8
Gravplass	13,7
Sum frie disposisjonsfond	32,1
Diverse fond avsatt til øremerkede formål	7,6
Sum disposisjonsfond	39,8
Investeringsfond	
Kirkelig virksomhet og administrasjon	0,3
Middelalderkirker	-1,2
Sædalen kirke	46,3
Haukås kirke	29,4
Tilbygg Birkeland kirke	36,3
Orgel	1,7
Rehabilitering Johanneskirken	8,9
Rehabilitering kirkebygg (ikke middelalderkirker og Johanneskirken)	-8,0
Gravplass	2,5
Gravplass - Fyllingsdalen gravplass	29,0
Gravplass - Solheim	11,4
Gravplass - kunst og designprogram	0,8
Sum ubundne investeringsfond	157,5
Bundne investeringsfond	0,4
Sum investeringsfond	157,4

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd fastsetter det fremlagte regnskapet for 2022 med investeringsregnskap, driftsregnskap, balanse, noter og økonomisk årsberetning.

Regnskapsmessig resultat i drifts- og investeringsregnskap disponeres som beskrevet i saken

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

ÅRSREGNSKAP 2022

Bergen, 21.02.2023/08.03.2023

.....

Ragnar Gjengedal
leder Bergen kirkelige fellesråd

.....

Mette Svanes
kirkeverge

Bergen kirkelige fellesråd

Årsregnskap investering

Kontonavn	Note	Regnskap	Rev.budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap
		01.01.2022 - 31.12.2022	01.01.2022 - 31.12.2022	01.01.2022 - 31.12.2022	01.01.2021 - 31.12.2021
Investeringer i anleggsmidler	5,6,12	96 947 351	96 440 546	123 750 000	81 819 812
Refusjon til menighetsråd		0			0
Moms generell komp.ordn.inv.	5	23 712 165	23 000 000	0	19 630 233
Utlån, kjøp av aksjer, andeler o.l.		0	0	0	0
Dekning av tidl.års udekket		0	0	0	0
Avsetninger	8	29 593 282	26 888 000	8 000 000	30 680 618
ÅRETS FINANSIERINGSBEHOV		150 252 797	146 328 546	131 750 000	132 130 663
Finansiert slik:					
Inntekter fra salg av driftsmidler/fast eiend.	5,6,15	-883 433	-700 000	0	-652 239
Refusjoner		-25 695 992	-24 500 000	0	-19 630 233
Tilskudd til investeringer	2	-106 257 744	-107 035 000	-103 050 000	-94 364 497
Mottatte avdrag på utlån, aksjesalg, andeler mv.	7	-1 312		0	-984
Sum ekstern finansiering		-132 838 481	-132 235 000	-103 050 000	-114 647 953
Overført fra driftsregnskapet		-5 268 300	-5 500 000	-1 000 000	-1 628 293
Bruk av avsetninger	8	-12 146 017	-8 593 546	-27 700 000	-15 854 417
Bruk av tidligere års udisponert		-17 414 317	-14 093 546	-28 700 000	-17 482 710
SUM FINANSIERING		-150 252 797	-146 328 546	-131 750 000	-132 130 663
Udekket/udisponert		0	0	0	0

Bergen kirkelige fellesråd

Årsregnskap drift

<u>Navn</u>	<u>Note</u>	<u>Regnskap</u>	<u>Rev.budsjett</u>	<u>Oppr.budsjett</u>	<u>Regnskap</u>
		<u>01.01.2022 -</u> <u>31.12.2022</u>	<u>01.01.2022-</u> <u>31.12.2022</u>	<u>01.01.2022 -</u> <u>31.12.2022</u>	<u>01.01.2021 -</u> <u>31.12.2021</u>
INNETEKTER					
Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	1,12	-24 322 872	-25 443 304	-19 843 304	-22 506 357
Salg av driftsmidler/fast eiendom		-8 310			
Refusjoner/overføringer		-42 152 138	-40 961 348	-20 665 834	-38 342 748
Kalk. inntekt ved komm. tj.ytingsavtale		-179 100	-180 000	0	-174 500
Statlige tilskudd		-1 292 900	-1 165 000	-165 000	-459 634
Tilskudd fra rettssubjektet Den norske kirke		-24 126 342	-24 099 200	-25 980 000	-26 749 518
Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	2	-184 209 854	-187 541 231	-175 341 232	-169 960 080
Tilskudd fra soknets organer		-	0	0	0
Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler		-133 960	0	0	-50 000
SUM DRIFTSINNETEKTER		-276 425 476	-279 390 083	-241 995 370	-258 242 837
UTGIFTER					
Lønn og sosiale utgifter	3,4	109 376 931	108 351 511	113 279 211	109 094 163
Kjøp av varer og tjenester	12,13	126 569 661	130 570 684	115 095 684	111 900 428
Refusjoner/overføringer		28 933 993	29 050 000	10 054 487	25 804 221
Kalk. utg. ved komm. tj.ytingsavtale		179 100	180 000	0	174 500
Tilskudd og gaver		5 925 557	5 504 200	5 293 000	6 516 212
SUM DRIFTSUTGIFTER		270 985 241	273 656 395	243 722 382	253 489 524
BRUTTO DRIFTSRESULTAT		-5 440 235	-5 733 688	1 727 012	-4 753 313
Renteinntekter og utbytte		-5 832 332	-6 000 000	-1 500 000	-2 088 817
Renteutgifter og låneomkostninger		9 530			3 422
Netto finansinntekter/-utgifter		-5 822 803	-6 000 000	-1 500 000	-2 085 395
Avskrivninger	5,6	25 327 750	24 000 000	0	24 113 901
Motpost avskrivninger	5,6	-25 327 750	-24 000 000	0	-24 113 901
NETTO DRIFTSRESULTAT		-11 263 038	-11 733 688	227 012	-6 838 708
Interne finansieringstransaksjoner:					
Bruk av disposisjonsfond	8	-217 802	-200 000	-1 500 032	-120 295
Bruk av bundne fond	8	-1 865 065	-1 998 980	-631 980	-71 173
Sum bruk av avsetninger		-2 082 867	-2 198 980	-2 132 012	-191 468
Avsatt til disposisjonsfond	8	8 077 605	8 432 668	905 000	5 401 883
Avsatt til bundne fond	8	0	0	0	0
Overført til investeringsregnskapet		5 268 300	5 500 000	1 000 000	1 628 293
Sum avsetninger		13 345 905	13 932 668	1 905 000	7 030 176
REGNSKAPSMESSIG OVER/UNDERSKUDD		0	0	0	0

Bergen kirkelige fellesråd

Årsregnskap Balanse

<u>Navn</u>	<u>Note</u>	<u>Regnskap</u>	<u>Regnskap</u>
		<u>01.01.2022 -</u> <u>31.12.2022</u>	<u>01.01.2021 -</u> <u>31.12.2021</u>
EIENDELER:			
Anleggsmidler		1 298 538 552	1 203 335 305
Faste eiendommer og anlegg	5	1 270 752 994	1 176 832 031
Utstyr, maskiner og transportmidler	1,6,12	6 726 767	5 443 170
Utlån	7	1 044 135	1 044 135
Aksjer og andeler	7,12	20 014 656	20 015 969
Omløpsmidler		236 652 962	206 406 200
Aksjer og andeler	7	7 000	7 000
Kortsiktige fordringer	9	18 546 812	14 241 680
Kasse, bankinnskudd		218 099 151	192 157 520
<u>SUM EIENDELER:</u>		<u>1 535 191 514</u>	<u>1 409 741 504</u>
<u>EGENKAPITAL OG GJELD:</u>			
Egenkapital		-1 496 297 412	-1 377 652 162
Disposisjonsfond	8	-39 781 666	-31 921 863
Bundne driftsfond	8	-160 947	-2 026 012
Ubundne investeringsfond	8	-157 453 505	-139 852 240
Bundne investeringsfond	8	-362 742	-516 742
Kapitalkonto	15	-1 298 538 553	-1 203 335 305
Gjeld		-38 894 102	-32 089 342
Kortsiktig gjeld			
Annen kortsiktig gjeld	10	-38 894 102	-32 089 342
<u>SUM EGENKAPITAL OG GJELD:</u>		<u>-1 535 191 514</u>	<u>-1 409 741 504</u>

Note 1 Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Fellesrådets regnskap er ført i samsvar med Forskrift om økonomiforvaltning fastsatt av BDF 8. desember 2020 og god kommunal regnskapsskikk. De kommunale regnskapsprinsipper innebærer blant annet at inntekter og utgifter er ført etter bruttoprinsippet og utgifter/inntekter er ført etter det såkalte anordningsprinsippet som betyr at alle kjente inntekter og utgifter medtas i drifts- eller investeringsregnskapet. I balanseregnskapet er omløpsmidler vurdert etter laveste verdis prinsipp. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler som har begrenset økonomisk levetid er avskrevet med like store årlige beløp over anleggsmiddelets levetid. Se forøvrig egen note om anleggsmidler.

Note 2 Tilskudd fra Bergen kommune

BKF mottar rammetilskudd fra Bergen kommune, ref. Lov om tros- og livssynssamfunn §14

Beregn kommune har i 2022 gitt etterskuddsvis strømstøtte etter søknad pr tertial

I tillegg kommer ulike tilskudd etter egne søknader

Tilskuddet fordeler seg som følger:

Drift

Rammetilskudd - Formål Den Norske Kirke	101 397 254
Rammetilskudd - Formål Gravplass	55 583 409
Rammetilskudd - Formål Kirkelig administrasjon	18 184 012
Sum rammetilskudd	175 164 675
Strømstøtte	8 883 144
Påskefest	162 035
Sum	184 209 854

Investering

Rammetilskudd - Formål Kirker	24 962 500
Rammetilskudd - Formål	
Middelalderkirker	19 436 400
Rammetilskudd - Formål	
Rehabilitering Johanneskirken	10 764 000
Rammetilskudd - Formål Gravplass, kapell og krematorium	43 788 500
Sum rammetilskudd	98 951 400
Kompensasjon prisvekst Kirker	764 000
Kompensasjon prisvekst	
Middelalderkirker	595 000
Kompensasjon prisvekst	
Johanneskirken	330 000
Kompensasjon prisvekst Gravplass	1 341 000
Sum	101 981 400

Sum tilskudd **286 191 254**

Note 3 Lønn

Lønn	86 711 575
Arbeidsgiveravgift	13 011 149
Pensjonsutgifter	8 734 113
Annen godtgjørelse	920 094
Sum	109 376 931

Herav ytelser til ledende personer: 1 083 655

Note 4 Pensjonsforpliktelse

Alle ansatte har tjenestepensjonsordning i Bergen kommunale pensjonskasse (BKP) i samsvar med gjeldende tariffavtale.

Arbeidsgivers andel av premie er utgiftført med kr 8.734.113 inkl. AFP.

I 2022 er årets regulerings- og rentegarantipremie dekket fra premiefond, totalt kr 7.584.700.

Ansatte betaler 2 % av pensjonspremien.

Pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler er ikke balanseført.

Før årsoppgjørsposteringer i pensjonskassens regnskap har BKF-ordningen pr 31.12.22 kr 9.136.244 innestående på premiefond.

BKF har ansvar for å dekke løpende betjening av avtale knyttet til oppsatte rettigheter for tidligere ansatte i forvatningsenheten i BKF, senere Akasia AS.

I 2022 er regulerings- og rentegarantipremie i sin helhet dekket fra premiefond - totalt kr 6.224.900.

Før årsoppgjørsposteringer i pensjonskassens regnskap har Akasia-ordningen pr 31.12.22 kr 15.561.869 innestående på premiefond.

Estimert forpliktelse/midler 31.12.22	BKF	Akasia
Brutto påløpt forpliktelse	229 448 981	163 649 834
Pensjonsmidler	259 490 531	220 715 432
Netto pensjonsforpliktelse	-30 041 550	-57 065 598

Medlemsstatus

Antall aktive	231	1
Antall oppsatte	638	884
Antall pensjonister	157	125

Note 5 Faste eiendommer og anlegg

Avskrivningstid	År
Kirker	50
Eiendom for utleie	10-25
Gravplasser, kapell o.l.	50-80
Tekniske installasjoner	20

	31.12.2021	Hist.verdi inkl. oppskr.	Akkumulert avskrivning	Årets aktivering	Årets avgang	Årets nedskrivning	Årets avskrivning	31.12.2022
Kirker	692 799 636	962 026 842	269 227 206	71 481 849		43 615	15 179 089	749 058 781
Eiendom for utleie	3 763 481	10 901 619	7 138 138	0		0	364 739	3 398 742
Gravplasser, kapell o.l.	480 268 914	552 411 214	72 142 300	46 661 339		0	8 634 782	518 295 471
Sum	1 176 832 032	1 525 339 675	348 507 644	118 143 188	0	43 615	24 178 610	1 270 752 994

Note 6 Inventar, utstyr, maskiner og transportmidler

Avskrivningstid	År
Inventar	10-14
Data utstyr	4
Systemer/programvare	5-10
Traktorer	10
Gravemaskiner	10
Biler	10
Maskiner	10

	31.12.2021	Akkumulert ansk.kost	Akkumulert avskrivning	Årets aktivering	Årets avgang	Årets nedskrivning	Årets avskrivning	31.12.2022
Inventar	2 201 799	4 372 698	2 170 900	185 878			413 807	1 973 869
IT-utstyr	1 580 177	5 197 143	3 616 965	1 052 763			376 273	2 256 668
Systemer/programvare	1 181 918	3 925 868	2 743 950	1 197 175			229 470	2 149 623
Biler	479 275	13 781 679	13 302 403		3 078		129 591	346 607
Sum	5 443 169	31 569 739	26 126 569	2 435 816	3 078		1 149 141	6 726 767

Avskrivningsbeløpet for inventar gjelder leie av Sandviken menighetshus og kontorer i Storetveit menighet.

Storetveit menighet, oppgradering av kontorer, vil bli fratrukket husleie frem til år 2027.

Sandviken menighetshus, leien dekket frem til 30.11.2030.

Note 7 Aksjer og andeler

Aksjer:

Selskap	Eierandel	Balanseført verdi
Akasia AS	100,00 %	20 000 000
Kirkepartner AS	6,64 %	14 656

Det er i løpet av året solgt 8 aksjer i Kirkepartner AS til andre fellesråd i henhold til avtale.

Bergen kirkelige fellesråd har gitt et ansvarlig lån på kr 1.044.135 til Kirkepartner AS.

Lånet ble gitt i 2018, er avdragsfritt i 5 år og nedbetales deretter over 2 år.

Omløpsmiddel:

Andel Bildeleringen	7 000
---------------------	-------

Note 8 Avsetninger

Spesifikasjon over fond, avsetning til og bruk av fond 2022

Type fond	IB 2022	Årets avsetninger	Årets bruk avsetninger	UB 2022
Disposisjonsfond	-31 921 863	-8 077 605	217 802	-39 781 666
Bundne driftsfond	-2 026 012		1 865 065	-160 947
Ubundne investeringsfond	-139 852 241	-29 593 282	11 992 017	-157 453 506
Bundne investeringsfond	-516 742		154 000	-362 742
Sum	-174 316 857	-37 670 886	14 228 883	-197 758 860

Note 9 Kortsiktig fordring

Kortsiktig fordring består av følgende poster:

Momskompensasjonskrav	9 424 853
Kundefordringer	3 348 177
Lønn og lønnsrefusjoner	369 271
Andre forskuddsbetalte kostnader	1 071 750
Annen kortsiktig fordring/periodisering pr 31.12.22	4 332 761
Sum	18 546 812

Note 10 Kortsiktig gjeld

Kortsiktig gjeld består av følgende poster:

Leverandørgjeld	-18 871 166
Skyldig offentlige avgifter	-7 002 499
Feriepenger	-9 622 810
Periodisering festeavgift	-3 200 000
Annen kortsiktig gjeld	-197 627
Sum	-38 894 102

Note 11 Budsjett

Opprinnelig budsjett ble vedtatt 08.12.21.
Budsjettet er revidert 02.11.22 og 14.12.22.

Note 12 Nærstående parter

Bergen kirkelige fellesråd forvalter eierskapet i Akasia AS på vegne av soknene i Bergen.
Akasia kirke og gravplass AS er et egenregiselskap som leverer tjenester til BKF.
Akasia AS eier 100 % av aksjene i Akasia kirke og gravplass AS.

Pr 31.12.2022 er det inngått følgende avtaler mellom Bergen kirkelige fellesråd og Akasia kirke og gravplass AS:

Akasia AS

Avtale for leie av datautstyr, biler, maskiner og annet utstyr.
Mottatte innbetalinger i perioden 2016-2021 har finansiert den bokførte verdien som var utgangspunkt for avtalen.
BKF mottar eventuelle salgssummer ved videre realisasjon av gjenværende biler og andre driftsmidler

Akasia kirke og gravplass AS

Avtale om leveranse av FM-tjenester
Løpende driftsavtaler (SLA) innen
Renhold, service, drift og vedlikehold av bygninger
Service, drift og vedlikehold av utomhusanlegg
Gravferdstjenester
Tilsyn og drift av utleiebygg

Transaksjoner i 2022

	Faktura fra Akasia konsernet til BKF (ekskl . Mva)	Faktura fra BKF til Akasia-konsernet ***)
Akasia kirke og gravplass AS *) og **)	106 743 829	33 740
Akasia AS ***)		46 350
Akasia Eiendomsforvaltning AS		198
	106 743 829	80 288

*) Herav faste driftsavtaler 56 101 983

**) Herav ført i investeringsregnskapet 41 576 875

***) Gjelder utgifter betalt av BKF som er viderefakturert til Akasia

Note 13: Revisjon

Regnskapsrevisjon	379 690
Annen bistand	206 069
Sum	585 759

Note 14: Endring i arbeidskapital

	Regnskap	
	2022	Regnskap 2021
Omløpsmidler 31.12	236 652 962	206 406 200
Kortsiktig gjeld 31.12	- 38 894 102 -	32 089 342
Arbeidskapital 31.12	200 958 860	174 316 858
Arbeidskapital 01.01	174 316 858	154 280 243
Endring AK i balansen (A)	26 642 002	20 036 615
Anskaffelse av midler		
Inntekter driftsdel	287 173 708	259 024 654
Inntekter investering	884 745	653 223
Innbetalinger ved eksterne transaksjoner	131 953 736	113 994 730
Sum anskaffelse av midler (B)	416 812 189	373 672 607
Anvendelse av midler		
Utgifter driftsdel	270 815 671	253 318 446
Utgifter investering	119 354 516	100 317 545
Utbetalinger ved eksterne transaksjoner		
Sum anvendelse av midler (C)	390 170 186	353 635 991
Endring arbeidskapital (B-C)	26 642 002	20 036 615

Note 15
KAPITALKONTO 2022

DEBET		KREDIT	
		IB, kap.kto:	1 203 335 305
03	Salg av fast eiendom*	-	
		01	Aktivering av fast eiendom
			118 143 188
02	Avskrivning/nedskrivning fast eiendom	24 222 225	Oppskrevet fast eiendom
11	Salg av aksjer og andeler	1 312	10
	Nedskrevet aksjer og andeler	0	Kjøp av aksjer og andeler
			Oppskrevet aksjer og andeler
06	Avdrag på utlån		Utlån
	Nedskrevet utlån		Oppskrevet utlån
04	Salg biler, mask., inv., utst.	3 078	Kjøp av biler, maskiner, inv., utstyr
02	Avskrivning av biler, mask., inv., utst.	1 149 140	Oppskrevet biler, maskiner, inv., utst.
	Oppskrevet / overtatt ekst. lån		Nedskrevet / overført ekst. lån
12	Bruk av lånemidler		Avdrag ekst. lån
	Urealisert kurstap i år		Tilb.ført ureal.kurstap forr. år
	Tilbakeført urealisert kursg. forr. år		Tilbakeført lån av lånefondet
	UB, kap.kto:	1 298 538 553	
<hr/>		<hr/>	
SUM DEBET	1 323 914 308	SUM KREDIT	1 323 914 308
<hr/>		<hr/>	

* se note 5, 6 og 7

Bergen kirkelige fellesråd - Årsregnskap 2022 - Disponeringer

Driftsregnskapet

Bokført	Regnskap	Budsjett
Bruk av disposisjonsfond 2022		
Kirkebygg, Landås kirke	100 000	100 000
Kirkebygg, Sandvikskirken	117 802	100 000
Sum	217 802	200 000
Bruk av bundet driftsfond		
Trosopplæring	1 865 065	1 998 980
Sum bruk av bundet driftsfond	1 865 065	1 998 980
Sum bruk av avsetninger	2 082 867	2 198 980
Avsatt til disposisjonsfond 2022		
Kirkelig virksomhet og administrasjon, AFP/fremtidige pensjonsforpliktelser menighetsfinansierte stillinger	118 964	
Kirkelig virksomhet og administrasjon, AFP/fremtidige pensjonsforpliktelser trosopplæring	251 393	
Kirkelig virksomhet og administrasjon, ubenyttede lønnsmidler fra DNK	800 000	
Kirkelig virksomhet og administrasjon mindreforbruk	328 200	
Netto kirkelig virksomhet og administrasjon	1 498 557	2 157 668
Kirkebygg, merforbruk	-62 645	
Kirkebygg, avsetning strømstøtte stat	1 125 000	-
Sum kirkebygg	1 062 355	
Gravplass, mindreforbruk	3 436 042	
Gravplass, kapell og krematorium	2 080 651	
Sum gravplass	5 516 693	6 275 000
Sum avsatt til disposisjonsfond 2022	8 077 605	8 432 668
Overføring til investeringsregnskapet		
Kirkebygg, fra planlagt vedlikehold	1 000 000	1 000 000
Kirkebygg, finansinntekter	3 903 100	4 115 000
Gravplass, finansinntekter	365 200	385 000
Sum overføring til investeringsregnskapet	5 268 300	5 500 000
Sum avsetninger	16 941 505	13 932 668
Netto avsetninger	14 858 638	11 733 688

Investeringsregnskapet**Bokført****Overført til ubundet investeringsfond**

Nye kirkebygg, tilbygg Birkeland kirke	778 400	
Nye kirkebygg, Haukås kirke	7 425 000	
Rehabilitering middelalderkirker	5 506 727	
Rehabilitering, Johanneskirken	8 918 343	
Nytt orgel	52 100	
Gravplass	6 109 511	
Gravplass, Solheim gravplass	365 200	
Gravplass, Kunst og designprogram	438 000	
Sum overføring til ubundet investeringsfond	29 593 281	26 888 000

Sum avsetninger	31 775 881	26 888 000
------------------------	-------------------	-------------------

Overført fra ubundet investeringsfond

Kirkelig virksomhet og administrasjon	51 256	
Kirkebygg, rehabilitering	3 953 638	
Nye kirkebygg, Sædalen kirke	7 987 123	
Sum overført fra ubundet investeringsfond	11 992 017	8 443 546

Overført fra bundet investeringsfond

Kirkebygg, Åsane kirke	154 000	150 000
------------------------	---------	---------

Sum overført fra investeringsfond	14 724 217	8 593 546
--	-------------------	------------------

Netto avsetning til/fra investeringsfond	17 051 664	18 294 454
---	-------------------	-------------------

Overført fra driftsregnskapet (se detaljer over)	5 268 300	5 500 000
---	------------------	------------------

Fellesrådets økonomi 2022

Investeringsregnskap

(tall i parentes gjelder tilsvarende tall for 2021)

(millioner kroner)	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Investeringer i anleggsmidler	120,7	119,4	123,8	101,5
Avsetninger	29,6	26,9	8,0	30,7
Årets finansieringsbehov	150,3	146,3	131,8	132,1
Finansiert slik:				
Inntekter fra salg av driftsmidler/fast eiend.	-0,9	-0,7		-0,7
Refusjoner	-25,7	-24,5		-19,6
Tilskudd til investeringer	-106,3	-107,0	-103,1	-94,4
Sum ekstern finansiering	-132,8	-132,2	-103,1	-114,6
Overført fra driftsregnskapet	-5,3	-5,5	-1,0	-1,6
Bruk av avsetninger	-12,1	-8,6	-27,7	-15,9
Sum finansiering	-150,3	-146,3	-131,8	-132,1
Udekket/udisponert	0,0	0,0	0,0	0,0

Det er investert totalt 120,7 (101,5) millioner kroner (inkl mva) i anleggsmidler, hvorav 48,0 (32,8) til gravplasser og 71,5 (67,1) millioner kroner til kirkebygg og 1,1 (1,5) millioner kroner til kirkeliv og administrasjon.

Investering kirkebygg har følgende fordeling:

- Middelalderkirker 22,4 millioner kroner
- Rehabilitering Johanneskirken 2,9 millioner kroner
- Rehabilitering øvrige kirkebygg 26,0 millioner kroner
- Nye kirkebygg 20,2 millioner kroner

Gravplass

Navnet minnelund er et tilbud som benyttes i stadig større grad. I 2022 var 8,1 % av alle gravlegginger i navnetminnelund. I 2022 er det etablert nye navnede minnelunder på Møllendal gravplass og Fana kirkegård, med henholdsvis 600 og 700 graver.

Fyllingsdalen gravplass skal utvides, og det skal bygges nytt driftsbygg. Anleggsarbeidene starter i 2023, prosjektering og byggesaksbehandling er gjennomført i 2022.

Rehabilitering av eksisterende gravplasser er et kontinuerlig og nødvendig arbeid for å ha nok tilgjengelige graver. I tillegg er det behov for å forbedre infrastruktur, med særlig vekt på vannhåndtering og HMS. De største prosjektene har vært gjennomført på Nygård, Fana og Arna kirkegårder, samt Møllendal og Mjeldheim gravplasser. De mange prosjektene som er gjennomført klargjør gravfelt for ny gravlegging, demper forfallet og bidrar til bedre vilkår for brukeren av gravplassene.

Ellers er det arbeidet med forprosjekt og utredninger på Solheim kapell og mur, kapellet og driftsbygget på Møllendal, navnet minnelund og støyskjerm på Loddefjord. Mulighet for utvidet drift

på Møllendal krematorium og mulighet for å åpne Loddefjord kapell som livssynsøytralt seremonirom er under utredning.

Kirkebygg

Korskirken og Domkirken gjennomgår total rehabilitering. I Korskirken er vinduene ferdig rehabilitert. Samtidig har en jobbet med forberedelse til og prosjektering av innvendig rehabilitering. Kirken ble stengt 1. februar 2023, og de innvendige arbeidene vi pågår de neste to årene. Utvendig er alle trærne sagt ned. I tillegg er det arbeidet intenst for å få på plass alle godkjenninger for rehabilitering av Korskirkegården. I Domkirken er kalking av korpartiet fullført. En svakhet i takkonstruksjonen i Skrudhuset er rettet opp og det er bygget nytt toalettanlegg i kjelleren.

Fana kirke har behov for ny drenering. Prosjektet er prosjektert og byggemeldt, men fylkeskommunen har forlangt arkeologisk gravearbeid før byggemeldingen kan behandles. Alle ytterdører er rehabilitert.

Johanneskirken skal også totalrehabiliteres. Det er nødvendig med et svært grundig forprosjekt og prosjekteringsarbeid for å sikre gode valg av rehabiliteringsmetoder. Dårlige valg ved tidligere utbedringsarbeider har dessverre resultert i behov for hyppige reparasjoner.

Fridalen kirke har fått nytt kirketak. All skiferstein ble tatt ned, nytt undertak ble lagt. Brukbar stein ble rensert og gjenbrukt, ødelagt stein ble erstattet. I Slettebakken kirke er alle flate tak fornyet. Isolasjonen i disse takene var tidligere svært mangelfull. Dette blir rettet opp i det nylagte takene. Prosjektet fullføres vinteren 2023. Det er også avdekket diverse lekkasjer i det store kobbertaket. Kobberet er utslitt og må skiftes ut i løpet av få år. I mellomtiden er det gjort midlertidige reparasjoner. I Storetveit kirke er vestveggen rehabilitert, alle sementfuger er erstattet med kalkfuger. I ungdomskatedralen St.Jakob er det gjort diverse tilpasninger for å legge til rette for den store aktiviteten der. Dette er betalt av samarbeidspartnere til BKF.

Øvrige prosjekter prioriteres med utgangspunkt i gjennomførte tilstandsanalyser. I Søreide kirke har kirketårnet lenge vært rapportert som ustabil. Stabilisering er prosjektert. Nå gjenstår godkjenninger, før arbeidet etter planen kan starte i 2024. Biskopshavn kirke har fått nytt toalettanlegg og nytt teknisk rom for kirketjener. I Ytre Arna er toalettanlegget i eget hus ved siden av kirken. Huset har hatt store utfordringer med fuktighet grunnet dårlig drenering. I 2022 ble det laget ny drenering rundt huset.

Kirken i Bergen ønsker å ta sin del av ansvaret for klimaforbedrende tiltak og universell utforming. I Sælen kirke har det elektriske varmeanlegget blitt erstattet med bergvarmeanlegg. Dette vil redusere strømforbruk og med det klimapåvirkningen. Åsane kirke har fått heis mellom etasjene. St. Markus kirke har fått ny rullestolrampe inn til våpenhuset, og tilrettelagt inngang fra våpenhus til kirkerom. I St. Jakob har en lagt til rette for rullestoltilgang til HC-toalett.

Orglene er viktige ressurser i den enkelte kirker. Vi har mange orgler som sårt trenger rehabilitering, og fellesrådet setter av penger hvert år til slike prosjekter. I 2022 ble rehabilitering av orgelet i St. Markus startet opp (fullført vinteren 2023).

Bergen kirkelige fellesråd har 3 kirkebyggprosjekt under planlegging:

Sædalen kirke skulle etter planen hatt byggestart på slutten av 2022. Redusert kapasitet hos byggesaksavdelingen i kommunen har imidlertid gitt forsinkelser i byggesaksbehandlingen, så oppstarten er utsatt.

I Birkeland kirke pågår planlegging av reguleringsplan for tilbygg til kirken. 3 arkitektfirmaer har gjennomført mulighetsstudier som forberedelser til oppstart reguleringsplan.

På Haukås har det vært arbeidet med områderegeringsplan som inkluderer regulering av kirketomt. Planen er lagt ut til offentlig høring.

Finansiering

Bergen kirkelige fellesråd mottok i 2022 totalt 102,0 (90,9) millioner kroner i tilskudd til investeringer fra Bergen kommune, hvorav 99,0 millioner kroner er rammetilskudd til henholdsvis gravplasser, kirker, middelalderkirker og Johanneskirken. I desember mottok vi ytterligere kr 3,0 millioner som delvis kompensasjon for økt prisvekst. Den årlige opptrappingen av investeringsrammen til gravplassområdet med 4 millioner kroner er videreført også i 2022.

Momskompensasjon utgjør 23,7 millioner kroner. Vi har mottatt statlige tilskudd via Riksantikvaren på 3,0 millioner kroner til istandsetting av middelalderkirker og listeførte kirkebygg bygget før 1850. Øvrige statlige tilskudd består av tilskudd fra Enova og rentekompensasjon, totalt 1,2 millioner kroner. Øvrige inntekter (2,9 millioner kroner) er salg av driftsmidler, tilskudd fra menighetsråd og andre samarbeidspartnere.

Investeringsprosjektene blir dyrere som følge av høy prisvekst. Vi opplever fortsatt leveringsproblemer for enkelte innsatsfaktorer, og ser at det er generell tendens at usikkerhet i større grad reflekteres i anbudskonkurranser og pristilbud. Lang byggesaksbehandling er i noen tilfeller årsak til at prosjektene ikke kommer i gang som planlagt. Bergen kommune legger i sin økonomiplan opp til 50 % kutt i rammebevilgninger til gravplass og kirkebygg de neste årene, dette forsterker usikkerheten rundt realiseringstidspunkt for vedtatte og planlagte prosjekter.

Driftsregnskap

(tall i parentes gjelder tilsvarende tall for 2021)

(millioner kroner)	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter	-276,4	-279,4	-242,0	-258,2
Driftsutgifter	271,0	273,7	243,7	253,5
Brutto driftsresultat	-5,4	-5,7	1,7	-4,8
Netto finansinntekter/-utgifter	-5,8	-6,0	-1,5	-2,1
Resultat før disposisjoner	-11,3	-11,7	0,2	-6,8
Bruk av bundet disposisjonsfond / disposisjonsfond	-2,1	-2,2	-2,1	-0,2
Avsatt til disposisjonsfond/bundne driftsfond	8,1	8,4	0,9	5,4
Overført til investeringsregnskapet	5,3	5,5	1,0	1,6
Regnskapsmessig resultat	0,0	0,0	0,0	0,0

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk før disposisjoner på **11,3 millioner** kroner. Av dette er 5,3 millioner kroner overført til investeringsregnskapet og netto **6,0 millioner** kroner overført til driftsfond. Strømstøtte fra Bergen kommune og økte inntekter fra festeavgifter forklarer mesteparten av driftsinntektsøkningen fra 2021. I tillegg har stigende rente gitt høye renteinntekter. 4,3 millioner kroner av disse er overført til investeringsregnskapet som delvis kompensasjon for økte priser på vedtatte investeringsprosjekter.

BKF mottok i 2022 totalt 184,2 (170,0) millioner kroner i driftstilskudd fra Bergen kommune, hvorav rammetilskudd inkludert justering for lavere budsjettert pensjonspremie utgjør 175,2 millioner

kroner. Vi har i tillegg mottatt strømstøtte etter søknad på 8,9 millioner kroner og tilskudd til «Påskefest» med 0,2 millioner kroner.

Vi har også fått strømstøtte fra staten på 1,1 millioner kroner for å opprettholde aktiviteten i advent og julehøytiden.

Av andre store inntektsposter kan nevnes 24,1 (26,7) millioner kroner fra Den norske kirke og diverse egne inntekter på 24,3 (22,5) millioner kroner. Dette omfatter blant annet festeavgifter, brukerbetaling og leieinntekter. Netto finansinntekter utgjør 5,8 (2,1) millioner kroner.

Av totale driftsutgifter på 271,0 (253,5) millioner kroner er 109,4 (109,1) millioner kroner benyttet til lønn og sosiale utgifter. Kjøp av varer og tjenester utgjør 126,6 (111,9) millioner kroner, og er benyttet til løpende drift og vedlikehold av kirker og gravplasser, gravferdstjenester og administrasjon. 44 % av dette gjelder kjøp av løpende driftstjenester fra egenregiselskapet Akasia kirke og gravplass AS.

Bokførte utgifter til strøm i 2022 er 16,5 millioner kroner. Dette er 7,2 millioner kroner høyere enn i 2021. De høye strømprisene forventes å vedvare også i 2023. Det er derfor avgjørende for å opprettholde dagens aktivitet, at strømstøtteordningen opprettholdes. Bergen kirkelige fellesråd er Miljøfyrtårnsertifisert og jobber kontinuerlig med energireduserende tiltak både på kort og lang sikt.

Kirkeliv og administrasjon

I 2022 har mye av aktivitetene i menighetene i stor grad handlet om å reetablere aktiviteter som har måttet ta pause på grunn av pandemien. Til tross for at mange aktiviteter først tok seg opp etter sommeren, er det gledelig å se at mange aktiviteter nærmer seg 2019-nivå.

I våre 25 menigheter har vi nå 15,7 årsverk innen diakoni. Finansieringen av disse stillingene er et spleiselag mellom Bergen kommune, innsamlede midler i menighetene og Bjørgvin bispedømme. I 2022 bevilget bystyret midler til to nye stillinger, og dette har gitt oss mulighet til å satse på ungdomsdiakoni. I et puslespill med egne ressurser har vi nå etablert 4 ungdomsdiakonstillinger, to i Bergen vest og to i Åsane bydel.

Diakonene leverer tjenester som byen trenger, og tiltakene er etterspurt av mennesker i alle livsfaser og livssituasjoner. Arbeidet mobiliserer mange frivillige, i 2022 ble det registrert 2.161 sosiale diakonale tiltak og 3.361 frivillige. I tillegg kommer alle de individuelle samtalene og oppfølgingene som gjennomføres av prest og diakon.

Vi har systematisert arbeidet med kompetanseutvikling. Dette gjelder blant annet lederutvikling, egne kurs og samlinger for de ulike faggruppene, kurs innen HMS, bruk av ulike IKT-verktøy og økonomiarbeid. I juni kunne endelig alle ansatte i Bjørgvin bispedømme samles til stiftsdager igjen for faglig påfyll og inspirasjon.

Likestilling, inkludering og mangfold

Bergen kirkelige fellesråd skal være en åpen og inkluderende arbeidsgiver som aktivt arbeider for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Vi skal være en arbeidsplass med rom og respekt for mangfold, uavhengig av hudfarge, alder, kjønnsidentitet, funksjonsevne eller legning. BKF sin personalpolitiske grunnholdning er at medarbeidere skal likebehandles uavhengig av alder, kjønn, etnisitet, alder mv. Dette prinsippet gjelder både i rekruttering, lønnsforhandlinger, personalbehandling og kompetanseheving.

Det er utarbeidet en forpliktende handlingsplan for likestilling, inkludering og mangfolds om skal understøtte vårt arbeid på dette området. I tillegg skal det arbeides målrettet med å redusere deltidsstillinger.

Bergen kirkelige fellesråd har 27 medlemmer (en fra hvert sokn, samt en representant fra Bergen kommune og prost/prest oppnevnt av biskopen). I 2022 har fellesrådet bestått av 8 kvinner og 19 menn. Arbeidsutvalget består av 1 kvinne og 4 menn.

Pr 31.12.22 hadde BKF 173 ansatte, hvorav 117 kvinner og 56 menn. Den store andelen kvinner (67,6%) henger sammen med at det er langt flere kvinner enn menn som søker stillinger hos oss. Samtidig ser vi at en relativt stor andel deltidsstilling er med på å opprettholde denne skjevheten. Lønnsstatistikk viser at kvinner i snitt tjener 98 prosent av det menn tjener. Dette er en totaloversikt som ikke tar hensyn til stillingsgruppe eller alder. Det er ingen tegn til at det foreligger systematiske forskjeller i lønnsfastsetting mellom kjønnene.

Balanse

(tall i parentes gjelder tilsvarende tall for 2021)

(millioner kroner)	Regnskap 2022	Regnskap 2021
EIENDELER		
Anleggsmidler	1 298,5	1 203,3
Omløpsmidler	236,7	206,4
Sum eiendeler	1 535,2	1 409,7
EGENKAPITAL OG GJELD		
EGENKAPITAL		
Kapitalkonto	-1 298,5	-1 203,3
Investeringsfond	-157,8	-140,4
Disposisjonsfond	-39,9	-33,9
Sum egenkapital	-1 496,3	-1 377,7
GJELD		
Kortsiktig gjeld	-38,9	-32,1
Sum egenkapital og gjeld	-1 535,2	-1 409,7

BKF har en svært tilfredsstillende likviditet. Dette har først og fremst sammenheng med midler på investeringsfond som er bundet opp til vedtatte prosjekter, samt kommende store prosjekter hvor det er behov for å sette av midler over flere år før prosjektene kan settes i gang.

Bergen, 21.02.2023 / 08.03.2023

Ragnar Gjengedal
Leder Bergen kirkelige fellesråd

Mette Svanes
Kirkeverge

DEN NORSKE KIRKE

BKF Økonomiavdelingen

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Mette Rogstad Heimli		23/01628-3	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
BKF - Bergen kirkelige fellesråd	5/23	08.03.2023

Økonomiplan 2024 - 2027

Saksframlegg

Kirkelige fellesråd skal hvert år vedta en rullerende økonomiplan som minst skal omfatte de neste 4 budsjettårene.

Økonomiplanen tar utgangspunkt i strategidiskusjonen i fellesrådet høsten 2022, innspill fra menighetene mottatt høsten 2022, vedtatt Verdi- og måldokument 2023-2024 og Bergen kommune sin økonomiplan for 2023 – 2026. Økonomiplanen er grunnlag for BKF sin budsjettsøknad til Bergen kommune / økonomiplan 2024 – 2027 som sendes etter behandling i neste fellesrådsmøte.

Å legge realistiske planer 4 år frem i tid vil alltid være en krevende øvelse. Når denne planen utarbeides er usikkerheten kanskje større enn noen gang. I starten på et valgår kjenner vi ikke bystyrets og byrådets sammensetning og prioriteringer. Vi har strømkrise, klimautfordringer og generelt høy lønns- og prisvekst. Både fra stat, kommune og Den norske kirke kommer signaler om strammere tider.

Tydeligst har dette foreløpig kommet til syne i Bergen kommune sin økonomiplan for 2023 – 2026, hvor rammetilskuddene til investeringer både til kirkebygg og gravplass er foreslått halvert i hele planperioden (men opprettholdes for middelalderkirker og rehabilitering av Johanneskirken).

Internt i Den norske kirke pågår arbeid med ny kirkelig organisering, det er foreløpig usikkert om det får noen økonomiske og organisasjonsmessige konsekvenser i denne planperioden.

Når vi sender budsjettsøknaden til Bergen kommune vil den inneholde avsnitt hentet direkte fra Verdi- og måldokumentet (VM-dokumentet). Vi gjentar ikke denne teksten her, men henviser til aktuelle sider i [dokumentet](#).

MÅL OG FORANKRING

Overordnede mål og strategisk fokus

Se VM-dokumentet s 8 og 10

1. Kirken skal være tilgjengelig og synlig i by- og lokalsamfunn
2. Kirken skal ha gode relasjoner internt og eksternt

3. Kirken skal være inkluderende og åpen
4. Kirken skal være oppdatert og effektiv
5. Kirken tar klimautfordringene på alvor og skal jobbe aktivt med FNs bærekraftsmål

I 2023-2024 satser vi særlig på

- Diakoni
- Frivillighet
- Synlighet.

Fellesrådets oppdrag og rolle

Se VM-dokumentet s 10

Byrådets politiske plattform

Se VM-dokumentet s 7

Kirken og kommunen

Se VM-dokumentet s 6

Handlings- og økonomiplan 2023 – 2026 for Bergen kommune

Bystyret vedtok i desember 2022 budsjett 2023 og økonomiplan 2023 - 2026

(Beløp i mill.kroner)	Regnskap	Økonomiplan			
	2022 *)	2023	2024	2025	2026
DRIFT					
Kirkelig administrasjon	18,2	18,4	18,4	18,4	18,4
Kirker og menigheter	101,4	105,0	105,0	105,0	105,0
Gravplasser og krematorier	55,6	58,6	59,6	60,6	61,6
Sum rammetilskudd drift	175,2	182,0	183,0	184,0	185,0
INVESTERING					
Rammetilskudd					
Kirkeinvesteringer	25,0	13,4	13,4	13,4	13,4
Middelalderkirker	19,4	20,9	20,9	20,9	20,9
Johanneskirken	10,8	11,6	11,6	11,6	11,6
Gravplassinvesteringer	43,8	25,8	28,1	30,2	32,4
Tilskudd utover ramme					
ENØK-pakke		15,0			
Sum investeringstilskudd	99,0	86,7	74,0	76,1	78,3

*) Gjelder sammenlignbare poster, dvs ex. strømstøtte og priskompensasjon investering og tilskudd til Påskefest

Driftsbudsjett for 2023 viderefører dagens rammetilskudd med noe justering for lønns- og prisvekst, men dette kompenserer ikke for reell vekst. Tilskuddene til Gravplass trappes opp med 1 million kroner pr år til drift av nye felt på gravplassene. Utover dette er det ikke lagt inn andre nye tiltak.

Investeringsbudsjett for 2023 kompenseres med noe lønns- og prisvekst, men er deretter halvert for «Kirkeinvesteringer» og «Gravplassinvesteringer». Tilskuddene til gravplassinvestering er de senere årene trappet opp med 4 millioner kroner pr år. Opptrappingen foreslås også halvert, dvs til 2 millioner kroner pr år fra 2024.

Bystyret vedtok under budsjettbehandlingen en «Enøk-pakke» til BKF på 15 millioner kroner. Det kan synes som om «uspesifiserte» rammetilskudd kan være mer utsatt for kutt enn tilskudd som gis til bestemte formål.

Tilskuddene til BKF og kirken i Bergen ytes på basis av tjenesteproduksjon. I tillegg til kirkelige handlinger og gravferdstjenester for hele byens befolkning fremheves at kirken i Bergen planlegger økt konsert- og annen kulturell virksomhet, flere frivillige og flere sosiale tiltak (diakoni). Bergen kirkelige fellesråd forutsettes å følge opp Bergen kommune sin grønne strategi og ha fokus på økt deltakelse fra befolkningen. Mål om trygg økonomistyring er tatt inn i kommunens økonomiplan fra 2023, og kommer sannsynligvis som et styringssignal til BKF også.

Gravferdsplan for Bergen kommune 2018 – 2028 – Verdig gravferd for alle

Planen skal sikre innbyggerne i Bergen en verdig gravferd og hovedprinsippet er at alle skal få grav i den bydelen de bor / ønsker.

Bergen kirkelige fellesråd er svært glad for at Bergen kommune fram til 2022 har fulgt opp intensjonen i gravferdsplanen med økte bevilgninger. Når bevilgningene til investeringsprosjekter fra 2023 er halvert blir det svært utfordrende å følge opp intensjonen i planen, og enkelte tiltak må utgå eller endres.

Gravferdsplanen har en 10 års horisont for utbygging av gravplasser. I 2022 ble det foretatt en ny gjennomgang av behov for graver. Vi ser at flere bydeler mangler navnet minnelund og i Ytrebygda er det ingen graver. Vi kan dermed ikke oppfylle gravferdsplanens hovedprinsipp om at alle skal få grav i den bydelen de bor / ønsker. Vi ser også at det har skjedd en vesentlig endring i gravleggingspraksis. Hele 9,3 % valgte grav i navnet minnelund i 2021, og kremasjonsandelen er økt til 77 %. I 2022 valgte 8,1% grav i navnet minnelund. Tall for kremasjonsandel i 2022 vil foreligge når budsjettsøknaden sendes Bergen kommune.

Planen foreslår endring av avgiftspolitik, ved at alle skal få fri grav, også når en gjenbraker en allerede festet grav til ny gravlegging. Dette er en avgift det er stor motstand mot i befolkningen, og den bidrar til å øke behovet for gravplassareal. Bergen kommune har foreløpig ikke funnet å kunne prioritere tiltaket med økte bevilgninger for å kompensere for inntektsbortfallet (beregnet til kr 600.000 pr år i 5 år).

Klima, miljø og bærekraft

Se VM-dokumentet s 9, punkt 5

Kirken har et særlig ansvar for skaperverket og medmenneskene og vil jobbe med følgende bærekraftsmål:

- 3 - God helse og livskvalitet
- 11 - Bærekraftige byer og tettsteder
- 16 - Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner
- 14 og 15 – Livet under vann og på land

Bergen kirkelige fellesråd er sertifisert som Miljøfyrtårn. Som forvalter av kirkebygg og gravplasser skal vi være et godt forbilde for både innbyggere, virksomheter og andre fellesråd. Miljøhensyn skal være et overordnet prinsipp i all virksomhet og planlegging, og i tråd med Bergen kommune sin grønne strategi.

Vesentlige økonomiske parametre

Inntekter

$\frac{3}{4}$ av fellesrådets totale driftsinntekter er bevilgninger fra Bergen kommune, fordelt på midler til administrasjon, kirke og gravplass. Vi får trosopplæringsmidler og lønnstilskudd til kateketer og delfinansiering av noen diakonstillinger fra Den norske kirke, og har «egne» inntekter i form av brukerbetaling, leieinntekter og festeavgifter, hvorav festeavgifter utgjør den største enkeltposten. Gaveinntekter, sponsorer mv går i hovedsak direkte inn i den enkelte menighets regnskap, og vises derfor ikke i fellesrådets regnskapstall. Driftsbudsjettet for 2023 viser totale inntekter på 251,7 millioner kroner.

Inntekter	Millioner kroner	%
Bergen kommune	187,8	74,6 %
Den norske kirke	26,4	10,5 %
Refusjoner og overføringer	12,3	4,9 %
Feste- og fornyelsesavgifter	16,0	6,4 %
Øvrige inntekter inkl renter	9,2	3,6 %
Sum driftsinntekter	251,7	100,0 %

Høy pris- og lønnsvekst og tydelige signaler både fra Bergen kommune og Den norske kirke om mer anstrengt økonomi gjør inntektssiden mer usikker enn tidligere.

Tilskudd til investering har hittil i hovedsak kommet fra Bergen kommune. Statlig finansiering gjennom Kirkebevaringsprogrammet / Riksantikvaren er i startfasen, og vil på sikt gi økte inntekter til rehabilitering av kirkebyggene.

Bortfall av 50 % av rammetilskuddene til investering i kirkebygg og gravplass er kritisk for begge områdene. Bortfallet i 2023 kompenseres delvis av ENØK-pakken på 15 millioner.

Vi aner en økende tendens til at tilskudd gis til mer spesifikke formål og flere søknadsbaserte tilskuddsmidler, for eksempel gjennom Kirkebevaringsprogrammet, og ulike tiltak finansiert via Den norske kirke.

Dette kan gi både økte inntekter og nye muligheter, men gir mindre forutsigbarhet, treffer ikke alltid våre prioriterte behov, krever oversikt og kapasitet til å vite hva som kan søkes om når og det gir økt administrasjon og økte rapporteringskrav.

Pensjon

BKF har tariffestet offentlig tjenestepensjon i Bergen kommunale pensjonskasse (BKP). For 2023 er pensjonspremien fastsatt til 8,93 % og reguleringspremien til 11,36 %, totalt 20,29 % av samlet lønnsmasse. Samlet pensjonspremie i 2022 var 14,3 %

Årlig pensjonspremie utgjør en relativt stabil prosentstørrelse av samlet lønnsmasse. Tilskuddet fra Bergen kommune justeres årlig i forhold til dette.

Reguleringspremien skal finansiere regulering av forsikrede beløp som følge av økning i tarifflønn og grunnbeløpet i folketrygden for alle nåværende og tidligere ansatte med opptjente pensjonsrettigheter. Premien blir estimert av aktuar ved årets begynnelse som en prosentsats av dagens lønnsmasse. Også her har praksis vært at Bergen kommune justerer sitt tilskudd i forhold til varslet endring.

Endelig reguleringspremie fastsettes når årets lønns- og trygdeoppgjør er kjent. Erfaringene de senere årene er at reguleringspremien avviker mye fra estimert beløp. I 2020 ble reguleringspremien 4,1 millioner lavere enn estimert og dette beløpet ble tilbakebetalt til Bergen kommune. I 2021 og 2022 ble reguleringspremien henholdsvis 3,6 og 3,7 millioner kroner høyere enn estimert. Kommunen har «avregnet» den økte premien mot BKF sitt premiefond i BKP. Kirkevergen har foreslått for Bergen kommune at det etableres skriftlige retningslinjer for hvordan ulike hendelser / endringer i pensjonsutgiftene skal håndteres, slik at det skapes større forutsigbarhet for begge parter.

BKF har de siste årene dekket reguleringspremien fra premiefond. Før årsoppgjørsposteringer pr 31.12.22 i pensjonskassens regnskap har BKF 9,1 millioner kroner inntilstående på premiefond.

Premiefondet er ikke en del av BKF sitt ordinære regnskap, men fremgår av noteopplysningene. Midlene kan kun benyttes til betaling av løpende pensjonspremier.

Bruk av midler fra premiefondet har vært med å finansiere underdekningen som har nødvendiggjort omorganiserings- og nedbemanningsprosessen som ble igangsatt i 2021 og de økte reguleringspremiene vi ikke har fått kompensert fra Bergen kommune.

Oppsatte rettigheter for tidligere ansatte i forvaltningsenheten i BKF / Akasia

BKF har ansvar for løpende betjening av pensjonsavtale knyttet til oppsatte rettigheter for tidligere ansatte i forvaltningsenheten i BKF, senere Akasia AS. Disse pensjonsmidlene forvaltes også av Bergen kommunale pensjonskasse. Årlig reguleringspremie de nærmeste årene forventes å kunne bli dekket av pensjonsordningens eget premiefond. Før årsoppgjørsposteringer pr 31.12.22 i pensjonskassens regnskap har Akasia-ordningen 15,6 millioner kroner innestående på premiefond. Reguleringspremien for 2022 utgjør 6,2 millioner kroner og er i sin helhet dekket fra premiefondet.

Fond

Pr 31.12.2022 har BKF 35,3 millioner kroner på «frie» disposisjonsfond. Dette utgjør 14 % av samlede driftsinntekter i 2022 og gir organisasjonen fleksibilitet i forhold til aktivitetsnivå. Høye «egne» inntekter på gravplassområdet blir dels benyttet til løpende driftsoppgaver, dels satt på fond for å kunne løfte større vedlikeholdsprosjekter knyttet til blant annet eksempel vann og avløp.

Investeringsfondene er i stor grad øremerket fremtidige prosjekter (Sædalen kirke, Haukås kirke, tilbygg Birkeland kirke, rehabilitering Johanneskirken, utvidelse av Fyllingsdalen gravplass og Solheim kapell/mur langs Fjøsangerveien, totalt 161,4 millioner kroner).

Rehabilitering middelalderkirker og rehabilitering øvrige kirkebygg har pr nyttår brukt mer enn investeringsrammene til formålene tillater. Blant annet har vi realisert ENØK-prosjekter tidligere enn planlagt for å redusere strømforbruk og klimaavtrykk. Dette er avklart med fellesrådet og løses ved tilsvarende reduserte investeringer i årene som kommer. Beslutningene er tatt med utgangspunkt historikk som viser stabile rammetilskudd siden 2012. Halvering av tilskuddene fra 2023 vil gjøre det langt tyngre å dekke inn dette merforbruket.

(tall i millioner kroner)	Saldo pr 31.12.22
Disposisjonsfond	
Kirkelig virksomhet og administrasjon	12,6
Kirkebygg	5,8
Gravplass	16,9
Sum frie disposisjonsfond	35,3
Diverse fond avsatt til øremerkede formål	7,8
Sum disposisjonsfond	43,1
Investeringsfond	
Kirkelig virksomhet og administrasjon	0,3
Middelalderkirker	-1,2
Sædalen kirke	46,3
Haukås kirke	29,4
Tilbygg Birkeland kirke	36,3
Orgel	1,7
Rehabilitering Johanneskirken	8,9
Rehabilitering kirkebygg (ikke middelalderkirker og Johanneskirken)	-8,0
Gravplass	2,5
Gravplass - Fyllingsdalen gravplass	29,0
Gravplass - Solheim	11,4
Gravplass - kunst og designprogram	0,8
Sum ubundne investeringsfond	157,5
Bundne investeringsfond	0,4
Sum investeringsfond	157,4

Risikovurdering

Vi ser følgende risikofaktorer:

Økonomisk/politisk risiko

- Kommunale bevilgninger er avhengig av byens totale økonomi og politikernes vilje til å prioritere bevilgninger til Kirken i Bergen
- Kommunevalg høsten 2023 – nytt bystyre, nytt byråd med ny politisk plattform
- Kommunale bevilgninger ytes på basis av tjenesteproduksjon, det vil si uavhengig av medlemstall, men synkende medlemstall kan utfordre dette
- Punktene overfor er også aktuelle for statlige bevilgninger til Den norske kirke og dermed for tilskuddene vi mottar derfra
- Lønn- og utgifter øker mer enn årlige tilskudd
- Vedvarende høye strømpriser kan skape ulike utfordringer
- Vi jobber kontinuerlig med å ta i bruk nye digitale verktøy og effektivisere våre arbeidsprosesser. Dersom de økonomiske rammebetingelsene svekkes er dette, samt fokus på økt egenfinansiering i menighetene, avgjørende for å kunne opprettholde ønsket aktivitet / tjenesteproduksjon.

Gjennomføringsrisiko

- Organisering av Den norske kirke er i endring. Endringsprosesser kan medføre økt internt fokus på bekostning av utadrettet virksomhet
- Redusert tjenesteproduksjon kan gi konsekvenser for fremtidige bevilgninger
- Mangel på kvalifisert personell spesielt i fagstillingene kan påvirke både tjenesteproduksjon og kvaliteten på tjenestene som leveres

Omdømmerisiko

- Kirken har generelt høy tillit hos befolkningen, som dermed også anerkjenner at det brukes offentlige midler til finansiering av vår virksomhet. Svekket / sviktende tillit kan påvirke dette.

2022 har lært oss at opplevelsen av å ha relativt forutsigbare rammebetingelser fort kan endres. Usikkerheten knyttet til fremtidig finansiering er langt større enn tidligere, og når dette faller sammen med høy lønns- og prisvekst, blir det viktigere enn noen gang med tett oppfølging av hvordan tilgjengelige midler disponeres.

Innenfor virksomhetsområdet Kirkeliv og administrasjon går fortsatt mer enn 80 % av totale utgifter til lønn og sosiale kostnader (økte fra 81 til 84 % fra 2022 til 2023, primært på grunn av høye pensjonskostnader/økt lønnsvekst). Dette gir lite handlingsrom og stort behov for effektivisering når vi ønsker å jobbe systematisk med utvikling, særlig innenfor frivillighet, fagutvikling og ledelse.

Innspill til Bergen kommune sin økonomiplan for 2024 – 2027

Driftsbudsjett

I tråd med tidligere praksis legger vi til grunn at årets rammetilskudd videreføres, *inkludert full kompensasjon for lønns- og prisvekst, samt videreføring av kompensasjon for økte strømkostnader*. Vi søker Bergen kommune om penger til følgende *nye tiltak / «friske midler»*:

DRIFTSRAMME FUNKSJON 390 DEN NORSKE KIRKE	Bevilget 2023	2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd					
Kirkelig administrasjon	18,40	18,40	18,40	18,40	18,40
Kirker og menigheter	105,00	105,00	105,00	105,00	105,00
Sum rammetilskudd	123,40	123,40	123,40	123,40	123,40
Nye tiltak					
Diakoni - Kirkens omsorgsarbeid		1,70	1,70	1,70	1,70
Musikk i eldreomsorgen		0,85			
Drift av Sædalen kirke/nærkirke		0,30	0,30		
Verdibevarende vedlikehold kirkebygg		1,00	1,00	1,00	1,00
Strømstøtte - videreføre dagens ordning		Beregnes etter faktisk forbruk/strømpris			
Sum nye tiltak	0,00	3,85	3,00	2,70	2,70
SUM FUNKSJON 390 DEN NORSKE KIRKE	123,40	127,25	126,40	126,10	126,10

DRIFTSRAMME FUNKSJON 393 GRAVPLASSER, SEREMONIROM OG KREMATORIER	Bevilget 2023	2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd	58,6	59,6	60,6	61,6	62,6
Nye tiltak					
Inntektsbortfall ved fri grav til alle		0,6	0,6	0,6	0,6
Drift av nye felt på gravplassene	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Overgang til fosfritt krematorium-økte driftsutgifter		0,2			
Sum nye tiltak	1,0	1,8	1,6	1,6	1,6
SUM FUNKSJON 393 GRAVPLASSER, SEREMONIROM OG KREMATORIER	59,6	61,4	62,2	63,2	64,2

Kirkeliv, kultur og diakoni

Mer enn halvparten av menighetene melder om ressursknapphet og for få ansatte. Dette begrenser utvikling og vekst i tilbudene lokalt i bydelene. Det er likevel en omfattende tjenesteproduksjon. Hverdagskirken med aktivitet fra mandag til søndag, har kontakt med over 12 000 mennesker hver uke. Dette styrker livskvaliteten til veldig mange mennesker.

Område	Området inneholder	Tall 2019	Korona 2020	Korona 2021	Tall 2022
Konsserter og Kulturarrangement (deltakere)	Antall individer til stede på arrangementet	78 600	12 885	24 642	75 252
Konsserter og kulturarrangement (antall arrangement)	Konsserter, festivaler, utstillinger, kulturkvelder,	870	Ikke tall	50	899
Antall kor		90	74	93	102
Antall medlemmer kor		2 000	1 580	2 394	2 162
Diakonale- sosiale tiltak (antall tiltak)		2 500	2 641	3 571	2 162
Frivillige:	Antall unike frivillige	3 500	2 753	3 296	3 361

Diakoni – satsing på ungdom

Kirkens omsorgsarbeid gjør en forskjell for byens innbyggere.

Kirken har alltid hatt fokus på å bygge gode fellesskap og gi omsorg for enkeltmennesker. Vi bidrar til trygge lokalsamfunn og gir rom for inkludering og integrering. Vårt diakonale arbeid gir resultater, og i 2022 ble det registrert 2.161 sosiale diakonale tiltak og 3.361 frivillige. Vi sikrer tilbud som byen trenger og som hindrer utenforskap og radikaliserings.

I våre 25 menigheter har vi nå 16 årsverk innen diakoni. Finansieringen av disse stillingene er et spleiselag hvor ca. 9 årsverk finansieres av Bergen kommunen og ca. 7 årsverk

finansieres av innsamlede midler i menighetene og fra Den norske kirke. Midler fra kommunen blir godt forvaltet og utløser egenfinansiering og stor frivillighet.

I 2022 bevilget bystyret midler til to nye stillinger. Det er med glede vi kan fortelle at dette har gitt oss mulighet til å satse på ungdomsdiakoni, og i et puslespill med egne ressurser har vi nå etablert 4 ungdomsdiakon-stillinger som driver samtaletilbudet «13-20» for ungdom i alderen 13-20 år. To stillinger i Bergen vest og to i Åsane bydel.

Helseundersøkelser viser at det er et stort behov for å styrke arbeid blant unge. Dette er forsterket under pandemien. Vi vil derfor fortsette vår satsning på ungdomsdiakoni og ønsker å bygge dette ut i flere bydeler. I takt med utbygginger i bydelene ser vi et stort behov blant unge i Sandsli-, Kokstad- og Lagunenområdet.

- *I tråd med byrådets politiske plattform ber vi om midler til to nye stillinger pr år til diakoni i planperioden. Vi vil raskt kunne etablere nye stillinger til direkte hjelp for byens befolkning.*

Musikk i eldreomsorgen:

Forskning og helseundersøkelser viser at musikk har stor positiv påvirkningskraft på helse og livskvalitet. Vi kan også nevne erfaringene med demenskor som har blitt vist på NRK, og kommunens satsning på «syngende kommuner.» I 2019 gjennomførte vi en kartlegging som viste at det ble gjennomført 1089 samlinger på 50 ulike institusjoner i løpet av året. Dette er samlinger med prest eller diakon på sykehjem, eldresenter, omsorgssenter, serviceboliger og dagsenter o.l. Våre musikere deltok på ca. halvparten av disse samlingene hvor de primært spilte til allsang.

Vi har i 2022 ansatt en kantor som også er utdannet musikkterapeut, og vi har et samarbeid med Griegakademiet om musikkterapi. Med vår musikkterapeut kan kirken tilby praksisplasser til Griegakademiets studenter. Intensjonen er å kople musikk og diakoni enda tettere sammen.

- *For å styrke og videreutvikle kirkens musikk i eldreomsorgen ber vi derfor om midler tilsvarende en stilling.*

Drift av Sædalen kirke

Tidsplanen tilsier nå at kirken vil stå klar høsten 2024.

- *Søknad om resterende driftsmidler til Sædalen kirke når denne er ferdig opprettholdes, fordelt med 0,3 millioner kroner i 2024 og tilsvarende beløp i 2025*

Avhengig av hvor langt arbeidet med Haukås kirke er kommet kan det være aktuelt å legge inn søknad om driftsmidler til denne kirken mot slutten av planperioden (tas inn i økonomiplanen når tidsplanen er mer avklart).

Kirkebygg

Kirkebyggene er viktige signalbygg, både for lokalsamfunnet og storsamfunnet. Samtidig som de er hellige gudshus, ser vi på hvordan vi kan tilrettelegge for at menighetsrådene kan få til en utvidet bruk av den enkelte kirke.

Verdibevarende vedlikehold

BKF arbeider systematisk med å ta igjen mange års etterslep på vedlikeholdet av kirkene våre, og etter hvert som nye kirker rehabiliteres er det viktig at vi har nok midler til verdibevarende vedlikehold slik at kirkene ikke forfaller på nytt. Vi ønsker på samme måte som Bergen kommune å bruke Holte Byggsafe FDV-nøkkel for beregning av nødvendige vedlikeholdskostnader. En opptrapping av vedlikeholdsmidlene med 1 million kroner pr år vil være et godt bidrag for å bevare verdien på kirkebyggene fellesrådet forvalter.

- *BKF har søkt om driftsmidler til verdibevarende vedlikehold helt siden rammefinansieringen ble innført i 2012. Søknadene er foreløpig ikke imøtekommet, men behovet er uendret*

Energikostnader

BKF arbeider systematisk med energisparetiltak, men det er begrenset hva vi får lov til å gjøre med de kulturminneverdige gamle byggene.

- *Vi forventer at de høye strømprisene vi vedvare langt inn i planperioden. Det er avgjørende at den etablert strømstøtteordning videreføres så lenge prisnivået langt overstiger «normalpris».*

Gravplass, seremonirom og krematorier

BKF har ansvar for gravplassmyndigheten i Bergen og utøver oppgaven på vegne av alle innbyggere. Tilbudet av gravferdstjenester skal speile bergensernes behov og livssynsmangfoldet i byen. Det skal legges til rette for alternative gravleggingsformer, og gravplasser og bygninger på gravplassene skal forvaltes med orden og verdighet. Gravplassene skal ha en parkmessig standard og det skal være graver tilgjengelig for minst 3 % av befolkningen.

Inntektsbortfall ved fri grav til alle

Gravferdsplanen foreslår endring av avgiftspolitik, ved at alle skal få fri grav, også når en gjenbruker en allerede festet grav til ny gravlegging. Beregninger viser et årlig inntektsbortfall de første 5 årene på 600.000 kroner pr år.

- *I tråd med Gravferdsplanen ber vi om at det bevilges 600 000 kroner årlig til tiltaket «fri grav til alle» og at tilskuddet justeres i tråd med faktiske kostnader.*

Fossilfritt krematorium

Det har lenge vært et ønske å redusere CO₂-utslipp fra krematoriet i Møllendal. Vi har nå utredet løsninger som vil gjøre det mulig å gå over fra olje til fossilfritt drivstoff (biodiesel) fra 2024. Dette vil øke årlig drivstoffkostnad med ca. 170 000 kroner. Kremasjonsavgiften for utenbys kremasjoner vill øke med ca kr 70 pr kremasjon.

- *Vi søker om økt driftstilskudd på kr 170.000 for å gjøre krematoriedriften fossilfri fra 2024.*

Drift av gravplasser

Etter planen skal Fyllingsdalen gravplass utvides med 7,7 daa i 2024, og det etableres nye navnede minnelunder. Dette, sammen med klimapåvirkninger og generell slitasje, gir et økt driftsbehov på gravplassene.

Det er behov for å legge til rette for ulike tros- og livssynssamfunn sine ønsker i forbindelse med gravferd. Vi opplever også at brukerne av gravplassene har høye forventninger til standarden på gravplassene, blant annet til frekvens og kvalitet på slått, tilstand på veier og trapper, belysning, tilgjengelighet på vannposter og avfallsstasjoner og frekvens på strøing og snørydding. Ved rehabilitering prioriteres belysning av hovedferdselsårene på gravplassene.

- *Vi følger kommunens økonomiplan og legger til grunn en årlig økning på 1 million kroner pr år til drift av nye gravplasser og navnede minnelunder.*

Investeringsbudsjett

Bergen kommune yter rammetilskudd til «Kirker», «Middelalderkirker» og «Gravplasser». I tillegg gis det et årlig tilskudd til et spesifikt prosjekt, først kirke i Sædalen, så kirke på Haukås, og fra 2022 rehabilitering av Johanneskirken.

Rammetilskuddene til «kirker» og «gravplasser» ble halvert i 2023. Dette gir betydelige utfordringer i forhold til planlagte prosjekter. Mange etterlengtede rehabiliteringsprosjekter vil måtte utsettes og vedlikeholdsetterslepet øke. Vi håper at et nytt byråd vil gi oss tilbake det tidligere nivået på rammetilskuddene. Alternativt vil det være behov for større tilskudd til enkeltprosjekter, f.eks. gjennom videreføring av Enøk-pakken for 2023.

Økende vedlikeholds-/rehabiliteringsbehov

Vårt systematiske arbeid med tilstandsanalyser for både kirkebygg og gravplasser erstatter tidligere overslag med nøyte dokumenterte behov og kostnadsberegninger.

Tilstandsanalyser og rapporter viser et vedlikeholdsetterslep på kirkebyggene på anslagsvis 330 millioner kroner (105 på middelalderkirker, 100 på Johanneskirken og 125 på resterende kirker). For 4 kirker er det konstatert fare for liv og helse fordi takstein løsner og kan falle ned på forbipasserende.

For gravplassene synliggjør tilstandsanalyser et gjennomsnittlig rehabiliteringsbehov på ca kr 450.000 pr dekar. Gravplassene dekker et samlet areal på over 600 dekar. Det er dermed grunn til å anta at samlet vedlikeholdsetterslep kan beløpe seg til mellom 250 og 300 millioner kroner.

Eksempel på prosjekter som ikke kan gjennomføres innenfor eksisterende rammetilskudd:

Haukås kirke

Gjennom tidligere tilskudd og avsetninger har Haukås kirke et investeringsfond på 29,4 millioner kroner. I tillegg vil den lokale menighet stille opp med en egenandel på noen millioner kroner.

- *Økte generelle byggekostnader, samt krav kommet frem gjennom reguleringsprosessen, tilsier at vi vil trenge en ekstrabevilgning på 10 mill. kroner for å realisere kirkebygget.*

Sikringstiltak kirkebygg

For noen av kirkene våre (Johanneskirken, Biskopshavn, Nykirken og Arna kirke) er tilstanden på taket så dårlig at det er risiko for nedfall av takstein med tilhørende fare for liv og helse for forbipasserende.

- *Til risikoreduserende tiltak på kirkebygg bør det bevilges egne midler tilsvarende 5 mill per år.*

Nybygg og nyanlegg

Gravplassplanen fastslår at bergenserne fortsatt skal kunne gravlegges i egen bydel, men det mangler gravplasser i Ytrebygda, og mange bydeler har ikke tilbud om gravlegging i navnet minnelund.

- *Dersom innbyggere i Ytrebygda bydel skal få et tilbud om graver innenfor egen bydelen må det anlegges en ny gravplass på Søreide. Foreløpige anslag for å anlegge en gravplass med graver i NML og urnevegg på Søreide er 18 millioner kroner.*
- *For å møte etterspørselen etter urnegraver i alle bydeler bør det avsettes et årlig beløp til NML tilsvarende 2 mill.*

Krematorium

Antallet kremasjoner er nå så høyt at vi nærmer oss kapasitetsgrensen for hva krematoriet i Møllendal kan håndtere.

- *Vi har satt i gang utredning for nytt krematorium, og det blir behov for investeringsmidler til dette fra og med 2027.*

Kirkebygg

Rammebevilgningene for investering er halvert, til 13,4 millioner kroner i året. Noe av dette hentes inn igjen gjennom ulike større og mindre øremerkede tilskudd (eksempelvis ENØK-tilskudd (13 millioner kroner til kirke i 2023), tilskudd til brannsikring (0,8 millioner kroner i 2023), tilskudd til flomlys (0,15 millioner kroner i 2023), tilskudd fra staten (2023-tilskudd ikke enda offentliggjort) m.m.) I tillegg til å være øremerkede tilskudd, er dette også penger som må brukes samme året, evt. året etter at de utlyses.

Det planlagte kirkebevaringsprogrammet får trolig en oppstart i 2024, departementet jobber med utformingen av programmet.

Siden rammebevilgningen til investering er for små i forhold til det vi har behov for, mener vi det er viktig å benytte seg av mulighetene for å søke tilskudd andre steder når de dukker opp. Dette kan være med å dekke viktige behov, selv om vi da må revidere planer og budsjetter for å finne nødvendige egenandeler (egenandelene varierer fra 0-50%).

Samtidig er det fullt mulig for fellesrådet å gjøre omprioriteringer på kirkevergens forslag til investeringsbudsjettene som er presentert.

Rammetilskuddene fra kommunen er 20,9 millioner kroner til middelalderkirker og 13,4 millioner kroner til andre kirkebygg. I tillegg kommer 11,6 millioner kroner øremerket Johanneskirken.

Budsjettinnspill fra det enkelte menighetsråd, og behov beskrevet i tilstandsanalyser viser store udekkede behov.

MIDDELALDERKIRKER	Budsjett 2023	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Inntekter					
Negativ saldo fra 2022	-1 000 000				
Investeringsmidler - middelalderkirker (fra kommunen)	20 900 000	20 900 000	20 900 000	20 900 000	20 900 000
Investeringsmidler - kirkebevaringsprogram (fra staten)		5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Rentekompensasjon	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Sum	20 400 000	26 400 000	26 400 000	26 400 000	26 400 000
Utgifter					
Mariakirken	2 000 000				
Fana kirke		1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Domkirken/Korskirken rehabilitering	18 400 000	25 400 000	25 400 000	25 400 000	25 400 000
Sum	20 400 000	26 400 000	26 400 000	26 400 000	26 400 000

Den største delen av midlene til middelalderkirker går til innvendig rehabilitering av Korskirken. Kirken ble stengt 01.02.23. Målet er å åpne kirken igjen senest 01.12.24. I mellomtiden skal hele kirken totalrenoveres innvendig (større beskrivelse i egen sak). Samtidig med at det pågår rehabiliteringsarbeid i Korskirken, vil vi jobbe med planlegging av innvendig rehabilitering i Domkirken, samt rehabilitering av Domkirkegården. Oppstart der vil avhenge av tilgjengelige midler. Tidligst oppstart vil være i 2025, men trolig vil vi måtte bruke en del av 2025-budsjettet på Korskirke-rehabiliteringen, så Domkirke-rehabilitering vil mest sannsynlig starte januar 2026.

Noe midler går også til Fana kirke, som trenger ny drenering. (For Fana kirke vil trolig vi vente med store investeringer til vi får statlig medfinansiering).

NYE KIRKER (fellesrådets andel)	Budsjett 2023	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Inntekter					
Haukås kirke, hentet fra fond	1 000 000	6 400 000	18 000 000	4 000 000	
Birkeland kirke - utvidelse, hentet fra fond	1 000 000	2 000 000	15 400 000	15 900 000	
Sædalen kirke, hentet fra fond	38 000 000	5 800 000			
Sædalen kirke, Enova-støtte	50 000				
Loddefjord kirke, hentet fra fond					
Hentet fra investeringsfond renter	3 200 000				
Orgelprosjekt Nygård, hentet fra fond	1 250 000				
Investeringsmidler - nye kirker					
Sum	44 500 000	14 200 000	33 400 000	19 900 000	-
Utgifter					
Sædalen nærkirke, nytt kirkebygg	40 500 000	5 800 000			
Birkeland kirke, utvidelse/tilbygg	1 000 000	2 000 000	15 400 000	15 900 000	
Haukås kirke (bygging), BKF's andel av kostnader	1 000 000	6 400 000	18 000 000	4 000 000	
Orgelprosjekt Nygård	1 500 000				
Reserve	500 000				
Sum	44 500 000	14 200 000	33 400 000	19 900 000	-

Sædalen kirke forventes ferdigstilt i 2024.

For tilbygg til Birkeland kirke planlegger vi oppstart av reguleringsplan i 2023. Vi har 3 utkast til bygging som vi vil drøfte med byantikvaren før reguleringsplanarbeidet starter opp.

Dersom den foreslåtte reguleringsplanen for Haukås vedtas uten store endringer, vil vi kunne starte med planlegging i løpet av 2023. Det er imidlertid kommet innspill fra Statens vegvesen og fra fylkeskommunen som kan forpurre disse planene. Prosjektet trenger også ventelig noe mer finansiering enn det som er på plass til nå. (se eget avsnitt lenger opp)

REHABILITERING KIRKEBYGG (IKKE MIDDELALDERK.)	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027
Inntekter					
Negativ saldo fra forrige år	-5 000 000	-4 150 000			
Investeringsmidler - kirker	13 400 000	13 400 000	13 400 000	13 400 000	13 400 000
Ekstramidler Johanneskirken - rehabilitering	11 600 000	11 600 000	11 600 000	11 600 000	11 600 000
Johanneskirken - overførte midler fra 2022	8 300 000				
Slettebakken - overførte midler fra 2022	500 000				
Nygård - overførte midler fra 2022	300 000				
Orgelrehabilitering - overførte midler fra 2022	350 000				
Rentekompensasjon	300 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Sum	29 750 000	21 250 000	25 400 000	25 400 000	25 400 000
Utgifter	2023	2024	2025	2026	2027
Rehabilitering kirker	27 500 000	18 300 000	22 200 000	22 000 000	19 700 000
Johanneskirken rehabilitering	19 900 000	11 600 000	11 600 000	11 600 000	11 600 000
Søreide kirke, stabilisering tårn		1 500 000			
Søreide kirke, 50 års jubileum	300 000				
Fridalen - slutføring tak	3 000 000				
Ytre Arna - HMS-tiltak (gjerde)	500 000				
Salhus kirke, rehabilitering	2 000 000				
Kirkedører	200 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Nykirken, tak, vindu				9 000 000	
Åsane kirke, nytt tak på ungdomsavdeling	800 000				
Slettebakken kirke - fullføre tak	500 000				
Nygård kirke - fullføre prosjekt	300 000				
Biskopshavn kirke - nytt tak			7 500 000		
St. Markus - drenering		1 500 000			
Arna kirke - nytt tak					7 000 000
Sandvikskirken - nytt tak på sakristier		3 000 000			
Salhus kirke - 100 år		300 000			
Loddefjord kirke 100 år				300 000	
Rehab. i henhold til tilstandsrap. og rådsinnspill		300 000	3 000 000	1 000 000	1 000 000
Orgelrehabilitering (BKF's andel)	1 350 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Årstad	1 000 000				
Slutføring St. Markus	350 000				
ENØK		1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Universell utforming	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Rullestolramper Nykirken, løfteplattform Salhus	700 000				
Reserve	200 000	250 000	500 000	700 000	1 000 000
Sum	29 750 000	21 250 000	25 400 000	25 400 000	23 400 000

Det er opp til fellesrådet å fordele rammetilskuddet på 13,4 millioner kroner mellom rehabilitering av kirker og nye kirkeprosjekter. Kirkevergens opprinnelige forslag var å sette av 10 millioner kroner til rehabilitering og 3,4 millioner kroner til nybygg (Haukås kirke og tilbygg Birkeland kirke – for å dekke økte kostnader). Kirkebyggutvalget mente imidlertid at hele rammetilskuddet bør settes av til rehabiliteringsprosjekter, mens en prøver å få øremerkede midler til nødvendig tillegg til allerede eksisterende fond satt av til Haukås og Birkeland. Dette rådet har vi fulgt i forslaget til økonomiplan som legges frem for fellesrådet.

Som beskrevet i flere rapporter og budsjettforelegg i 2022, har kirkebyggavdelingen hatt et planlagt merforbruk i 2022 som må hentes inn igjen i årene som følger. Slik planen legges frem nå, vil dette hentes inn igjen i løpet av 2023 og 2024. (2025 for middelalderkirkene).

Som før, har vi hvert år satt av 300 000,- til kirker som har 50 eller 100 års jubileum. Disse pengene brukes til nødvendige tiltak i samråd med menighetsrådet.

I henhold til vedtak i fellesrådet settes det også av 1 millioner kroner til ENØK-tiltak, 1 million kroner til rehabilitering av kirkeorgler og 0,7 mil. Kroner til universell utforming hvert år.

Andre prosjekter som kan nevnes:

Johanneskirken trenger en grundig rehabilitering. En historisk gjennomgang viser at det gjentatte ganger har vært gjort feil valg med hensyn til metoder for rehabilitering. Nå er det i tillegg til våre egne fagfolk leid inn ekstern ekspertise på ulike fagfelt.

Til høsten planlegges det et seminar der mange ulike problemstillinger vil bli lagt frem og drøftet, slik at de valgene som foretas blir grundig overveid og dokumentert. Oppstart av hovedarbeid i prosjektet forventes i 2024.

Søreide kirke har et klokketårn som er ustabil. Vi har fått beregninger og prosjektering av hvordan tårnet kan stabiliseres, og planlegger å få på plass alle godkjenninger i 2023, slik at prosjektet kan starte opp i 2024.

I St.Markus har det lenge vært problem med dreneringen, noe som gjør at ikke alle rom i kirken kan brukes. Det var planlagt et dreneringsprosjekt i 2022, men detaljprosjekteringen viste at prosjektet ble langt dyrere enn planlagt. Derfor ble det utsatt. Nå er planen å gjennomføre prosjektet som prosjektert i 2024.

I Sandvikskirken er hele hovedtaket rehabilitert, mens taket på sakristiene gjenstår. Det er store utfordringer med lekkasjer inn i sakristiene og toalettene, arbeidet planlegges gjennomført i 2024. Menighetsrådet ønsker også at en fullfører arbeidet med utskifting av beskyttelsesglass utenfor glassmaleriene (er gjennomført i skipet, koret gjenstår) Hvorvidt dette kan finansieres innenfor avsatt budsjettsum, eller om dette må utsettes, gjenstår å se.

Kirketaket i Biskopshavn kirke (hovedtaket) har vært modent for rehabilitering i mange år – nå planlegges prosjektet gjennomført i 2025. Menighetsrådet vil muligens utvide menighetssalen samtidig som takprosjektet foregår.

Når det er kraftig vind fra uheldig vinkel, blåser det takstein fra Nykirken ned i Strandgaten. Hele taket her trenger ny takstein, der hver enkelt takstein må festes, i langt større grad enn det som er vanlig på andre tak som er mindre utsatt for vind. Prosjektet er planlagt til 2026, men kan måtte prioriteres tidligere. Vi har også et visst håp om statlig medfinansiering til prosjektet.

Menighetsrådet i Arna har i lengre tid påpekt behovet for å skifte taket på Arna kirke. Dette er planlagt utført i 2027.

Gravplass

Redusert rammetilskudd på gravplass er krevende og vil bli det i årene som kommer. I første omgang reduserer det muligheten for å åpne nye navnete minnelunder, rehabilitering av både gravplasser og bygninger, herunder Solheim kapell og det vil ikke være mulig å bygge nytt krematorium innenfor rammen.

Hovedprioritering for bruk av det reduserte rammetilskuddet er å anlegge nye graver. Det løses ved utvidelsen av Fyllingsdalen gravplass og ved rehabilitering av eksisterende gravarealer. Rehabiliteringsprosjekt planlegges fortløpende. Noen prosjekter vil ikke gi nye graver, men sikrer at det ikke skjer utglidning eller erosjon som følge av press fra overflatevann eller ødelagte VA anlegg. Så langt det er praktisk og økonomisk mulig blir det tilrettelagt for universell utforming i alle prosjekt.

	Budsjett 2023	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Investeringsmidler - rammetilskudd	25 800 000	28 100 000	30 200 000	32 400 000	34 600 000
Investeringsmidler - fra fond Solheim	11 000 000				
Ekstra fra driftsfond til tak Møllendal driftsbygg /rehab Solheim	3 000 000	3 500 000			
Fra fond - Krematorium	500 000				
Ekstra fra fond til urnegraver Loddefjord og Fyllingsdalen gp	18 950 000	4 500 000			
SUM	59 250 000	36 100 000	30 200 000	32 400 000	34 600 000
Bygg og krematorium	5 550 000	2 000 000	5 500 000	4 400 000	13 100 000
Forprosjekt - gravplassbygg	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Seremonirom, krematorium, bærerom					9 000 000
Møllendal driftsbygg - Tak - ENØK	3 000 000	1 000 000			
Solheim kapell prosjektering skallsikring	50 000				
Solheim kapell skallsikring					
Driftsbygg og lagerplass (Solheim og Møllendal)	1 500 000		5 000 000	900 000	
Krematorium - Utredning	500 000	500 000			
Krematorium rehabilitering ovner				2 000 000	
Møllendal kapeller				1 000 000	3 600 000
Anlegg	53 700 000	34 100 000	24 700 000	28 000 000	21 500 000
Nyanlegg og utvidelser					
Fyllingsdalen gravplass - utvidelse (2024) - NML (2025)	29 000 000	18 000 000	5 000 000		
Navnet minnelund	200 000	500 000	5 400 000	6 000 000	2 000 000
Fana ny NML	200 000				
Loddefjord NML		500 000	5 000 000		
Arna NML (forprosjekt)			200 000		
Arna NML (2026)				1 500 000	
Solheim NML (forprosjekt)					500 000
Øvsttun NML (forprosjekt)			200 000		
Øvsttun NML (2027)				4 500 000	1 500 000
Rehabilitering gravplasser inkl. graver, UU	24 200 000	14 800 000	13 500 000	21 500 000	19 000 000
Forprosjekt - gravplasser og NML	500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Biskopshavn - Rehabilitering					3 000 000
Bønnes - urnegraver (2025)		3 000 000			
Eidsvåg gravplass - rehabilitering				2 500 000	
Fana kirkegård - rehabilitering (Urne og kiste 2023)	4 000 000	2 000 000	2 000 000		
Gravdalspollen gravplass - rehab. gravfelt(2024)/avfall	1 000 000				
Loddefjord gravplass - rehabilitering LO.M10/NML			4 000 000		
Loddefjord gravplass - støyskjerm	1 800 000				
Loddefjord gravplass - urnegraver LO.N20 (2024)	3 000 000	-			
Mjeldheim - Urnegraver (2025)		1 800 000			
Møllendal gravplass - rehabilitering - murer/gjerder	1 400 000	3 000 000	3 500 000	4 000 000	4 000 000
Nygård - Rehab. gravfelt, urnegraver og vei				2 000 000	4 000 000
Nykirkegården - Rehabilitering			1 500 000		
Solheim gravplass - rehabilitering		2 000 000	1 500 000	5 500 000	1 500 000
Solheim gravplass - mur	11 000 000	2 000 000			
St. Jacob kirkegård					500 000
Storetveit kirkegård - Rehabilitering				2 500 000	5 000 000
Øvsttun gravplass - Rehabilitering VA og buffer/NML				4 000 000	
Øvsttun gravplass - urnegraver ØV.G30 (2024)	1 500 000				
Andre tiltak	300 000	800 000	800 000	500 000	500 000
Etablere GIS på gravplassene	300 000	300 000	300 000		
Avfallspunkt - kildesortering		500 000	500 000	500 000	500 000
SUM	59 250 000	36 100 000	30 200 000	32 400 000	34 600 000

Gravplassbygg

For Solheim kapell må det gjennomføres en omfattende prosjektering og en mulighetsstudie for bruk av bygget til urnevægger (kolumbarium). Foreløpig kalkyle fra 2021 sier at det vil koste over 60 millioner å rehabiliterer kapellet og anlegge urnehall. Dette er ikke mulig å få til innenfor eksisterende ramme i denne planperioden.

Rehabiliteringen av muren langs Fjøsangerveien er langt på vei utredet og en er i gang med detaljprosjekteringen. Bergen Vann har behov for utbedringer av vannledninger i grunnen og det er nå blitt et samarbeidsprosjekt. Det innebærer at en neppe får utbedret denne i 2023, men det har satt av midler på fond slik at det planlagte arbeidet kan gjennomføres.

Møllendal kapell har store bygningsmessig utfordringer. Det er ikke mulig å prioritere dette bygget før i 2026 og vi antar at det da vil vise seg at det er behov for større bevilgninger til

bygget. Det avklares gjennom utredning på krematoriet som gjennomføres i 2023, samt at det trolig blir behov for ytterligere utredning av bygningsmassen, alt etter hvilken bruk bygget skal ha i fremtiden.

Tilstanden er kritisk for driftsbygget på Møllendal gravplass, det er valgt å rehabilitere dette i to omganger i løpet av perioden, tak og loft i første del av perioden og kjeller med garderober i 2025. Dersom mulig vil det bli satt opp solcelleanlegg på bygget.

Det er også behov for å rehabilitere Loddefjord kapell, samt et ønske fra STL Bergen om å åpne det til livssynsåpne gravferder. Det er ikke prioritert i perioden, men dersom det er politisk vilje til å åpne kapellet til ny bruk som livssynsåpent seremonirom er det nødvendig å bruke investeringsmidler på dette. Det er også behov for å rehabilitere og utvide driftsbygget på Solheim gravplass, men dette tiltaket er tatt ut av fireårsplanen.

Så langt det er økonomisk og praktisk mulig vil det ved rehabiliteringer legges inn universell utforming og ENØK-tiltak i gravplassbygg.

Nyanlegg / utvidelse v gravplasser

Rammebevilgningen på investering har gjort det mulig å utvide Fyllingsdalen gravplass. Den skal stå ferdig i 2024 og tilhørende urnevegg og navnet minnelund forventes å stå ferdig i 2025. Dette er den største oppgaven som løses i de nærmeste årene og helt nødvendig da det er få graver tilbake på eksisterende gravplass.

Utendørs urnevegg, der urner står i lukkede nisjer, er et helt nytt tiltak i Bergen. Det få slike i Norge, men de som bygges blir tatt i bruk av publikum. Vi ønsker å legge til rette for tilbud om denne nye formen for gravlegging for innbyggerne i Bergen.

Navnete minnelunder (NML)

Navnet minnelund er høyt prioritert. Målet er at det skal etableres minst en ny navnet minnelund med tilhørende graver pr år. I 2022 ble det anlagt navnet minnelund på Møllendal gravplass og en ny på Fana kirkegård.

Tilrettelegging av navnet minnelund på eksisterende gravplasser medfører også behov for forbedring av infrastruktur. Vi setter derfor av en større andel av rammetilskuddet til fremtidige navnete minnelunder. Planen var å anlegge minst en ny minnelund pr år. På grunn av nedtrekk i bevilgningen til investering må planene endres og det blir ikke åpnet nye i 2023 og 2024.

Rehabilitering gravplasser, masseutskifting og omregulering eksisterende areal

Gravplassene skal være en verdig ramme rundt gravferden og egnet til ro og ettertanke for brukerne. Gravplassene må stadig utbedres. Det er nødvendig for å kunne tilrettelegge for ny gravlegging innenfor eksisterende areal og av hensyn til sikkerhet for alle. Utbedringer innebærer masseutskifting av jord, omregulering av gravfelt, anlegg av tinstrom, rehabilitering av vann og avløp, omramming, murer, belysning, kulturminner mm.

Tilstandsanalyser utarbeides løpende og dokumenterer nødvendige tiltak og legger grunnlag for prioritering. Med nedtrekket blir det vanskelig å fortsette å styrke infrastrukturen, men etablering av nye graver og sikring av vann og avløp er prioritert.

Korskirkegården og Domkirkegården blir rehabilitert i middelalderprosjektene, men ellers er det kun Nykirkegården som er mulig å få med av de eldste gravplassene. Rehabilitering av gravplasser generelt, er med på å sikre viktige kulturminner.

Andre tiltak

Plan om universell utforming, minst en ny port hvert år og bevaringsplan for gravplassene i Bergen, muligheter for fossilfrie tjenester, kunst og designplan, plan for utvikling av grøntarealene og alternative gravleggingsformer er alle rammet av nedtrekk i budsjettet, selv om en del av dette arbeidet blir gjort i driften. Satsningen på geografisk informasjonssystem (GIS) og avfallspunkt blir prioritert. GIS er nødvendig for å drive mer effektivt og for å møte lovkrav på utforming av gravkart og avfallspunktene er viktige klimatiltak.

ENØK-pakke 2023

I forbindelse med bystyrets behandling av budsjettet for 2023 fikk BKF en ekstratildeling av investeringsmidler på 15 millioner kroner. Vi har spilt inn følgende prosjekter til Bergen kommune, og innarbeider nødvendige endringer i revidert budsjett.

	Beløp	Tiltak
Kirkebygg		
Eidsvåg kirke	1 200 000	solceller og varmepumpe
Fridalen kirke	400 000	varmepumpe og SD-anlegg
Landås kirke	8 350 000	bergvarme, ventilasjon med vannbåren varme, nytt sikringsskap
Åsane kirke	300 000	luft-luft varmepumper i diverse rom
Biskopshavn kirke	100 000	Varmepumpe i to menighetssaler, knyttet til SD-anlegg
Nykirken	1 100 000	Isoleringsglass innenfor dagens enkle glassvinduer
Birkeland kirke	800 000	Nytt sikringsskap, ny styring av oppvarming, SD-anlegg
Slettebakken kirke	500 000	utredning av isolasjon av hovedtaket
Sælen kirke	250 000	forbedring av varmekapasiteten
Arna kirke	800 000	Isoleringsglass innenfor dagens enkle glassvinduer
Energiklassifiseringer	400 000	Lovpålagt energiklassifisering av bygg, vil hjelpe i ENØK-planlegging
Flomlys til LED	300 000	Skifte ut gamle flomlys med LED
Nygård kirke	150 000	varmepumpe i kirkerom (har i dag eswa i taket som knapt virker)
Fana kirke	50 000	varmepumpe i menighetscenteret
Olsvik kirke	150 000	luft-luft varmepumpe
Bønnes kirke	50 000	varmepumpe i menighetssal
Sum kirkebygg	14 900 000	
Gravplassbygg		
Møllendal driftsbygg	2 000 000	Tak med isolasjon og varmepumper/solcelle
Totalsum	16 900 000	

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd vedtar økonomiplan 2024 - 2027

DEN NORSKE KIRKE

BKF Økonomiavdelingen

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Mette Rogstad Heimli		23/02080-1	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
BKF - Bergen kirkelige fellesråd	6/23	08.03.2023

Tildelingsbrev fra Bergen kommune 2023**Vedlegg:**

Bergen kommune - Tildelingsbrev Bergen kirkelige fellesråd 2023

Saksframlegg

Bergen kirkelige fellesråd har mottatt tildelingsbrev for 2023 fra Bergen kommune datert 06.03.22

Tildelingsbrev og betingelsene for tilskuddet skal styrebehandles hos mottaker. Kopi av vedtak der betingelsene aksepteres skal sendes Bergen kommune innen 1. april 2023.

Som det fremkommer av brevet har BKF fått innvilget totale tilskudd for 2023 på kr 273.29.920, fordelt med kr 186.929.920 til drift og kr 86.800.000 investering.

BKF sine rammebevilgninger til drift er i 2023 justert opp med deflator på 3,55 %. Denne fremkommer slik:

	Forventet endring *)	Vekt
Årslønnsvekst	4,10 %	63,5 %
Prisvekst	2,60 %	36,5 %
Deflator	3,55 %	100,0 %

*) Tall fra SSB 10.06.22

Dette dekker **ikke** faktisk lønns- og prisstigning.

Det er bevilget 1 million kroner i friske midler til «Drift og verdibevarende vedlikehold gravplasser»

I tildelingsbrevet er det i år allerede innarbeidet kompensasjon for økt pensjonspremie inkl økt arbeidsgiveravgift, men vi kompenseres kun med 75 % av budsjettet endring.

Det er gledelig at vi for første gang får kompensert økt arbeidsgiveravgift, men tidligere år er kompensasjonsbeløp for endrede pensjonsutgifter er beregnet på 100 % av lønnsmassen. Kompensasjonsbeløpet utgjør cirka 4,5 millioner kroner, mens det ligger 5,3 millioner kroner i budsjettet.

75 % kompensasjon benyttes fordi vi lønner cirka 75 % av våre ansatte med midler fra Bergen kommune, mens cirka 25 % kommer fra Den norske kirke.

Vedtatt budsjett i BKF tar utgangspunkt i byrådets budsjettforslag (som oppgis i hele millioner kroner), mens tildelingsbrevet angir beløpene i hele kroner. Det er derfor mindre avvik mellom faktisk tildeling og budsjett. Netto edringene innarbeides i revidert budsjett.

DRIFT	Tildelingsbrev 2023	I vedtatt budsjett 2023	Avvik
Administrasjon-ramme	19 521 244	19 637 544 -	116 300
Kirke-ramme	108 473 755	109 046 855 -	573 100
Kirke-nye tiltak			-
Gravplass-ramme	57 934 921	57 998 621 -	63 700
Gravplass-nye tiltak	1 000 000	1 000 000	-
Sum driftsmidler	186 929 920	187 683 020 -	753 100

Investeringsmidlene er i utgangspunktet justert opp med kompensasjon for lønns- og prisvekst på 7,7 %, men rammebevilgningene til både kirke og gravplass er deretter halvert.

Da bystyret behandlet 2023-budsjettet ble det i tillegg vedtatt en «ENØK-pakke» på 15 millioner kroner, som etter innspill fra BKF er fordelt med 13 millioner kroner til kirke og 2 millioner kroner til gravplassbygg.

Disse midlene ligger ikke inne i BKF sitt vedtatte budsjett for 2023, men siden bevilgningen var kjent før fellesrådet vedtok budsjettet for 2023, tok man følgende bestemmelse inn i vedtaket:

«Bergen kirkelige fellesråd vedtar budsjettet og ber kirkevergen tilpasse det til Byrådets budsjettvedtak» (burde vært Bystyrets budsjettvedtak)

Endringene innarbeides i revidert budsjett.

INVESTERING	Tildelingsbrev 2023	I vedtatt budsjett 2023	Avvik
Gravplass-ramme	25 831 000	25 800 000	31 000
Gravplass-ENØK-tiltak	2 000 000		2 000 000
Middelalderkirker-ramme	20 933 000	20 900 000	33 000
Kirke-ramme	13 443 000	13 400 000	43 000
Johanneskirken rehabilitering	11 593 000	11 600 000	
Kirker-ENØK-tiltak	13 000 000		13 000 000
Sum investeringsmidler	86 800 000	71 700 000	15 107 000

I BKF sitt budsjett for 2023 har vi lagt til grunn normaliserte strømkostnader. Det er derfor viktig at strømstøtteordningen videreføres i 2023.

Det vil også bli svært krevende å opprettholde planlagt aktivitet dersom lønns- og prisveksten blir vesentlig høyere enn det som foreløpig er kompensert.

Kirkevergen har foreslått at det lages skriftlige retningslinjer i for hvordan endringer i pensjonspremie behandles for å sikre konsistent og forutsigbar behandling av endringer i pensjonspremien.

Nedtrekket i rammebevilgningene til kirke og gravplass setter viktige prosjekter på vent. Etter bevilgningen til «ENØK-pakken» i 2023 gjelder dette spesielt videre utbygging av navnete minnelunder.

Kirkevergen anbefaler at fellesrådet aksepterer betingelsene i tildelingsbrevet, men samtidig tar forbehold om videreføring av strømstøtteordningen og mulig tilleggssøknad for å

kompensere for vesentlig høyere pris- og lønnsvekst enn det som ble lagt til grunn da BKF sendte sin budsjettsøknad våren 2022 og bystyret vedtok budsjett i desember 2022.

Kommunale mål for 2023 og økonomiplanperioden 2023 til 2026

Bystyrets overordnede målsetning for tilskuddet er:

«En rettferdig og inkluderende by: Den Norske Kirke og andre tros- og livssynssamfunn i Bergen skal være inkluderende forsamlinger hvor enkeltmennesker møter tro, fellesskap og kultur. Alle skal få en verdig gravferd».

Når det gjelder de konkrete budsjettmål vises det til vedtatt budsjett 2023 / handlings- og økonomiplan for 2023-2026»

Hovedmål	Delmål	Indikator	Siste måling 2021	Forventet 2022	Mål 2023	Mål 2026
En attraktiv og levende by						
En rettferdig og inkluderende by	Den Norske kirke som sosiale og kulturelle nærmiljøsentre	Antall besøk på kulturtilbud og arrangementer		40 000	70 000	95 000
		Antall sosiale tiltak (diakoni)	3 571	2 500	2 700	3 000
		Antall åpne konserter og forestillinger		700	850	930
	Trygg gravferd etter eget valg	Andel av befolkningen det er gravreserver til - lovkrav min. 3%	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %
		Antall navned minnelund	7	8	9	16
Norges grønneste storby						
Trygg økonomistyring						

En attraktiv og levende by:

Bergen skal være en attraktiv og levende by som folk har lyst å bo i og besøke. En god by er en by som utformes på menneskenes og naturens premisser. En by med gode møteplasser, folkeliv, rom for spontanitet, gode idretts- og kulturopplevelser og hvor bilen tar mindre plass enn før. Derfor vil byrådet skape en grønn, levende, rettferdig og raus by som er attraktiv å oppleve, drive næring i, vokse opp i, arbeide i og bo i. Barn og unge er fremtiden, og derfor vil byrådet prioritere dem.

En rettferdig og inkluderende by:

Bergen skal være en rettferdig og inkluderende by for alle, med små forskjeller og like muligheter. Bergen skal være en god, rettferdig og inkluderende by, hvor det er godt å bo for alle uavhengig av økonomi, sosial bakgrunn, funksjonsnivå, livssyn og religiøs tilhørighet. Byrådet vil kjempe for likestilling, og ingen skal diskrimineres eller bli trakassert på bakgrunn av kjønn, etnisitet, religion, funksjonsevne, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk eller seksuell orientering. Som menneskerettighetsby vil byrådet legge menneskerettighetene til grunn for hele kommunens virksomhet.

Norges grønneste storby:

Bergen skal være Norges grønneste storby der klima og miljøhensyn legges til grunn for samfunnsutviklingen. Bergen har en målsetting om å være Norges grønneste storby. Det krever målrettet innsats og et temposkifte i klimaarbeidet. Klimakrisen er vår tids største utfordring og solidaritetsak, og Bergen må ta sin del av ansvaret. Vårt mål er derfor at Bergen skal halvere klimagassutslippene innen 2023, og vil styrke kommunens klimaarbeid. Vi må slutte å bygge ned naturen, opprettholde artsmangfold, sikre god dyrevelferd i kommunen og sørge for at alle har tilgang til grønne rekreasjonsområder.

Trygg økonomistyring:

Bergen skal være en ansvarlig by der trygg økonomistyring sees på som en forutsetning for å kunne levere gode tjenester av høy kvalitet, også i et generasjonsperspektiv. En ansvarlig og trygg økonomistyring, samsvar mellom kommunens inntekter og utgifter og en seriøs arbeidsgiverpolitikk tuftet på heltidskultur danner grunnlaget for å kunne levere gode tjenester av høy kvalitet og skape den byen vi ønsker. Byrådet vil bruke sin innkjøpsmakt

strategisk for å sikre at klima og miljø, arbeidsvilkår, tariffavtale, godkjent lærebedrift og seriositetskrav i større grad blir vektlagt i anbudene.

Virkemiddel for å nå mål

Bergen kommune yter tilskudd til Den Norske kirke/ Bergen kirkelige fellesråd. Det ytes ett tilskudd til drift og aktiviteter i menigheter og ett separat tilskudd til drift av gravferdstjenester inkludert gravkapeller, krematorier og gravplasser. Bergen kommune har gyldig plan for gravferdsutvikling.

Kilde: Bergen kommune, Handlings- og økonomiplan 2023-2026 og budsjett 2023, Tjenesteområde 06 – Overføringer til trossamfunn
https://pub.framsikt.net/2023/bergen/bm-2023-hop_23-26_1_brqn/#/budsa/orgstructuremain/06

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd takker for årets bevilgning og aksepterer de mål og styringssignaler som er gitt fra Bergen kommune i tildelingsbrevet for 2023 datert 06.03.2022.

Bergen kirkelige fellesråd forutsetter at strømstøtteordningen fra 2022 videreføres, og tar forbehold om mulig tilleggssøknad om midler i forbindelse med 1. og/eller 2. tertialrapport for å kompensere for vesentlig høyere pris- og lønnsvekst enn det som ble lagt til grunn da BKF sendte sin budsjettsøknad våren 2022 og bystyret vedtok budsjett i desember 2022.

BERGEN
KOMMUNE

BYRÅDSAVDELING FOR KULTUR, FRIVILLIGHET
OG INKLUDERING
BKFI - stab

BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD
Marken 34
5017 BERGEN

Vår referanse: 2023/26994-1
Saksbehandler: Heidi Beate Fagerbakke Aasen
Dato: 6. mars 2023
Deres ref.:

Tildelingsbrev Bergen kirkelige fellesråd 2023

Bergen bystyre vedtok i Bergen bystyre 14.12.2022 sak 343/22 å bevilge kr. 273 729 920 som tilskudd til drift og investering for 2023 til Bergen kirkelig fellesråd. Dette brevet og betingelsene for tilskudd skal styrebehandles hos mottaker, kopi av vedtak der betingelsene aksepteres skal sendes til Bergen kommune innen 1. april 2023.

Det er gitt tilskudd til aktiviteter og mål som fremkommer i søknaden om støtte for 2023. Tilskudd fra Bergen kommune skal samtidig anvendes til å oppnå mål vedtatt i kommunale planer eller i kommunens budsjett og økonomiplan.

I henhold til kirke- og gravferdslov tilrettelegger Bergen kommune de økonomiske rammene for forvaltningen av disse områdene. Etter fullmakt fra Bergen bystyret skal Bergen kirkelige fellesråd forvalte midlene og utføre de tjenester som lovene omfatter.

Kommunale mål for 2023 og økonomiplanperioden 2023 til 2026

Bystyrets overordnede målsetning for tilskuddet er:

«En rettferdig og inkluderende by: Den Norske Kirke og andre tros- og livssynssamfunn i Bergen skal være inkluderende forsamlinger hvor enkeltmennesker møter tro, fellesskap og kultur. Alle skal få en verdig gravferd».

Når det gjelder de konkrete budsjettmål vises det til vedtatt budsjett 2023/handlings- og økonomiplan for 2023-2026.

Konkrete økonomiske styringssignaler

Gravferdstjenesten omfatter alle innbyggere i byen. Utgiftene til denne tjenesten – gravferder og behovet for gravplasser - vil øke i årene framover. Det blir derfor en prioritert oppgave for BKF å disponere midlene innenfor rammebevilgningen slik at dette allmenne behovet sikres. Det er en målsetting for kommunen at bergenserne skal ha verdige grav- og gravferdstilbud.

Driftsmidler: Overføringsbeløpene på drift inkluderer bl.a. økning på kr. 1,0 mill. til drift og vedlikehold av gravplasser.

Investeringsmidler: Overføringsbeløpet tilknyttet investeringsbudsjettet representerer på tilsvarende måte 25 % av det vedtatte investeringsbudsjettet for 2023, og som er i tråd med overføringsordningen vedtatt i formannskapssak 387-99, og med fradrag for 100 % av antatt mva.-refusjon av investeringer, som beholdes i BKF for overføring til investeringsbudsjettet. Overføringen innebærer en opptrapping av overføringen til gravplassinvesteringer. Overføringsbeløpene på investering inkluderer kr. 15 mill. til ENØK tiltak, hvorav 13 mill. til kirkebygg og 2 mill. til gravplassbygg.

Postadresse:
P.b. 7700, 5020 BERGEN
Kontoradresse:
Rådhusgaten 10

Telefon: 55565556
E-post:
byr.kultur.frivillighet.inkludering@bergen.kommune.no
Internett: www.bergen.kommune.no

Rentekompensasjon: Overføringsbeløpet som gjelder den statlige rentekompensasjonen for investeringer på kirkesiden, vil oversendes fra byrådsavdeling for finans, næring og eiendom så snart beløpene for 2023 er kjente (ultimo desember 2023), og beregningene vil gjøres i tråd med prinsippene som er vedtatt av bystyret i forbindelse med tertialrapport 2-2006 (sak 279-06, møte 20.11.06).

Synliggjøring av Bergen kommune

Bergen kommune skal synliggjøres som tilskuddsgiver, eksempelvis i program, annonser, publikumsareal, rapporter, trykksaker, nettsider mm. Som hovedregel skal synliggjøring av Bergen kommune stå i forhold til bidraget relativt til andre bidragsytere. Det skal rapporteres særskilt om dette.

Relevant lovverk

Tilskuddsmottakere forventes å følge relevante lover og oppfylle forventninger til god offentlig drift. Kulturaktører som har det offentlige som hovedfinansieringskilde plikter blant annet å følge regelverket for offentlige anskaffelser.

Rapporter

Det skal rapporteres på oppfyllelse av mål i deres søknad og i forhold til kommunale mål. Det er videre et krav at følgende rapporter og regnskap leveres innen fristene: Årsrapport og regnskap, med rapportering på kommunale mål og regnskapsrapport til bystyret. Bergen kommune skal ha kopi av søknader og rapporter til andre tilskuddsparter hvis disse avviker fra tilsvarende til Bergen kommune.

Grønn strategi

Bergen kommune ønsker at byens arrangementer skal bli mer miljøvennlige og at arrangementer i byen har økt fokus på gjenbruk, energibruk og miljøvennlig transport. Arrangementer må også ha gode rutiner for å hindre forsøpling. Bergen kommune ønsker å minske bruken av engangsartikler generelt, og plast spesielt.

Dersom dere har spørsmål i forbindelse med dette kan dere ta kontakt med klimaseksjonen@bergen.kommune.no

Gravferdspolitikk

Gravferdsplan for Bergen kommune 2018 til 2028 skal være grunnlag for tjenester på området og for planlegging av virksomheten.

Søknad 2024

Frist for søknad om driftstilskudd for 2024 er 30. april 2023. En eventuell søknad sendes til postmottak@bergen.kommune.no. Det er en forutsetning for ny søknad at betingelsene i dette brev er oppfylt.

Det vil senere inviteres til møte om måloppnåelse og resultater 2023.

Utbetaling

Det vil i nær framtid - fra Byrådsavdeling for kultur, frivillighet og inkludering bli anvist til utbetaling kr. 68 432 480 til BKF's bankkontonummer 1503 30 92978. Beløpet er basert på 25 % av det budsjett (eksklusive kalkulatoriske poster) som ligger til grunn for bystyrets budsjettvedtak 15.12.2021, og slik det fremgår av oversikten i tabellen under.

Kontaktpunkter

Har dere spørsmål om målstyring og om utvikling av kirke- og livssynspolitikken kan kommunaldirektør Harm-Christian Tolden eller seksjonssjef Sølve Sætre kontaktes. Gjelder det forhold knyttet til overføring av midler kan seniorrådgiver Gunn Elisabeth Heggstad kontaktes.

Lykke til med virksomheten i det kommende året!

Med hilsen
BKFI - stab

Harm Christian Tolden - kommunaldirektør
Sølve Sætre - seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Bystyrets budsjettvedtak - Budsjett 2023/Handlings- og økonomiplan 2023-2026 - Bergen kommune:		
Overføringer fra bykassen v/BKFI til BKF		
Driftsbudsjett BKML	2023	Merknad
Vedtatt budsjett 2022		
Tjeneste 39000 Kirkelig administrasjon	18 184 012	
Tjeneste 39010 Kirker og menigheter	101 397 253	
Tjeneste 39300 Gravplasser og krematorier	55 583 410	
SUM	175 164 675	
Kompensasjon		
Tjeneste 39000 Kirkelig administrasjon	1 337 232	inkl. pensjon- og reguleringspremie
Tjeneste 39010 Kirker og menigheter	7 076 502	inkl. pensjon- og reguleringspremie
Tjeneste 39300 Gravplasser og krematorier	2 351 511	inkl. pensjon- og reguleringspremie
SUM	10 765 245	
Nye tiltak - Tjeneste 39300 Gravplasser og krematorier		
Drift og verdibevarende vedlikehold gravplasser	1 000 000	
SUM nye tiltak	1 000 000	
A. Overføringsbeløp drift (fra BKFI)	186 929 920	Grunnlag for overføringsbeløp 1. kvartal 2023
Investeringsbudsjett BKML	2023	Merknad
39010 - Kirker og menigheter		
Kirkeinvesteringer	13 443 000	
Middelalderkirker	20 933 000	
Johanneskirken rehabilitering	11 593 000	
ENØK tiltakspakke kirkebygg	13 000 000	
SUM	58 969 000	
39300 - Gravplasser og krematorier		
Kirkegårdsinvesteringer	25 831 000	
ENØK tiltakspakke gravplassbygg	2 000 000	
SUM	27 831 000	
B. Sum overføringsbeløp investeringer (fra BKFI)	86 800 000	Grunnlag for overføringsbeløp 1. kvartal 2023
Oppsummert BKFI		
25 % av overføringsbeløp drift (A)	46 732 480	
25 % av overføringsbeløp investering (B)	21 700 000	
25% av totalt overføringsbeløp	68 432 480	

DEN NORSKE KIRKE

BKF Kirkebygg

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Arne Tveit	710	20/06533-16	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
BKF - Bergen kirkelige fellesråd	7/23	08.03.2023

Loddefjord kirke - utvidelser - søknad om godkjenning

Vedlegg:

Loddefjord kirke - fasader, tilbygg2, A2, 08.04.22.pdf

Loddefjord kirke -Plan og perspektiv, tilbygg2, A3, 08.04.22.pdf

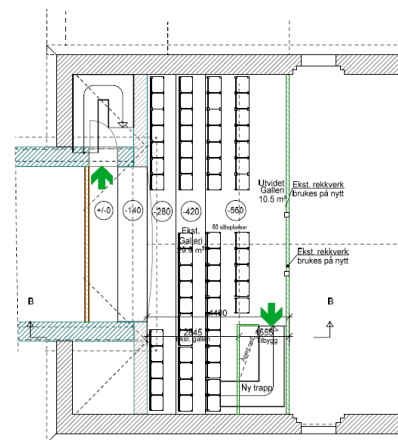
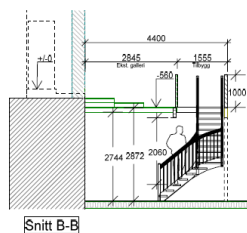
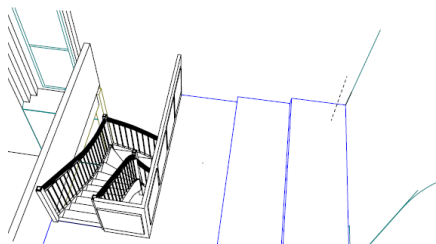
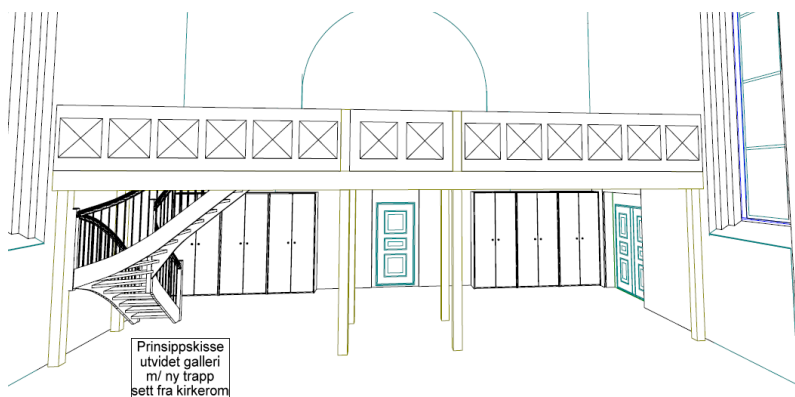
Saksframlegg

Loddefjord kirke - utvidelser - søknad om godkjenning

Loddefjord kirke er liten i forhold til antall medlemmer i soknet. Menigheten har lenge hatt ønsker om utvidelse av kirken, både for å kunne romme flere mennesker, men også for å legge bedre til rette for søndagsskole, kirkekaffe, rom for kirketjener, bedre rom for dåpsfølge, bedre toalettkapasitet, lagring m.m.

Utvidelsen handler om to ting:

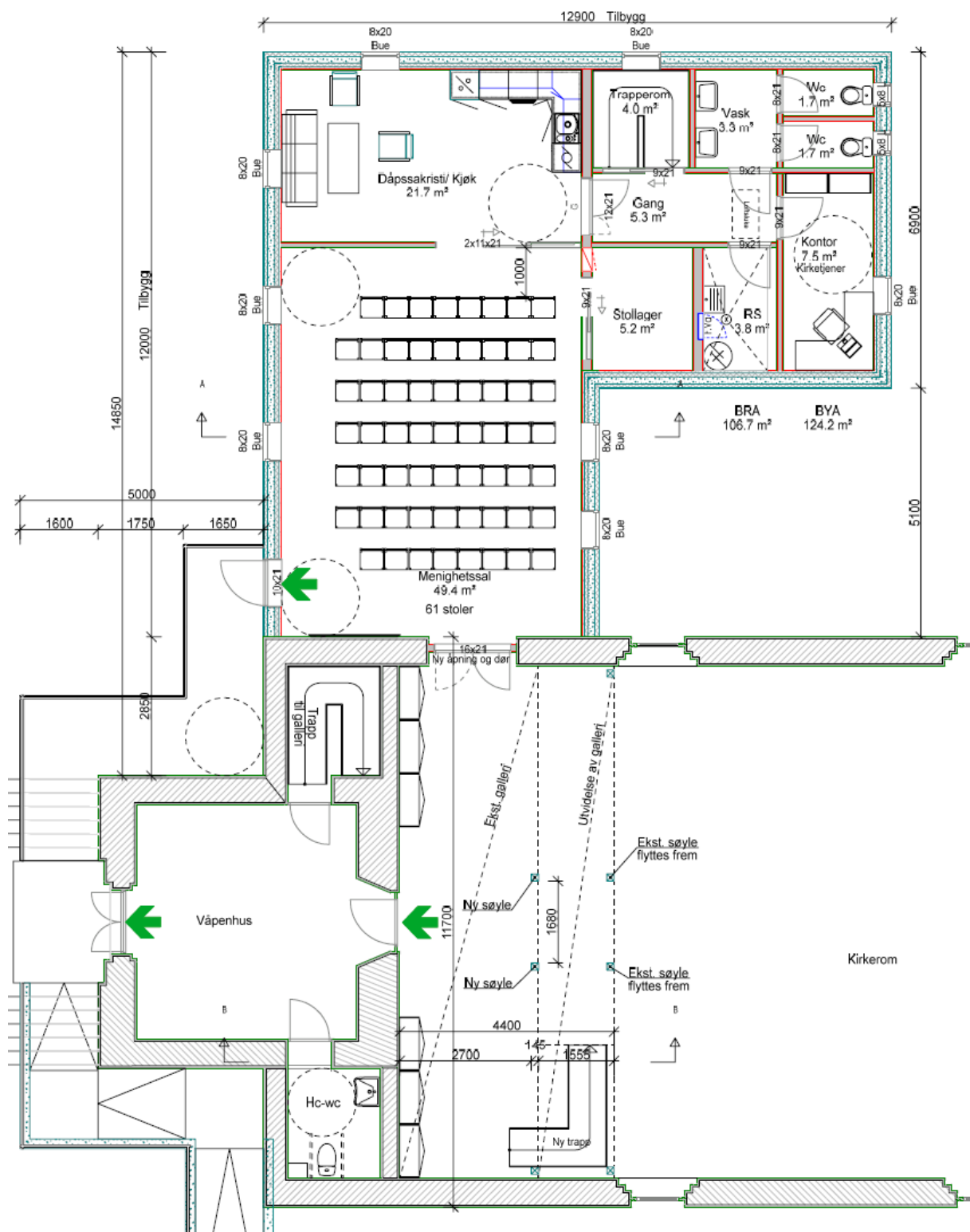
- 1) Utvidelse av galleriet, og en ny trapp fra kirkerommet og opp til galleriet. I dag har kirken 210 sitteplasser. Med et utvidet galleri vil dette tallet øke til ca 260 sitteplasser.

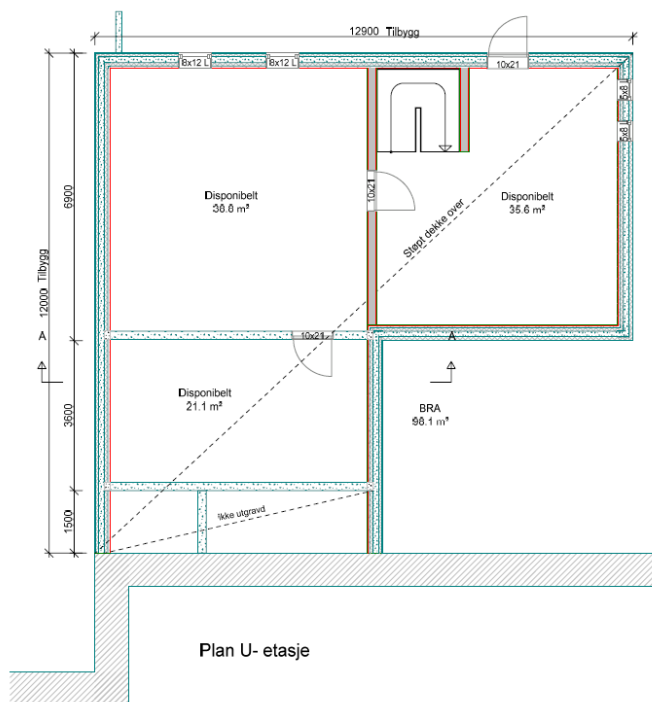
Plan 2. etasje
galleri
80 sitteplasser

Alle mål og høyder
tilpasses ekst. bygg

- 2) Tilbygg til kirken. Her har det vært tegnet mange ulike varianter. Det forslaget som menighetsrådet nå har gått inn for er kommet etter innspill fra menighetens byggekomite, råd fra Riksantikvaren og forslag fra arkitektene. Tilbygget vil gi plass til ca 60 stoler, i tillegg til dåpssakristi med tekjøkken, stollager, toaletter, kontor for kirketjener, og ulike lager (både i første etg. og i kjeller)

Plan 1. etasje
m/tilbygg menighetssal

Rommene i underetasjen vil ha noe begrenset bruk, blant annet fordi de ikke vil ha universell tilkomst fra kirkerommet.

Planene for utvidelse av Loddefjord kirke har lenge vært inkludert i fellesrådets økonomiplaner, men med nedskjæringen som kom fra og med 2023-budsjettet til kommunen, så ble planene for utvidelse av kirken tatt ut av planene.

En utvidelse av galleriet vil være lettere å få finansiert.

Selv om prosjektet per nå ikke ligger inne i økonomiplanene, så er det ønskelig å gjennomføre søknadsprosessene, slik at vi vet hva som er mulig å få til, så kan en se på finansiering i neste omgang. (Når Riksantikvaren var på befaring,

så ble det gitt signaler om at det burde være greit å få Riksantikvarens anbefaling for utvidelse av galleriet, men at det ville være mer usikkert om Riksantikvaren ville kunne anbefale utvidelse av kirken. Utvidelsen må også godkjennes av kommunens byggesaksavdeling.)

Menighetsrådet i Loddefjord har gjort følgende vedtak:

035/22 Tilbygg, Loddefjord kirke

Vedtak:

Loddefjord menighetsråd ønsker tegning forslag 2 som tilbygg til kirken. Menighetsrådet ber kirkebyggsjef å iverksette godkjenningsprosess overfor Riksantikvaren.

Vedtak:

Loddefjord menighetsråd ber kirkebyggsjef iverksette godkjenningsprosess overfor Riksantikvaren, jfr. vedlagte tegninger til nytt orgelgalleri.

Fellesrådets arbeidsutvalg hadde saken til behandling 21.02.(sak 7/23) med følgende vedtak: BKF's Arbeidsutvalg har drøftet saken og tatt den til orientering. Forslag til tiltak oversendes vernemyndighetene for godkjenning, men byggesøknad bør avvente til finansiering er på plass.

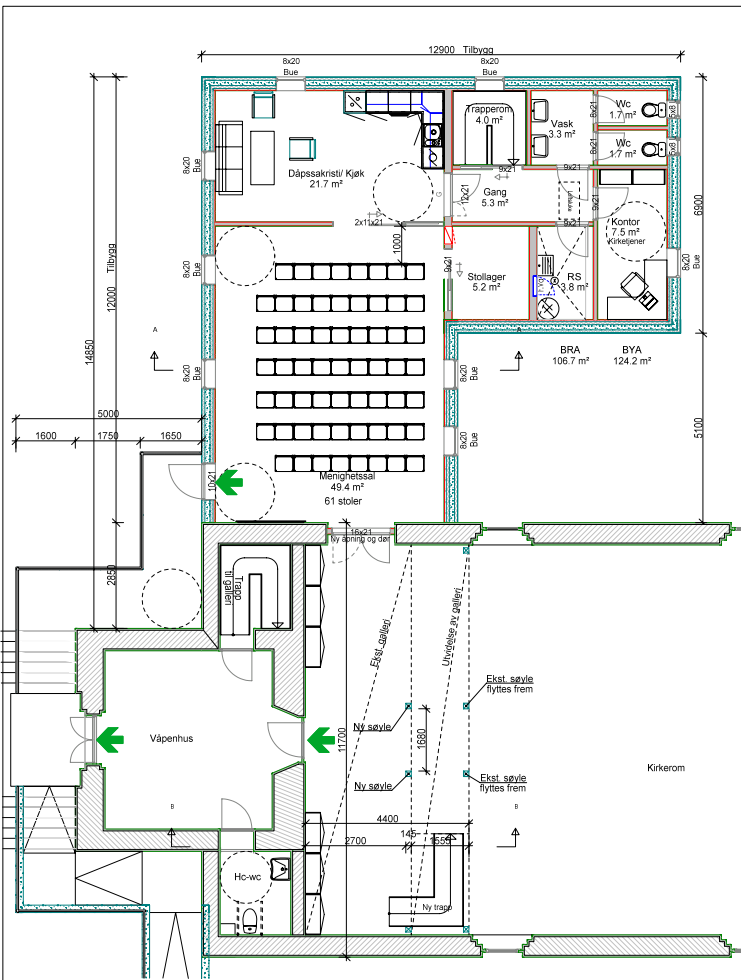
Grunnen til at arbeidsutvalget foreslår å vente med byggesøknad til finansiering er på plass, er at en godkjent byggesøknad foreldes etter 3 år.

Formelt sett er det etter dagens lov- og regelverk biskopen som står for den kirkelige godkjenningen, men med forpliktelse om å innhente rådgiving fra Riksantikvaren. I saker som dette vil Riksantikvarens rådgiving som regel ha avgjørende betydning.

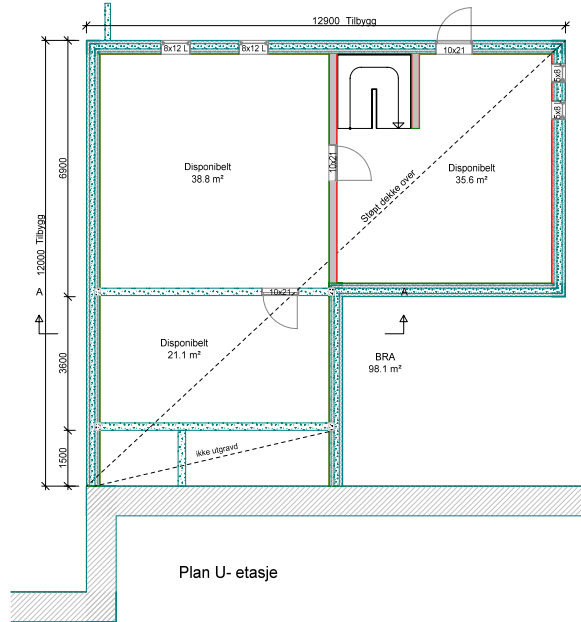
Kirkevergens forslag til vedtak

1. Bergen kirkelige fellesråd godkjenner planene for utvidelse av galleriet og tilbygg til Loddefjord kirke.
2. Saken sendes videre til godkjenning hos biskop, med kopi til prost.
3. Finansiering av prosjektet er noe en må komme tilbake til på et senere tidspunkt.

[Click here to enter text.](#)

Plan 1. etasje
m/tilbygg menighetssal

Plan U- etasje

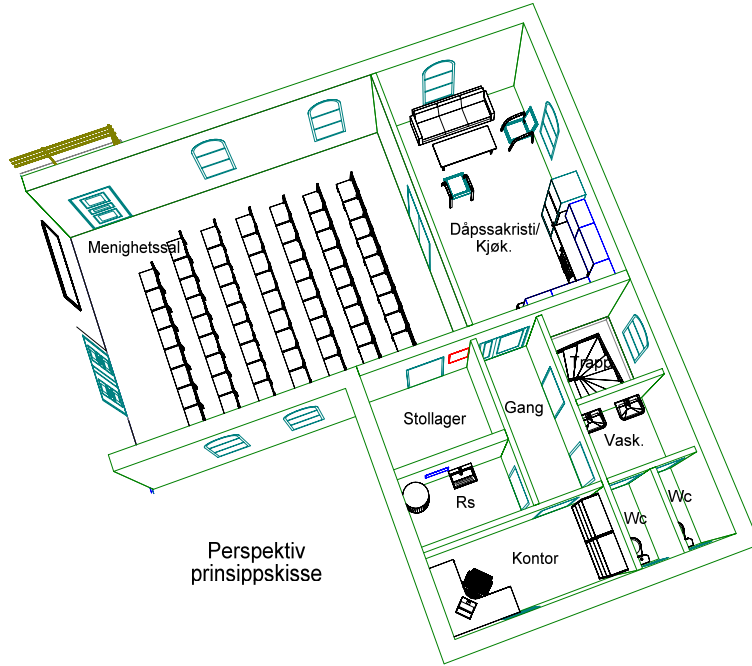
Alle mål og høyder
tilpasses ekst. bygg

Forslag2

DATA TEKNIKKEN SYSTEM		REV.	ANT.	REVIDERINGEN GJELDER	SIGN.	DATO
Prosjekt:	Loddefjord kirke					LODK2001
Byggested:	Frieda Fasmersv. 39. 5172 Loddefjord G.nr. B.nr.					A 500
Tegnet ved:	Planer tilbygg m/ utvidelse galleri					1:100, A3
Oppdr.giver:	Bergen kirkelige fellesråd - BKF					08.04.2022
 Akasia Johan Berentsens vei 109 5163 Laksevåg						md
						søh

- FORELØPIG TEGNING
- SØKNAD TILTAK
- ANBUDESTEGNING
- ARBEIDSTEGNING
- SOM BYGD TEGNING

Tegningen er beskyttet iht lov om opphavsrett

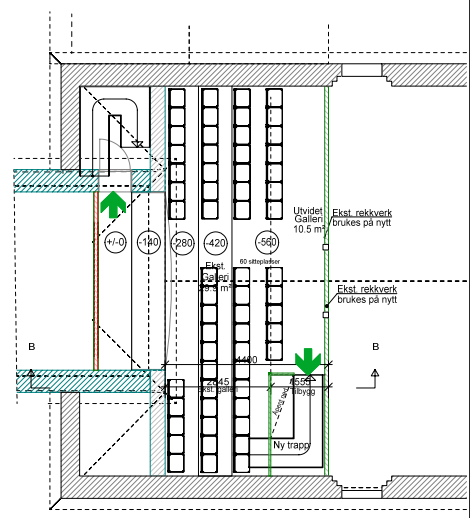
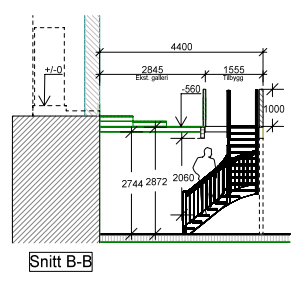
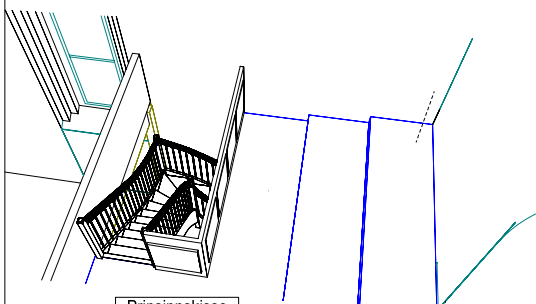
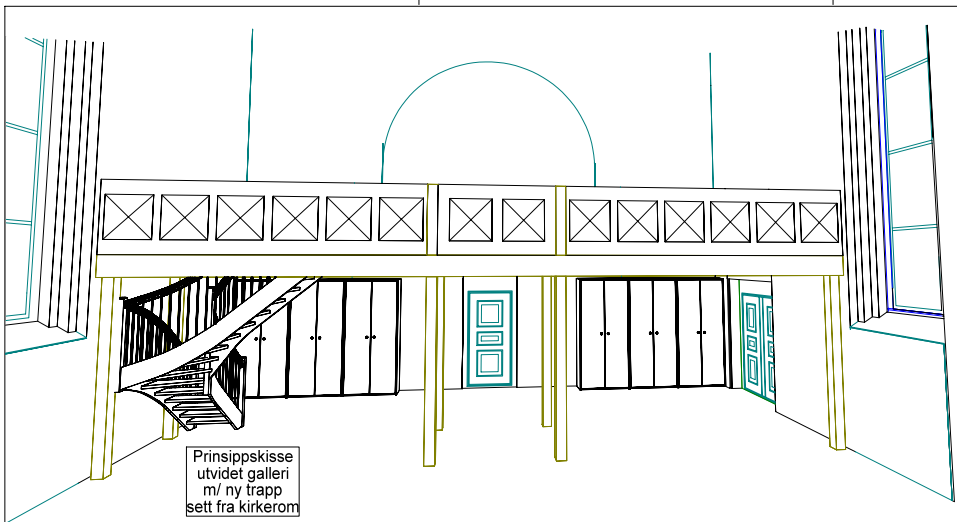

Perspektiv prinsippskisse

Forslag2

- FORELØPIG TEGNING
- SØKNAD TILTAK
- ANBUDSTEGNING
- ARBEIDSTEGNING
- SOM BYGD TEGNING

REV.	ANT.	REVIDERINGEN GJELDER	SIGN.	DATO
Prosjekt: Loddefjord kirke Byggested: Frieda Fasmersv. 39. 5172 Loddefjord G.nr. B.nr. Tegn ved: Innvendig perspektiv - tilbygg, A3 Oppdr.giver: Bergen kirkelige fellestråd - BKF			Prosjekt: LODK2001 Tegn nr: A 501 Dato: 08.04.2022 Tegner: md Kontroll: søh	
Akasia -verdier for generasjoner Akasia Johan Berentsens vei 109 5163 Laksevåg			Tegningen er beskyttet iht lov om opphavsrett	

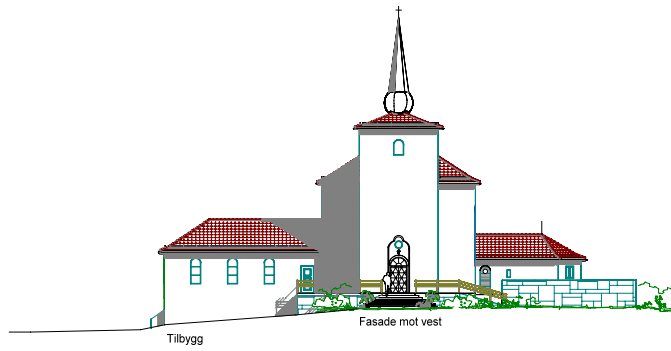
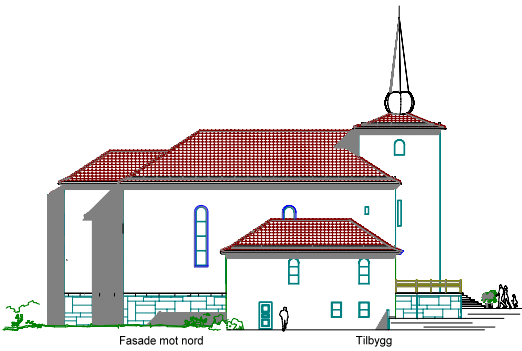
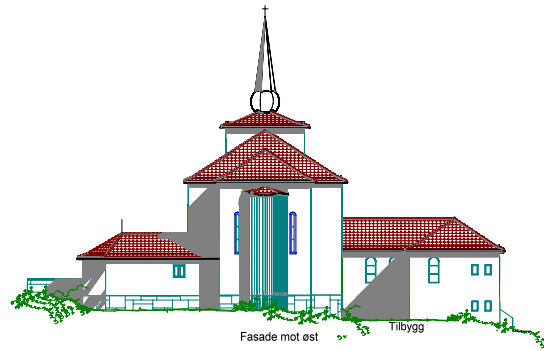
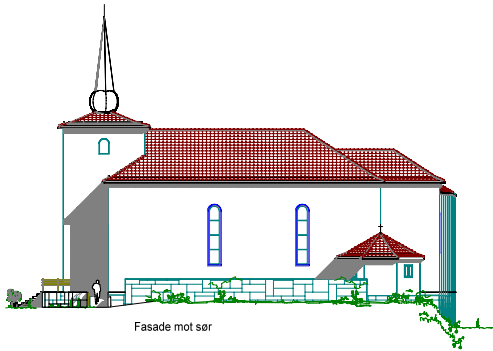
Alle mål og høyder tilpasses ekst. bygg

- FORELØPIG TEGNING
- SØKNAD TILTAK
- ANBUDSTEGNING
- ARBEIDSTEGNING
- SOM BYGD TEGNING

REV.	ANT.	REVIDERINGS GJELDER	SIGN.	DATO					
					PROSJEKT	PROSJEKT			
Prosjekt:		Loddefjord kirke							LODK2001
Byggested:		Frieda Fasmersv. 39. 5172 Loddefjord G.nr. B.nr.							A 507
Tegnet ved:		Plan, snitt, innv. perspektiv - utvidet galleri							1:100, A3
Oppdr.giver:		Bergen kirkelige fellestråd - BKF							24.03.2022
									md
									søth
Tegningen er beskyttet iht lov om opphavsrett									

Akasia
Johan Berentsens vei 109
5163 Laksevåg

Forslag 2

- FORELØPIG TEGNING
- SØKNAD TILTAK
- ANBUDSTEGNING
- ARBEIDSTEGNING
- SOM BYGD TEGNING

REV.	ANT.	REVIDERENGENS BELEDER	SIGN.		DATO	
Prosjekt: Loddefjord kirke					LODK:2001	
Byggeskt: Frieda Fasnersv. 39, 5172 Loddefjord G.nr. B.nr.					A502	
Type: Fasader, A2					1:200	
Oppdrag: Bergen kirkelige felleseråd - BKF					08.04.2022	
 Akasia Jørgen Berentsens vei 109 5163, Loddefjord					mcl	
					søh	

DEN NORSKE KIRKE

BKF Gravplass

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Inghild Hareide Hansen	800	20/00409-99	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
BKF - Bergen kirkelige fellesråd	8/23	08.03.2023

Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg - Oppnevning av nytt varamedlem

Saksframlegg

Ifølge gravplassutvalgets mandat skal nye medlemmer og varamedlemmer oppnevnes av fellesrådet.

Varamedlem Janeke Vatne fra Human – Etisk Forbund har sagt fra seg vervet fra og med 2023. Human – Etisk Forbund har foreslått Siri Hortman, som er gravferdstaler i forbundet, som erstatter for Janeke Vatne.

Human – Etisk Forbund har innehatt vervet som første varamedlem i gravplassutvalget, og det fortsetter slik frem til neste valg høsten 2023. Praksisen er at første varamedlem møter fast på utvalgets møter.

BKF takker Janeke Vatne for innsatsen hun har gjort som både medlem og varamedlem siden gravplassutvalget startet opp i 2016.

BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd behandlet saken i møte 21.02.2023 sak 8/23

BKF Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråds vedtak:

Bergen kirkelige fellesråds arbeidsutvalg anbefaler Bergen kirkelige fellesråd å oppnevne Siri Hortman som varamedlem i Bergen kirkelige fellesråds Gravplassutvalg.

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd oppnevner Siri Hortman som varamedlem i Bergen kirkelige fellesråds Gravplassutvalg.

DEN NORSKE KIRKE

Bergen Kirkelige Fellesråd

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Mette Svanes	271	22/12953-4	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
BKF - Bergen kirkelige fellesråd	9/23	08.03.2023

Uttalelse til høring om adgang til å vektlegge samlivsform ved tilsetning

Vedlegg:

Høringsnotat - adgangen til å vektlegge samlivsform ved tilsetning i Den norske kirke

Saksframlegg

Saken gjelder

Kirkerådet har sendt ut på høring forslag som berører adgangen til å vektlegge homofil samlivsform ved tilsetninger i Den norske kirke. Høringsnotatet er vedlagt. Bakgrunn for saken er et forslag fra Åpen folkekirke til Kirkemøtet om at Den norske kirke skal slutte å bruke unntaksbestemmelsene i Likestillings- og diskrimineringsloven. Kirkerådet vil på bakgrunn av høringen ta stilling til hva som skal fremmes for Kirkemøtet i 2023.

Likestillings- og diskrimineringsloven legger til grunn at det ikke er tillatt å forskjellsbehandle mennesker på grunn av seksuell orientering, etnisitet, funksjonsevne, samlivsform osv. Dette gjelder også ved ansettelse. Det er imidlertid gitt rom for unntak;

§ 9. Lovlig forskjellsbehandling

Forskjellsbehandling er ikke i strid med forbudet i § 6 når den

a. har et saklig formål

b. er nødvendig for å oppnå formålet og

c. ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller de som forskjellsbehandles

I arbeidsforhold og ved valg og behandling av selvstendig næringsdrivende og innleide arbeidstakere er direkte forskjellsbehandling på grunn av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk bare tillatt hvis denne egenskapen har avgjørende betydning for utøvelsen av arbeidet eller yrket, og vilkårene i første ledd er oppfylt.

Videre har loven bestemmelser om innhenting av opplysninger om dette, bl.a. i §30:

Innhenting av opplysninger om etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse og samlivsform er likevel tillatt hvis opplysningene har avgjørende betydning for utøvelsen av arbeidet eller yrket.

Innhenting av opplysninger om søkerens samlivsform, religion eller livssyn er tillatt hvis virksomheten har som formål å fremme bestemte livssyn eller religiøse syn, og arbeidstakers stilling vil ha betydning for å gjennomføre 4 formålet. Dersom slike opplysninger vil bli krevet, må dette oppgis i utlysningen av stillingen.

Innenfor rammene av likestillings- og diskrimineringsloven fattet Kirkemøtet i 2007 (KM sak 07/07) et vedtak som gir tilsettingsorganer i Den norske kirke rettslig adgang til å vektlegge likekjønnet samlivsform ved tilsetning, i alle fall for vigslede stillinger.

Spørsmålet er om Kirkemøtet skal videreføre de gjeldende rammene for forskjellsbehandling ved tilsetning, eller om praksis skal endres slik at det ved tilsetninger ikke lenger skal være rom for å praktisere det ene synet på homofilt samliv, som i dag er et mindretallssyn.

Kirkerådet legger til grunn at Kirkemøtet vil kunne stramme inn tilsetningspraksis, uten at en også på generelt grunnlag går bort fra at det eksisterer to teologisk legitime syn i det underliggende lærespørsmålet. Konsekvensen av en eventuell innstramning i tråd med forslaget fra Åpen folkekirke, er at det på ett praktisk felt – tilsetningspraksis – blir en endring.

Kirkerådet legger til grunn at Kirkemøtet har myndighet til å fastsette endrede regler for tilsetning i hele trossamfunnet, ikke bare i rettssubjektet Den norske kirke. Kirkerådet foreslår at Kirkemøtet skal treffe et generelt vedtak som slår fast at tilsettingsorganer i Den norske kirke ikke skal forskjellsbehandle søkere på grunn av likekjønnet samlivsform, for eksempel slik:

Tilsettingsorganer i Den norske kirke skal ikke forskjellsbehandle søkere på grunn av likekjønnet samlivsform.

Kirkevergens vurdering

Bergen kirkelige fellesråd har i våre ansettelse ikke benyttet anledningen til å vektlegge likekjønnet samlivsform ved ansettelse i noen av våre stillinger. Vi anerkjenner viktigheten av likebehandling uavhengig av etnisitet, funksjonsevne, alder, kjønnsidentitet eller samlivsform, og vi ønsker et arbeidsfellesskap med mangfold og likestilling. Fellesrådet anbefales å stille seg bak Kirkerådets forslag til vedtak.

BKFs arbeidsutvalg fattet slikt vedtak:

BKFs arbeidsutvalg anbefaler fellesrådet å støtte Kirkerådets forslag til vedtak om å ikke vektlegge samlivsform ved ansettelse i Den norske kirke.

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd støtter Kirkerådets forslag til vedtak om å ikke vektlegge samlivsform ved ansettelse i Den norske kirke

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Høring – adgangen til å vektlegge samlivsform ved tilsetning i Den norske kirke

Høringsnotat 20. desember 2022

1 Innledning og oversikt

Kirkerådet sender med dette på høring en sak der hovedspørsmålet er om tilsettingsorganer i Den norske kirke, for eksempel menighetsråd, kirkelige fellesråd og bispedømmeråd, fortsatt skal ha adgang til å legge vekt på homofil samlivsform ved tilsetninger.

Etter det administrasjonen i Kirkerådet vet, er det nå ett bispedømmeråd i Den norske kirke som legger opp til å kunne bruke den adgangen til forskjellsbehandling på grunn av homofil samlivsform som følger av likestillings- og diskrimineringsloven § 9, jf. § 30. Kirkerådet har ikke kunnskap om praksis i de kirkelige fellesrådene og menighetsrådene.

Saken har bakgrunn i at Åpen folkekirke ved brev til Kirkerådet 7. oktober 2021 har meldt en sak til Kirkemøtet:

På vegne av Åpen folkekirkes 39 medlemmer i Kirkemøtet fremmes sak til Kirkemøtet i 2022 om at Den norske kirke skal slutte å benytte seg av unntaket i likestillings- og diskrimineringslovverket.

I brevet heter det blant annet (våre kursiveringer):

Den norske kirke har gjennom beslutninger og initiativ de siste årene gjort store framskritt når det gjelder anerkjennelse og behandling av LHBT+.

(...)

Vedtakene som ble gjort på Kirkemøtet i 2007 er fortsatt gjeldende når det gjelder muligheten til å diskriminere *søkere som er gift med en av samme kjønn* til *vigslede stillinger* i Den norske kirke.

(...)

Det er fortsatt ulike syn på ulik tilsetningspraksis innad i rettssubjektet og blant ulike arbeidsgivere i Den norske kirke på fellestråds- og menighetsrådsnivå. Kirkelige arbeidsgivere har fremdeles anledning til å benytte seg av unntakene i lovverket og diskriminere homofile prester ved *tilsetninger*, noe de også gjør i praksis. I lys av vigselsvedtakene i 2016 og 2017 og holdnings- og arbeidsmiljørappporten «Å være en sak», mener vi i Åpen folkekirke at det er nødvendig at Kirkemøtet gjør en ny behandling og tar stilling til hvorvidt *Den norske kirke som trossamfunn* skal følge loven og likebehandle alle arbeidstakere, eller om det fortsatt skal være mulig å benytte seg av unntaket og fortsatt kunne diskriminere.

Åpen folkekirke ønsker derfor å melde en sak til Kirkemøtet 2022, hvor det legges opp til at Kirkemøtet skal vedta at Den norske kirke som trossamfunn skal slutte å benytte seg av unntakene i likestillings- og diskrimineringslovverket.

Kirkerådet har forstått henvendelsen fra Åpen folkekirke slik at den knytter seg til «forskjellsbehandling av søkere som er gift med en av samme kjønn» i forbindelse med «tilsetning». Høringsnotatet er derfor avgrenset til å gjelde spørsmålet om ev. forskjellsbehandling av søkere på grunn av likekjønnet samlivsform (ekteskap eller partnerskap).

I punkt 2 nedenfor blir det kortfattet redegjort for relevante rettslige rammer, og punkt 3 beskriver hovedtrekk i bakgrunn og status i dag. Punkt 4 behandler noen presiseringer og avgrensinger, blant annet mot spørsmålet om forskjellsbehandling på grunn av sivilstatus (ekteskap vs. samboerskap).

Høringsnotatet skisserer i punkt 5 et forslag til vedtak i Kirkemøtet om at tilsettingsorganer i Den norske kirke ikke skal forskjellsbehandle søkere på grunn av likekjønnet samlivsform.

Kirkerådet legger til grunn at denne saken ikke har læremessig karakter. Kirkemøtet vil kunne stramme inn praksis i tilsettingssaker uten at en går bort fra at det eksisterer to teologisk legitime syn i det underliggende lærespørsmålet, som har bakgrunn i Kirkemøtets vedtak i 2007 (KM sak 07/07).

2 Kort om rettslige rammer

2.1 Likestillings- og diskrimineringsloven

Den klare hovedregelen etter lov 16. juni 2017 nr. 51 om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) er at det ikke er tillatt å forskjellsbehandle på grunn av blant annet seksuell orientering. Ulovlig

forskjellsbehandling omtales i loven som «diskriminering». Lovens hovedbestemmelse i § 6 første ledd første punktum har følgende ordlyd:

Diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder eller kombinasjoner av disse grunnlagene er forbudt.

Med «seksuell orientering» siktes det til homofile, lesbiske og bifile. Seksuell orientering inkluderer både seksuell legning og seksuell praksis, blant annet likekjønnet samlivsform. Vernet gjelder i prinsippet også heterofile, men har størst praktisk betydning for homofile.

Loven gjelder på alle samfunnsområder – blant annet ved utlysning og ansettelse, jf. §§ 2 og 29. Unntaksbestemmelsen (første og andre ledd) som det allerede er vist til, lyder slik (kursivert her):

§ 9. Lovlig forskjellsbehandling

Forskjellsbehandling *er ikke i strid med forbudet i § 6* når den

- har et saklig formål
- er nødvendig for å oppnå formålet og
- ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller de som forskjellsbehandles

I arbeidsforhold og ved valg og behandling av selvstendig næringsdrivende og innleide arbeidstakere er direkte forskjellsbehandling på grunn av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, *seksuell orientering*, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk *bare tillatt hvis denne egenskapen har avgjørende betydning for utøvelsen av arbeidet eller yrket, og vilkårene i første ledd er oppfylt.*

Unntaksbestemmelsen må ses i sammenheng med bestemmelsen om når det er tillatt å innhente opplysninger om «samlivsform». Slik innhenting er bare aktuelt der det etter § 9 er adgang til å vektlegge opplysningene, se særlig § 30 annet og tredje ledd (kursivert her):

Innhenting av opplysninger om etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse og *samlivsform* er likevel tillatt hvis opplysningene har avgjørende betydning for utøvelsen av arbeidet eller yrket.

Innhenting av opplysninger om søkerens *samlivsform*, religion eller livssyn er tillatt hvis *virksomheten har som formål å fremme bestemte livssyn eller religiøse syn*, og arbeidstakers stilling vil ha *betydning for å gjennomføre*

formålet. Dersom slike opplysninger vil bli krevet, må dette oppgis i utlysningen av stillingen.

Disse lovbestemmelsene har hatt de samme innholdsmessige grunntrekkene over lang tid, til tross for at de har blitt flyttet på i lovverket. Det betyr at også tidligere lovforarbeider er relevante for forståelsen av dagens regler. Ot.prp. nr. 79 (2008–2009) gir relativt omfattende veiledning som er relevant for rekkevidden av unntaksbestemmelsen i § 9 for trossamfunn:

Saklig formål – religiøst begrunnet

Utvalget [NOU 2008: 1 *Kvinner og homofile i trossamfunn*] anfører at det stilles krav om saklighet for at forskjellsbehandlingen skal være lovlig. Dersom forskjellsbehandlingen er religiøst begrunnet har forskjellsbehandlingen et saklig formål. For at en handling kan sies å være religiøst begrunnet, må det være tale om *forhold* som har nær sammenheng med selve religionsutøvelsen, dvs. praktiseringen av religionen. Hva som skal anses som religionsutøvelse er et lærespørsmål begrunnet i det enkelte trossamfunns lære.

Trossamfunn kan ikke vilkårlig stille krav om kjønn eller samlivsform (ved ansettelser). Etter EUs likestillingsdirektiv og rammedirektiv, må kravet om kjønn eller samlivsform være et "regulært og avgjørende ervervsmessig krav". Kravet må være regulært ut fra trossamfunnets egen praksis selv for sentrale religiøse stillinger og kan ikke brukes til å unnlate å ansette en person som trossamfunnet av andre grunner ikke ønsker å ansette. Det er imidlertid ikke nødvendig at kravet må stilles konsekvent – regulært er et svakere uttrykk enn konsekvent. Det vil således neppe være i strid med direktivene at enkelte menigheter eller biskoper stiller kravet mens andre ikke gjør det innenfor samme trossamfunn.

Det må avgrenses mot handlinger begrunnet i fordommer mot homofile og stereotype oppfatninger om kvinner og kjønnsroller som ikke er religiøst forankret. Det samme bør i utgangspunktet gjelde praksis, kultur eller tradisjon i trossamfunnet. (...)

Utvalget mener at det ikke bør stilles krav om enighet i trossamfunnet om en fortolkning av den religiøse læren. Dette innebærer at trossamfunn seg imellom kan forstå lære- og trosspørsmål på ulikt vis. Samtidig betyr det også at det er rom for uenighet om lære- og trosspørsmål internt i et trossamfunn. Ifølge utvalget kan forskjellsbehandlingen anses som religiøst begrunnet og ha et saklig formål, selv om det ikke er enighet om disse spørsmålene innad i trossamfunnet. Det bør heller ikke kreves at fortolkningen har støtte blant et (bestemt) flertall i trossamfunnet. Den norske kirke vil dermed kunne begrunne forskjellsbehandling av homofile også etter vedtaket på Kirkemøtet i

2007, siden kirken uttrykkelig mener at det er en kirkelig begrunnelse for begge standpunkter. (...)

I høringen framgår det at det kan være en kompliserende faktor at slike lære- og trosspørsmål kan variere så vidt mye innenfor det samme trossamfunnet. Det er lite forutsigbart for dem som eventuelt rammes av en forskjellsbehandling og kan så tvil om det faktisk er et religiøst lærespørsmål. *Hamar biskop* mener at lesbiske og homofile arbeidssøkeres behov for forutsigbarhet taler for en særlig begrenset unntaksadgang i bispedømmer hvor det allerede er åpnet for å ansette homofilt samlevende i partnerskap til prestetjeneste. *Møre bispedømmeråd* fremhever muligheten for at lokal tradisjon og forståelse i enkelte lærespørsmål kan variere, og dermed gi ulik praksis i slike spørsmål.

Departementet vil bemerke at forskjellsbehandlingen ikke må være vilkårlig, men være religiøst begrunnet. Det er nødvendig for å unngå at religionsfriheten blir brukt som grunnlag for forskjellsbehandling i tilfeller der det egentlig er andre forhold som har vært avgjørende (Ot.prp. nr. 79 (2008-2009) *Om lov om endringer i arbeidsmiljøloven, likestillingsloven, diskrimineringsombudsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven* side 40–41).

2.2 Kirkemøtets myndighet

Innenfor rammene av likestillings- og diskrimineringsloven er altså Kirkemøtets vedtak fra 2007 (KM sak 07/07) med på å definere hvilken mulighet arbeidsgivere i Den norske kirke har til å forskjellsbehandle på grunn av homofilt samliv ved tilsetting.

I 2007 hadde Kirkemøtet neppe formell myndighet til å binde trossamfunnet i det aktuelle lærespørsmålet. Frem til grunnlovsreformen i 2012 var det antakelig bare Kongen som øverste kirkestyre som hadde formell myndighet til dette i medhold av den tidligere Grunnloven § 16. Kongen var også øverste arbeidsgiver for prestene. Liturgimyndigheten som fra 1990-tallet var delegert fra Kongen til Kirkemøtet – først enkeltvis, så generelt fra 2006 – omfattet ikke dette spørsmålet.

Fra mai 2012 ble Kongens særskilte kirkestyre avviklet, og Kirkemøtet ble tydelig etablert som det øverste læreorganet i trossamfunnet. I den nye trossamfunnsloven § 12 første ledd er denne myndigheten bekreftet og kommet klarere til uttrykk enn tidligere. Kirkemøtet har læremyndighet i og på vegne av hele trossamfunnet.

Trossamfunnsloven § 12 andre ledd sier at Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser om blant annet kirkens organisering og kirkelige organer. Kirkemøtets organiseringsmyndighet kan blant annet brukes til å gi føringer for soknets utøvelse av sitt arbeidsgiveransvar.

I vedtaket i sak KM 10/22 er det forutsatt at Kirkemøtet kan vedta et felles personalreglement for hele trossamfunnet. Et slikt reglement kan legge rammer for utøvelse av arbeidsgiversvar i både rettssubjektet Den norske kirke og i soknene. Kirkemøtet kan blant annet fastsette prosedyrer for tilsetning, herunder om hvilke hensyn som skal vektlegges ved tilsetning. Reglementet må naturligvis utformes innenfor rammene som følger av alminnelig lovgivning, for eksempel likestillings- og diskrimineringsloven.

Kirkerådet legger til grunn at Kirkemøtet har myndighet til å fastsette at det ikke lenger skal være tillatt å legge vekt på likekjønnet samliv ved tilsetning i hele trossamfunnet Den norske kirke, ikke bare i rettssubjektet Den norske kirke.

3 Bakgrunn og status

Dagens tilsetningspraksis i Den norske kirke har som nevnt et grunnlag i KM sak 07/07 *Tilsetjing og vigsling i Den norske kyrkja av homofile i partnerskap. Konsekvensar av fråsegna frå Lærenemnda 2006*. Dette vedtaket tok konsekvensen av at Lærenemnda i 2006 var delt i vurderingen av homofilt samliv i partnerskap. Kirkemøtet åpnet for at tilsetningsorganer i Den norske kirke konkret kan ta stilling til om homofilt samliv skal vektlegges ved tilsetning. Vedtaket i 2007 innebar en endring sammenlignet med det som fulgte av Kirkemøtets vedtak i KM sak 08/97. Den viktigste endringen var at det ikke lenger var ett offisielt kirkelig syn i form av en felles rådgivning fra Bispemøtet og Kirkemøtet om ikke å vigsle og tilsette personer som levde i ordnet homofilt samliv.

Liturgisaken fra 2016 og 2017 dreide seg om vigsel av likekjønnede par, og Kirkemøtet vedtok at det i alle kirkens menigheter skal være rom for dette. Samtidig fastslo Kirkemøtet at prester ville ha frihet til å velge om de vil foreta vigsel av likekjønnede, og at andre kirkelig tilsatte også burde ha tilsvarende mulighet til å ikke medvirke ved den kirkelige handlingen. Kirkemøtet uttalte følgende i punkt 2 vedtaket i sak KM 17/16:

Kirkemøtet viser til tidligere vedtak som understreker at uenighet i dette spørsmålet teologisk bedømt ikke er av en slik karakter at det gudstjenestelige og sakramentale fellesskapet i Den norske kirke må brytes. Begge syn på likekjønnet ekteskap kan derfor gis rom og komme til uttrykk i kirkens liturgiske ordninger, undervisning og forkynnelse.

Etter det administrasjonen i Kirkerådet vet, er det nå ett bispedømmeråd i Den norske kirke som legger opp til å kunne bruke den adgangen til forskjellsbehandling på grunn av likekjønnet samlivsform som følger av likestillings- og diskrimineringsloven § 9, jf. § 30, og som Kirkemøtets vedtak fra 2007 åpnet for.

Kirkerådet har ikke kunnskap om praksis i de kirkelige fellestrådene og menighetsrådene.

4 Presiseringer og avgrensinger

4.1 Forskjellsbehandling av søkere på grunn av homofilt samliv

Kirkerådets forslag i punkt 5 nedenfor retter seg mot forskjellsbehandling på grunn av «likekjønnet samlivsform». Det er ment å dekke forskjellsbehandling av søkere som er gift med en av samme kjønn, og dessuten søkere i registrert partnerskap.

Når det i vedtaket fra 2007 dreide seg om partnerskap, var det fordi registrert partnerskap var den eneste ordnede samlivsformen som den gangen var åpen for likekjønnede par. Ekteskapsloven ble gjort kjønnsnøytral først fra 1. januar 2009. I 2007-sakens innramming var det forutsatt homofilt samliv i registrert partnerskap. Dette ble for ordens skyld presisert av Bispemøtes flertall:

Bispemøtets flertall vil understreke at når det ikke anser homofilt samliv for å være en hindring for vigsling eller tilsetning i vigslede stillinger, gjelder dette homofilt samliv i registrert partnerskap (sak BM 28/07).

Sivilstatus eller sivilstand¹ for homofilt samlevende var altså ikke noe eksplisitt tema i saken – drøftelsene *forutsatte* registrert partnerskap. Gjennom hele vedtaket presiseres det at temaet er homofilt samliv i partnerskap. Vedtaket fra 2007 gir derfor kun konkret veiledning vedrørende homofile i ekteskap eller partnerskap.

Blant annet sivilstatus for *heterofile* par lå utenfor sakens ramme. Inndelingen gift vs. ugift samliv reiser egne problemstillinger, som ikke følger skillelinjen heterofile vs. homofile/likekjønnede par. Bakgrunnen for dette er at diskrimineringslovgivningen ikke omfatter spørsmålet om sivilstatus. Slik var det 2007, og det er ikke endret med dagens lov, se nærmere nedenfor i punkt 4.2.

Dette betyr at det ikke er noe *rettslig* i veien for å spørre om en søker er gift *eller* lever i samboerforhold, så lenge opplysninger om dette *vektlegges likt* overfor likekjønnede og ulikekjønnede par. I motsatt fall er det tale om forskjellsbehandling på grunn av seksuell orientering. Lovligheten av *slik* forskjellsbehandling må bedømmes etter

¹ Begrepene brukes gjerne om hverandre. Ifølge SSBs *Standard for sivilstand* har vi følgende kategorier av *sivilstand*: ugift, gift, enke/enkemann, skilt, separert, registrert partner, separert partner, skilt partner og gjenlevende partner. Folkeregisterforskriften tillater også å registrere «uoppgitt» i feltet sivilstand i folkeregisteret. Sivilstand omfatter ikke *samboer* i henhold til SSBs standard. I andre oversikter er det vanlig også å ta med status som *samboer* – gjerne også *enslig* og *forlovet*. I det videre benyttes begrepet *sivilstatus*. Til vårt formål er det da siktet til skillet mellom *samboer* på den ene siden og *gift/registrert partner* på den annen.

lovens § 9, og innhenting av opplysninger må knyttes til § 30 tredje, eventuelt andre ledd.

Visse stillinger forutsetter biskopens vedtak om vigsling, jf. tjenesteordning for biskoper § 8 første ledd. Dette høringsnotatet går ikke inn i spørsmålene om ev. binding av biskopens vigslingsmyndighet, myndigheten til å gi såkalt tjenestebrev eller biskopens tilsynsmyndighet mer generelt. Åpen folkekirkes melding av sak tar heller ikke opp disse problemstillingene.

Saken som nå er på høring, er innrettet mot spørsmålet om det skal eller ikke skal være fortsatt adgang innenfor Den norske kirke til å anvende likestillings- og diskrimineringslovens bestemmelse i § 9 om lovlig forskjellsbehandling ved tilsetning begrunnet i seksuell orientering i form av likekjønnet samlivsform.

4.2 Forskjellsbehandling begrunnet i sivilstatus er ikke omfattet av likestillings- og diskrimineringsloven

Enkelte har ment at sivilstand i betydning skillet gift/samboer er rettslig relevant når det skal avklares hva en arbeidsgiver etter diskrimineringslovgivningen har lovlig adgang til å innhente opplysninger om i forbindelse med en tilsettingssak. Det kan skyldes at likestillings- og diskrimineringsloven bruker uttrykket «samlivsform» i bestemmelsene om innhenting av opplysninger i § 30 andre og tredje ledd (ordlyden er gjengitt ovenfor i punkt 2.1). Lest isolert kan disse bestemmelsene om blant annet «samlivsform» skape en misforståelse. Dette uttrykket kan nok etter alminnelig språkbruk også eventuelt peke i retning av at spørsmålet om *sivilstatus* (samboerskap eller ekteskap) både for heterofile, homofile eller andre er en relevant problemstilling.

Likevel omhandler ikke diskrimineringslovgivningen spørsmålet om sivilstatus, altså om personen lever i gift eller ugift samliv. Og som nevnt var det slik også 2007.²

Det er «seksuell orientering» som er det relevante diskrimineringsgrunnlaget i vår sammenheng, jf. lovens § 6. Som nevnt inkluderer dette uttrykket både seksuell legning og praksis. Men ikke noe sted i forarbeidene til nåværende eller tidligere tilsvarende bestemmelse omtales sivilstatus som relevant ved drøftingen av denne forbudsbestemmelsen. Derimot omtales det eksplisitt i et par andre sammenhenger i lovens forarbeider at sivilstatus faller *utenfor* den rettslige reguleringen.³ Det samme fremgår av juridisk litteratur.⁴

² Det er ikke nødvendig å gå nærmere inn i endringer i lovgivningen som har skjedd siden 2007. I hovedsak har endringene vært tekniske, med plassering i nye lover, og det har ikke skjedd endring i spørsmålet vi tar opp her.

³ Se Prop. 81 L (2016–2017) s. 331 og høringsnotatet fra BFD 19. oktober 2015 s. 8 og s. 64–65.

⁴ Se *Anne Jorunn Bolken Ballangrud og Margrethe Søbstad*, Likestillings- og diskrimineringsloven. Lovkommentar, 2021, som slår fast at «sivilstand er (...) heller ikke et vernet diskrimineringsgrunnlag etter loven» (s. 536).

Det betyr at sivilstatus heller ikke *kan* være relevant ved unntaksbestemmelsen i § 9. Unntaket i § 9 fra hovedregelen i § 6 må nødvendigvis knytte seg til innholdet i begrepet seksuell orientering.⁵ Et unntak fra en hovedregel om forbud kan nødvendigvis ikke omfatte *mer*⁶ enn hva forbudet omfatter. Da ville det ikke være et unntak fra forbudet, men *et forhold som ikke er forbudt* å vektlegge etter hovedregelen. Det er nettopp slik det forholder seg med opplysninger om sivilstatus. Nedenfor skal det likevel knyttes noen merknader til forholdet mellom de to rettslige begrepene «seksuell orientering» og «samlivsform».

Det er en nær sammenheng mellom §§ 6 og 9 på den ene siden og bestemmelsene om lovlig innhenting av opplysninger fra en søker på den andre.⁷ Med mindre en søker selv uoppfordret gir opplysninger, blir problemstillingen hvordan et tilsettingsorgan får tilgang til opplysninger om seksuell orientering. Her er hjemmelen lovens § 30 andre og tredje ledd. I disse to bestemmelsene ser vi at det *ikke* er seksuell orientering arbeidsgiver har lov til å innhente opplysninger om, men søkers *samlivsform*. Det fremgår av lovens forarbeider at det var et bevisst valg *ikke å tillate* innhenting av opplysninger om seksuell orientering.⁸ Det er derfor på det rene at de to begrepene «seksuell orientering» og «samlivsform» ikke er sammenfallende. Allerede ordlyden viser det, og som sagt viser forarbeidene at det ble gjort et bevisst skille.

Spør vi om hva samlivsform betyr, er det klart at det i alle fall omfatter hvilket kjønn «den personen [har] som arbeidssøkeren utøver sitt samliv med», jf. Ot.prp. nr. 79 (2008–2009) side 46.⁹ Samme sted kommer det frem at departementet ønsket å markere et skille mellom «seksuell legning/orientering/identitet og seksuell praksis/samlivsform». Det riktige må derfor være å si at begrepet samlivsform retter seg mot søkerens seksuelle *praksis* – men da begrenset til slik praksis *innenfor rammen av et samliv*. Vi kan derfor si at samlivsform rettslig sett er en *undergruppe*

⁵ Ordlyden i første setning i unntaksbestemmelsen i § 9 får frem dette: «Forskjellsbehandling er ikke i strid med *forbudet* i § 6 når den ...»

⁶ Unntaket i § 9 kunne tenkes å knytte seg til bare *et utsnitt* av hva som ligger i det rettslige forbudsbegrepet (diskrimineringsgrunnlaget) «seksuell orientering» – slik at *bare noe* av det som i utgangspunktet er forbudt, omfattes av unntaket. Men slik er det ikke.

⁷ Her er hovedregelen at forhold som det ikke er tillatt å innhente opplysninger om, er de samme som det er ulovlig å vektlegge i tilsettingsprosessen. Vi ser derfor at det er det samme begrepet – seksuell orientering – som er benyttet også i § 30 første ledd bokstav e om *forbud* mot å innhente opplysninger i forbindelse med tilsettingsprosesser. Det gir god sammenheng.

⁸ Se Prop. 81 L (2016–2017) side 275.

⁹ Begrepet samlivsform er nøytralt, og det vil i prinsippet gjelde både heterofil og homofil/likekjønnet samlivsform.

av seksuell orientering, ved at begrepet er *snevrere* og dekker færre kjennetegn hos vedkommende person enn det seksuell orientering gjør. Denne forståelsen er også lagt til grunn i juridisk litteratur. Og som nevnt kan begrepet samlivsform ikke ta opp i seg elementer eller kjennetegn – her sivilstatus – som faller *utenfor* det mer vidtrekkende begrepet seksuell orientering.

5 Oppsummering og forslag

Det er på det rene at tilsettingsorganer i Den norske kirke i dag har rettslig adgang etter likestillings- og diskrimineringsloven til å vektlegge likekjønnet samlivsform ved tilsetning, i alle fall for vigslede stillinger der den som vigsles, gir et formelt løfte knyttet til kirkens læregrunnlag.

Spørsmålet er om Kirkemøtet skal videreføre de gjeldende rammene for forskjellsbehandling ved tilsetning, som har bakgrunn i Kirkemøtets vedtak fra 2007, eller om praksis skal endres, slik at det ved tilsetninger ikke lenger skal være rom for å praktisere det ene synet på homofilt samliv, som i dag er et mindretallssyn.

Kirkerådet legger til grunn at Kirkemøtet vil kunne stramme inn tilsettingspraksis, uten at en også på generelt grunnlag går bort fra at det eksisterer to teologisk legitime syn i det underliggende lærespørsmålet. Konsekvensen av en eventuell innstramming i tråd med forslaget fra Åpen folkekirke, er at det på ett praktisk felt – tilsettingspraksis – blir en endring.

Kirkerådet foreslår at Kirkemøtet skal treffe et generelt vedtak som slår fast at tilsettingsorganer i Den norske kirke ikke skal forskjellsbehandle søkere på grunn av likekjønnet samlivsform, for eksempel slik:

Tilsettingsorganer i Den norske kirke skal ikke forskjellsbehandle søkere på grunn av likekjønnet samlivsform.

Et slikt vedtak tar sikte på å binde tilsettingsorganene formelt. Kirkemøtet kunne velge å nå vedta en uttrykkelig bestemmelse i kirkeordningen for å tydeliggjøre intensjonen om rettslig binding. Etter Kirkerådets oppfatning vil det være mer naturlig at en slik formell bestemmelse tas inn i et felles personalreglement for hele Den norske kirke. Kirkemøtet vedtok som nevnt i sak KM 10/22 *Kirkelig organisering* at det skal utarbeides et slikt reglement for hele trossamfunnet.

DEN NORSKE KIRKE

BKF Administrasjonsavdelingen

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Mona Gangsøy Eide		23/01532-3	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
BKF - Bergen kirkelige fellesråd	10/23	08.03.2023

Statusrapporter og HMS rapport BKF 01/23**Vedlegg:**

Statusrapport KKD - 2023.02.DOCX

Statusrapport frivillighetsteamet - 2023.02.DOCX

Statusrapport kirkebygg - 2023.02.DOCX

Statusrapport gravplass - 2023.02.DOCX

Statusrapport økonomiavdelingen - 2023.02.DOCX

Statusrapport administrasjonsavdelingen - 2023.02.DOCX

Statusrapport HR og HMS - 2023.02

Saksframlegg

Se vedlagte statusrapporter og HMS-rapport

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd tar statusrapportene og HMS rapport til orientering

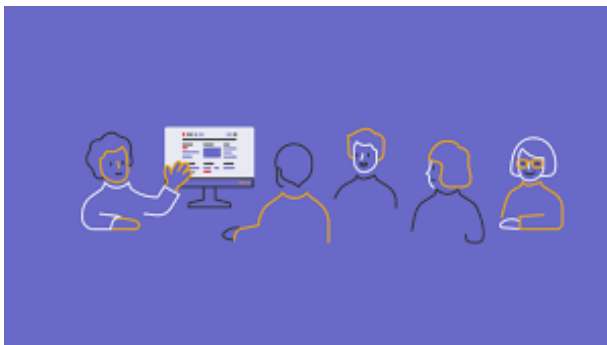
DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellestråd

Statusrapport avd. Kirkeliv, kultur og diakoni feb. 2023

Drift i avd. Kirkeliv, kultur og diakoni (KKD) ca. 140 ansatte.

- Driften er stabil. Bemanning knyttet til jul og nyttår har vært tilfredsstillende.
- Ny fast daglig leder i Fana er på plass fra 1.1.23. Han heter Trond Gjøvåg.
- Det er ansatt ny daglig leder i Eidsvåg/Biskopshavn. Velkommen til Therese Bodin.
- Desember og januar er en tid for medarbeidersamtaler. De fleste har gjennomført dette.

Her kan du se informasjonsvideo: [Kirka vår - video](#)

Kirka vår

– samlet plan for arbeidet i soknet

Kirka vår, er et digitalt verktøy for å jobbe med strategisk utvikling av menighetsarbeidet i Den norske kirke. Hva skal menigheten drive med, hvorfor og hvordan.

Kompetanse- og fagutvikling

- 13. februar var det fagsamling for diakoner i regi av bispedømmekontoret. Tema var nye verktøy for diakonien i soknet. Stikkord: Kyrkja vår (digitalt verktøy), nytt digitalt kurs – hva er diakoni? Link til filmer: <https://ressursbanken.kirken.no/nb-NO/2022/diakoni%20-%20en%20introduksjon/#na>
- Vi har nå to administrasjonsledere på grunnkurs for kirkeverger og daglige ledere i år. Dette er et kurs som går over seks dager fordelt på to samlinger, vår/høst. Kirkevergen tilrettelegger for at alle våre administrasjonsledere/daglige ledere gjennomfører kurset. Alle nytilsatte blir bedt om å delta. [Se kursinnhold her](#)

Evalueringsmøte – hjelp til jul 2022

9. mars kl. 13.00 har vi invitert til evalueringsmøte i forbindelse med førjulsaksjonen hjelp til jul. I desember var det mange menigheter som var involvert og delte ut matkasser, gavekort og annen hjelp til mennesker som var i en vanskelig økonomisk situasjon. Møtet er med tanke på å lære av hverandre og vurdere tiltak inn mot neste jul. Kanskje kan vi få til enda mer?

Utviklingsarbeid

 <p>Prismottakere 2022 i St. Jakob</p>	<h3>Hvem fortjener BKF's priser i 2023?</h3> <p>Hvert år deler Bergen kirkelige fellesråd ut fire priser. Nominér din kandidat til kulturprisen, pionérprisen, frivillighetsprisen og pris for årets frivillig 2023.</p> <p>Frist for alle prisene: Mandag 1. mai 2023</p> <p>Les mer på nettsiden: https://www.kirken.no/bergen/</p>
 <p>Diakon, administrasjonsleder og kateket i Skjold</p>	<h3>Book: Kirken på hjul</h3> <p>Kirken på hjul er fin å bruke i forbindelse med frivillighetsfest, menighetsmøte, bydelsfest, informasjonsarbeid, rekruttering av frivillige eller i forbindelse med en gudstjeneste.</p> <p>Book den gjerne i god tid.</p> <p>Booking Kirken på hjul</p>
 <p>Amanda Wahlen og kantor Tonje Eriksen</p>	<h3>Praktikantordning for kirkemusikk</h3> <p>Denne våren får fire organistpraktikanter sin egen mentor i Bergen. De får slik en mulighet til å oppdage hvordan en kirkemusikers jobbhverdag er. - Jeg har alltid lurt på hva det innebærer å være organist, sier Amanda Wahlen (16 år), som er praktikant i Biskopshavn.</p> <p>Les mer på nettsiden: https://www.kirken.no/bergen/</p>
 <p>Bildet er hentet fra aksjonen i Birkeland</p>	<h3>Prosjekt givertjeneste</h3> <p>Kirkevergen er nå klar til å kjøre runde to i prosjekt givertjeneste. Runde en var med Erik Iden og ble avsluttet i 2021. Nå har vår egen Jon Funder Nævdal overtatt stafettpinnen og tilbyr hjelp etter modell fra Erik Iden. Ett eksempler fra runde en:</p> <p>Fana sokn samlet inn kr 14 600,- i 2018 og kr 260 500,- i 2021.</p>

Statusrapport 12.oktober-31.januar 2023

Frivillighetsteamet i BKF

FRIDA

Kode	Framdrift
■	Tilfredsstillende
■	Trenger justering
■	Har stoppet opp

Menighetsprosjekt

Menighet	Prosjekt	Framdrift
Sandviken	Rekruttering av unge gjennom å utvikle digital praksis.	■
Loddefjord	Rekruttering av unge gjennom å utvikle digital praksis.	■
Nygård	Ledelse og oppfølging av frivillige til fredagskvelden	■
Birkeland	Helhetlig menighetsplan – frivillighetens plass/rolle	Slutført
Skjold	Det hvite huset	■
Åsane	Organisere frivillighetsarbeidet og få verktøy for rekruttering	■
Arna	Organisere frivillighetsarbeidet og få verktøy for rekruttering	■
Landås	Helhetlig plan for frivillighet	■
Slettebakken	Helhetlig plan for frivillighet	■
Løvestakksiden	Vegetarmiddag i nærmiljøet	■
Storetveit	Helhetlig plan for frivillighet	Slutført
Eidsvåg	Organisering og utvikling av frivillighetsarbeidet	■

Prosjektene slutføres innen 31.mars

Utviklingsprosjekter (felles for alle menighetene)

Prosjekt	Hensikt	Framdrift
Digital verktøykasse	Samle konkrete frivillighetsverktøy menighetene etterspør. Ekstra fokus på arbeidet med verktøykassen.	■
Kursrekke frivillighet	Etablere fast kursrekke. F.eks. rekruttering og mottak, frivillighetshjulet, den vanskelige samtalen, osv.	■

Statusrapport 12.oktober-31.januar 2023

Frivillighetsteamet i BKF

Frivillighetstall	Behov for å gjøre en opprydningsjobb. Hensikten er at Medarbeideren skal bli et bedre verktøy, det skal være lettere å sette seg inn i en ny menighet, samt å kunne hente ut statistikk på antall frivillige. Milepæl 1 er gjennomført, og modellen er inkludert i BKF's retningslinjer for Medarbeideren.	
Fagsystem på frivillighet (organisering, kommunikasjon, statistikk)	Sjekke og teste ulike plattformer <ul style="list-style-type: none"> • Mobilise • Planning Center • Credo/Medarbeideren 	
Digital felles utleieportal for lokaler i kirkene	Enklere og mer tilgjengelig info for publikum. Forenkle og effektivisere forespørsler, kontrakter og betaling. Starter på dette i mars 2023.	
Bruk av frivillig.no og TORGET til rekruttering	Vi har rekruttert syv nye frivillige i desember – februar (gul gruppe, uten relasjon). Vi setter nye frivillige i kontakt med menighet fortløpende.	
Byomfattende rekrutteringskampanjer	Lage byomfattende rekrutteringskampanjer innen ulike områder som besøkstjeneste, kulturarrangementer, og lignende.	
Utrede justert driftsmodell	Arbeid med justering av teamets arbeidsmetoder.	
Politiattest (etter hvert til verktøykassen)	Rutiner for søknad, innhenting og registrering av politiattest fra frivillige (personvern og beredskap). Etterspurt i FRIDA/menighetsprosjekt. Gjenstår: <ul style="list-style-type: none"> • Forankring og retningslinje av ansvarlige • Beredskapsplan og rutiner for attester som ikke vil vises/har anmerkninger 	
Etiske retningslinjer for frivillige medarbeidere	Utarbeide utkast til etiske retningslinjer for frivillige medarbeidere sammen med HR-avdelingen.	
Credo – mobilapp for gudstjenestemedarbeidere	Opplæring, kurs og implementering i menigheter. Er aktivert i: <ul style="list-style-type: none"> • Birkeland menighet • Landås menighet • Slettebakken menighet • Skjold menighet • Søreide menighet • Olsvik menighet 	

Kompetanseutvikling og nettverk med eksterne aktører

DATO	AKTIVITET
15. okt.	Webinar: <i>Frivillighetens samfunnsbidrag: Inkludering, demokrati, kriseberedskap</i>
16. okt.	Kulturkonferansen Vestland: <i>Frivillighet bygger samfunn</i>
5. des.	Webinar: <i>Sending fra Frivillighet Norges fagkonferanse på Frivillighetens dag</i>
6. des.	Seminar: <i>Kollektiv mobilisering i Frivillighetens år</i>
Jan.	Innspill til Kirkerådet ang. fagsystem for organisering av frivillige
2. feb.	Webinar: <i>Boklansering av «Frivillighet og ledelse av frivillige» (basert på forskningsprosjekt bestilt av Kirkerådet.</i>
3. feb.	Webinar: <i>Dialogmøte om samskaping (Vestland fylkeskommune)</i>

Statusrapport 12.oktober-31.januar 2023

Frivillighetsteamet i BKF

Teamets ressurser

- Fra 1. august 2022 har frivillighetsteamets ressurs vært redusert med 50 % på grunn av Hildes overgang til daglig leder i Birkeland menighet, og 1. januar sluttet hun helt i teamet.
- Nadine er frikjøpt 20 % for tillitsvalgsverv, 20 % velferdspermisjon, og jobber 60 % i teamet.
- Fra 1. februar startet Jo som administrasjonsledervikar i Fyllingsdalen menighet i 40 %, og jobber 60 % i teamet.
- Total ansattressurs i teamet p.t. er 220 % fordelt på tre personer.

Kirken på hjul

Kirken på hjul har blitt tatt godt imot i menighetene, og 9 menigheter har benyttet seg av vognen i ulike sosiale sammenhenger.

Her fra Løvestakkdagene høsten 2022.

	A	B	C	D	E
1	Dato	Låntaker	Bruk	Status	Kommentar
2	08.06.2022	BKF	Stiftsdaene 2022	Fullført	
3	11.06.2022	Nykirken	Stor familiedag i forbindelse med jubileet	Fullført	
4	12.06.2022	Skjold		Fullført	
5	13.06.2022	Sædalen	Treff for ungdomsledere	Avbestilt	Grunnet endring i arrangement
6	15.06.2022	BKF	Promotering av vogn på fellesrådsmøte i Skjold	Fullført	
7	18.08.2022	Birkeland	Loddsalg på Nesttun torg	Avbestilt	Fikk ikke tillatelse til å stå der
8	21.08.2022	Salhus	Kick-off for høstsemester	Avbestilt	Grunnet endring i arrangement
9	27.08.2022	Skjold	Speiderne bruke på stand utenfor Lagunen	Avvist	Dobbelbooking
10	27.08.2022	Løvestakksiden	Løvestakkdagene	Fullført	
11	28.08.2022	Landås	Landåsfest	Avbestilt	Arrangementet ble avlyst
12	28.08.2022	Salhus	Kick-off for høstsemester	Avbestilt	Dobbelbooking
13	28.08.2022	Skjold	Semesterstartgudstjeneste	Avbestilt	Dobbelbooking
14	01.09.2022	BKF	Kick-off for ansatte	Fullført	
15	08.09.2022	Skjold	Samling for frivillige	Avbestilt	Grunnet endring i arrangement
16	08.09.2022	Åsane	Medarbeiderfest	Fullført	
17	05.11.2022	Slettebakken	Menighetens dag	Fullført	
18	17.11.2022	Arna	Utdanningsmesse i Bjørnarhallen	Avbestilt	Grunnet plassmangel
19	01.12.2022	Laksevåg	Julegrantenning sammen med Initiativ Laksevåg	Fullført	
20	15.12.2022	Olsvik	I forbindelse med skolegudstjenester	Avvist	Grunnet store mengder snø
21	25.03.2023	Slettebakken	Fasteaksjonen	Bestilt	
22	18.10.2023	Søreide	Muligens flere uker i forbindelse med jubileet	Bestilt	

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

Statusrapport Kirkebygg – per 24.02.2023

Penger til ENØK-prosjekter

I Endelig budsjettvedtak for 2023, bevilget Bergen kommune 15 millioner til ENØK-tiltak i BKF. 13 millioner av disse er ment brukt på kirkebygg. Den største summen går til det planlagte nye bergvarmeanlegget i Landås, som også nå innbefatter nytt ventilasjonsanlegg med oppvarming fra bergvarmeanlegget.

Solcelleanlegget i Fridalen fikk nei fra byggesak, så der brukes heller pengene til SD-anlegg og luft-til-luft-varmepumper, dersom dette godkjennes av menighetsråd og biskop. Planene ellers er å installere solceller i Eidsvåg, og diverse luft-til-luft varmepumper.

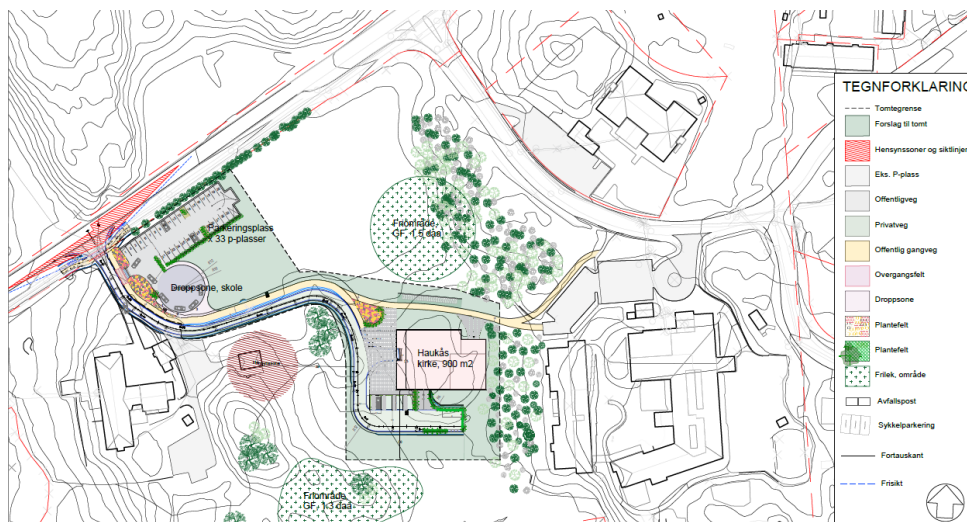
Flere av de 50 år gamle kirkene (eksempelvis Nygård og Biskopshavn) hadde fra starten av ESWA-opppvarming i taket. Disse systemene er i ferd med å slutte å virke og må erstattes. Her prøver vi, iallfall som en midlertidig ordning, å få installert luft-til-luft varmepumper. Biskopen har antydnet at dette bør være en midlertidig løsning frem til det kommer frem løsninger som er mer velegnet for oppvarming av kirkerom, evt. at en får råd til bergvarme i disse kirkene.

Vi vurderer også å montere varmepumper i noen menighetssaler, eksempelvis i Fana, Åsane og Biskopshavn. Etter samråd med AU, behandles de fleste av disse godkjenningene administrativt i fellesrådet, etter at menighetsrådene har godkjent prosjektet.

Noen av ENØK-investeringene tenkes også lagt inn i isolering, eksempelvis i Salhus, noen midler går til å forberede fremtidige ENØK-investeringer.

Reguleringsplan Haukås

Reguleringsplan for Haukås er lagt ut til offentlig høring. Ny kirketomt inngår i planen som er lagt ut. På folkemøte i januar kom det ingen innvendinger mot kirketomten, men både Statens Vegvesen og Vestland fylkeskommune har kommet med innspill som i verste fall kan gjøre at kirkebyggingen blir utsatt til ny E39 er bygget, og vi kan også bli pålagt å lage en egen svært omfattende reguleringsplan. Skjer dette, vil det være svært uheldig både for lokalsamfunnet, skolen, menigheten og fellesrådet. Vi har et godt samarbeid med planavdelingen i kommunen, og har god tro på at vi klarer å svare ut innvendingene, slik at kirkebygget kan innlemmes i reguleringsplanen som planlagt.

Innvendig rehabilitering Korskirken

Nå bygges det stillas i hele kirkerommet i Korskirken – alle vegger og tak skal nås fra stillaset

Korskirken ble stengt 01.02, og skal være stengt det meste av 2023 og 2024. Av tiltak som skal gjøres kan vi nevne følgende:

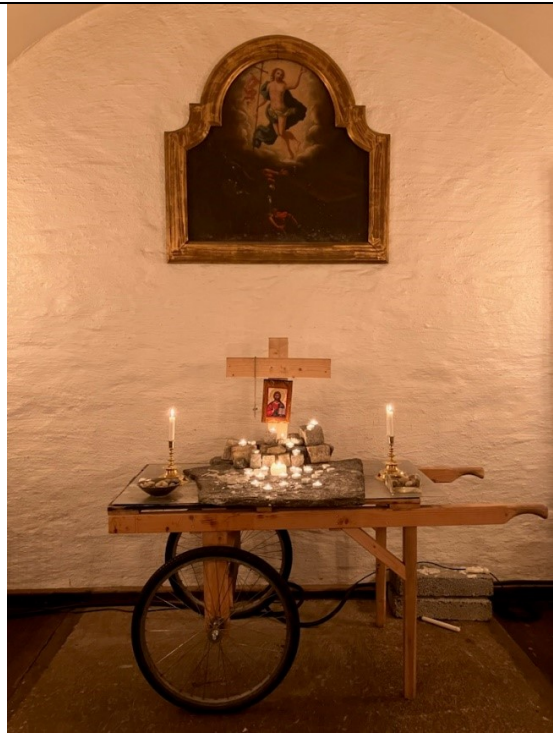
- Alle vegger rengjøres og kalkmales.
- Halvparten av gulvet i kirkerommet rehabiliteres, halvparten skal skiftes ut. Alle gulv skal isoleres.
- Det skal legges nytt varmesystem i gulvet og under alle faste benker; vannbåren varme koblet til luft-vann varmepumper i tårnet (frem til vi får tillatelse til å bore etter bergvarme i gaten utenfor)
- Ny kirkeløper fra våpenhuset til alterringen
- Det legges helt nytt elektrisk anlegg.
- Det legges sprinkleranlegg
- Det bygges nytt kjøkken
- Sakristiet bygges opp på nytt innvendig, etter at vi har fjernet sopp under gulvet
- All eksisterende belysning får ny innmat (LED). I tillegg legges ny belysning skjult over takbjelkene.
- Det bygges ny scene med lagerplass under scenen.
- Orgelet (Europas største Hollenbach-orgel) totalrenoveres og flyttes fremover på galleriet
- Det bygges HC-toaletter ved siden av våpenhuset, der det i dag er trapp til galleriet.
- Ny trapp til galleriet bygges inne i kirkerommet
- Alt eksisterende inventar av treverk rengjøres og olje behandles.
- Panel i taket som er lasert blir rengjort og flikket der det er behov.
- Knefall får nytt ilegg og skinn.
- 2 stk. maleri konserveres av konservator.
- Alle dører overflatebehandles med linoljemaling.
- Det blir lagt nytt gulv i våpenhuset.
- Skapene i våpenhuset (fra 1890) rehabiliteres

Forberedelsene til arbeidet har pågått i lang tid. I uke 6 var både biskopen og Riksantikvaren på besøk og fikk en grundig gjennomgang av prosjektet, sammen med representanter for Kirkens bymisjon. Nå utarbeides den formelle søknaden med alle detaljer. Det er gitt skriftlig godkjenning for å starte opp prosjektet selv om ikke formelle godkjenninger for alle detaljer foreligger.

Nærmere beskrivelser av prosjektet kan sendes dem som ber om det.

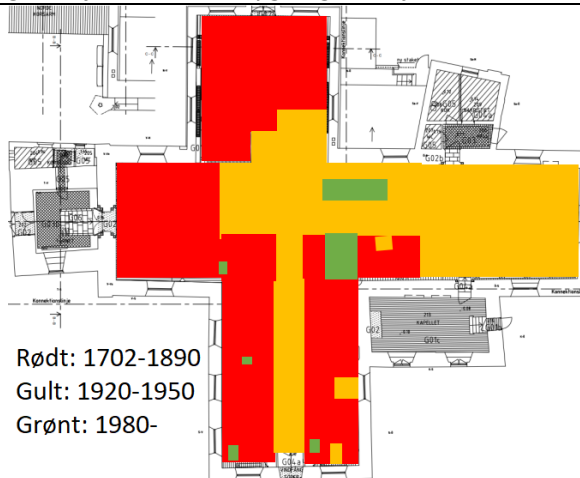
I prosjektperioden skal bymisjonen bruke kapellet og en brakke som er satt opp ved siden av.
 Rapport fra bymisjonsprest Trygve Stabrun:
 «Heisann, åpning av kapell/bålpanne gikk veldig bra! Vi hadde høye forventninger og alt ble innfridd. Bålpanne fungerte kjempe fint, med god stemning og mange samtaler. Det første gjestene gjorde når de kom inn i kapellet var å tenne lys 😊. Vi har de siste 2 årene spilt fast Nos 243 Gud skapte lyset. Nå sang de for full hals og vi måtte ta den 2 ganger 😊.»

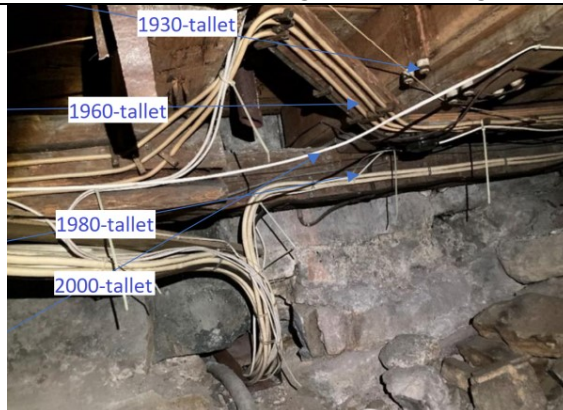
Ingeborg Magerøy fra Riksantikvaren og prosjektleder Øystein Mortensen kryper under gulvet for å studere bygningsdetaljer

Orgelet blir demontert og transportert til orgelverkstedet. (Orgelbygger Johannes Buder vant konkurransen om orgelrehablieringen)

Tregulvet i kirken er et lappeteppe fra ulike tidsepoker

Under kirkegulvet finner vi minst 4 generasjoner med elektriske kabler

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

Statusrapport Gravplass – per februar 2023

Drift og vedlikehold

Det er gjort målinger og laget miljørapport for Møllendal krematorium 6. og 7. desember. Selv om målingene viser resultat under utslippskravene ser vi at det er økning i utslipp fra tidligere målinger. Det vil derfor byttes filter som planlagt i 2023. Det planlegges utført i sammenheng med service høst 2023.

Det har vært skiftet ut bunner i ovenene på krematoriet på Møllendal og det var en av de større driftsoppgavene i høst.

Det har vært økt bruk av vektertjenester høsten 2023 på grunn av at det er mye uønsket aktivitet på Domkirkegården, Assistentkirkegården, St.Jacob kirkegård og på Solheim kirkegård.

Det foregår løpende drift på gravplassene og denne gang vil vi presentere en oppjustering av benkeplasser på Bønes kirkegård. Det har blitt støpt kant med storgatestein rundt for å sikre at en bedre avgrensning til gressareal. Det er samme standard som vi har andre steder. Buffersone langs vei på Bønes kirkegård har også blitt ryddet og terrenget er hyggeligere å ferdes i. På Møllendal har de etter hvert store kristorn ved oppgradert benkeplass fått et kroneløft.

Nå i januar har det også vært større arbeider med å utbedre et synkehull på Mjeldheim gravplass.

Investeringsprosjekter

I vinter har det vært arbeidet med videreutvikling av systematikken og en ny sjekklister for gjennomføring av BKF sine prosjekter, denne lanseres i disse dager.

Av prosjektene vil vi trekke frem at rett over nyttår begynte arbeidene med de store prosjektene på Fyllingsdalen gravplass. Dette arbeidet vil få vårt hovedfokus i 2023.

NML Loddefjord er utsatt helt til 2025 men det foregår mindre prosjektering og forberedelser slik at den kan stå ferdig i 2025, pga lang saksbehandlingstid må prosjektene være forberedes i lang tid før oppstart.

På Møllendal skulle bl.a. to murer rehabiliteres, den ene muren er ferdig, men frostvær innebar at ble det valgt å utsette den andre muren og sette opp muren på Fana kirkegård i stedet for, og i tillegg kommer bybanens arbeider i konflikt med vårt prosjekt på Møllendal. Muren på Fana gir et vesentlig estetisk løft for gravplassen og gir en god buffer mellom graver og skolen. Muren er bygget av kortreist stein som er saget ut fra NMLen på Fana i høst.

På grunn av reduserte midler til investering på gravplassene legges prosjektet med rehabilitering av gjerder på Møllendal i bero, med unntak av at en gjennomfører påbegynt prosjektering. Det meste av midlene som er avsatt til Møllendal gravplass vil bli benyttet til kollapsede rør og skadde murer.

Det er ikke mange urnegraver tilbake på Øvstun gravplass, på bakgrunn av det prioriteres det å anlegge et urnegravfelt på et mindre område som tidligere ikke har vært brukt til graver.

Vi ser allerede nå at det er lite trolig at vi får gjennomført rehabilitering av muren på Solheim i 2023. Det er nå et felles prosjekt med Bergen Vann, og vi antar at forberedelsene vil ta det meste av året.

Av bevilgningen til ENØK-prosjekt er det satt av to millioner kroner til utbedring av taket på driftsbygget på Møllendal.

Fordi det er økonomisk og trolig miljømessig mest forsvarlig, har vi valgt å kjøpe ut BKF/GPMs el-bil.

Vi har mottatt evaluering for prosjektene Møllendal NML MØLG 1905 og inngangspartiet på Nygård kirkegård NYGG1901. Evalueringen viser at prosjektene ikke var ferdig prosjektert før oppstart av arbeider. Det ble gjort endringer underveis i prosjektene som BKF ikke ble orientert om, til tross for løpende styringsmøter. Resultatet er uforholdsmessig høye kostnader til prosjektering og prosjektledelse i begge prosjektene. Iverksatte tiltak som følge av erfaringene med prosjektene: Endret prosjektmodellen i BKF/Akasia samt at BKF har styrket sin styring på prosjekter.

Gravplassmyndigheten (GPM)

Det er flere som dør vinteren 2022/2023 og det innebærer økt belastning på gravferdstjenestene samt saksbehandlingsoppgaver i administrasjonen.

Etablering av kisteregistrerings-system på bårerommene i Bergen og overgang til web-versjon av gravarkivsystemet Gravlund, har vært den viktigste oppgaven ved siden av ordinært arbeid. Det er for tiden stort sykefravær i enheten og det daglige arbeidet må prioriteres.

Gravplassmyndigheten deler likevel av sin kompetanse og var vertskap for, og deltok på, seminar og befaring Møllendal 20.01.2023. Det var rådsmedlemmer og ansatte i Samarbeidsrådet for Tros- og livssynsamfunn fra hele landet som var på besøk.

Gravplassmyndigheten arrangerer årlig møte med medarbeiderne i Begravelsesbyråene i Bergen. Det ble avholdt møte 23.02. Hovedfokus i år var overgang til elektronisk system for registrering av kister og web-løsning på gravarkiv. En web-løsning vil gi mulighet for utvikling av selvbetjeningsløsninger for byråene, som vil gi en effektiviserings- og sikkerhetsgevinst for alle brukere og BKF som forvalter tjenestene.

Vedtak fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark:

Det er fattet avgjørelse i to klagesaker hos Statsforvalteren i 2022. En sak 21/08748 fra Nygård kirkegård som gjelder bevaring av gravminne og fritak fra festeavgift, der klagepunkt om bevaring ble avvist pga at vilkår for klagebehandling ikke var oppfylt. I det andre klagepunktet som gjelder fritak for festeavgift ble BKF's vedtak stadfestet 09.01.2023. Den andre saken 21/10261 er fra Biskopshavn kirkegård og gjelder utforming av gravminne. BKF's vedtak som var i tråd med også ble stadfestet.

Den 20.02.2023 godkjente Statsforvalter gravfelt og rehabilitering av inngangspartiet og gravfelt på Nygård kirkegård som ferdig opparbeidet, etter at ferdigattest fra kommunen var mottatt, sak 20/06662-81.

Samling for lokale dialoggrupper

Den 21. og 22. januar møttes 8 lokale dialoggrupper og STL nasjonalt til samling. STL Bergen var vertskap for den første samlingen i 2023. Temaet var gravferd og «chaplaincy», eller livssynsbetjening som man kan kalle det på norsk. Les mer på [STL.no](https://stl.no).

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

Statusrapport økonomiavdelingen – februar 2023

Årsoppgjør 2022 – Menighetene

Årsregnskapet for forrige år skal i henhold til økonomiforskriftens bestemmelser fremlegges for respektive råd innen 22. februar.

Det er svært gledelig å konstatere at når sakspapirene til fellesrådet sendes ut er 22 av 25 menighetsregnskap ferdigstilt fra regnskapsførers side og oversendt til menighetene og revisor. For de tre resterende gjenstår kun mindre avklaringer.

Med korte tidsfrister er det svært viktig med tett dialog mellom daglige ledere/administrasjonsledere og regnskapsfører. Økonomiavdelingen har fulgt opp gjennom ukentlige statusmøter med oppdragsansvarlig regnskapsfører og bidratt med hjelp støtte og veiledning ved behov. «3-parts-samarbeidet» ser ut til å ha fungert godt – aldri tidligere har så mange menigheter vært så tidlige ute med regnskapsavslutningen.

I fjor så vi at det i mange tilfeller trakk i langdrag før revisor fikk signerte dokumenter i retur fra menighetene ette rådsbehandling. Revisor avgir ikke revisjonsberetning før dette er på plass. Forhåpentligvis blir dette også bedre i år.

Tilskudd fra DNK

I budsjett 2023 har vi lagt til grunn at tilskuddene for 2023 skal øke med 2,99 %, tilsvarende foreløpige signaler om endringene i statsbudsjettet. I brev fra Bjørgvin bispedømme er vi varslet om at årets tilskudd fra staten til DNK kun øker med 1,47 %. Slik vi leser mottatt informasjon fra Bjørgvin bispedømmekontor betyr det at trosopplæringstilskuddet økes med 1,47 %. Det samme er tilfelle for lønnstilskudd til kateketer, mens tilskuddet til diakoner er uendret fra 2022. Totalt gir dette en lavere forventet inntekt enn budsjettet med ca kr 550.000.

Utestående fordringer

Som forberedelse til årsoppgjøret er alle utestående fordringer i menighetene gjennomgått. En del saker er oversendt til inkasso, mens administrasjonsledere/daglige ledere selv følger opp de saker man av ulike årsaker ikke ønsker å sende til inkasso.

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

Statusrapport administrasjonsavdelingen - februar 2023

Fokus på opplæring

I 2022 ble det innført noen nye IT system, og det var betydelige endringer i noen av våre viktigste fagsystem. Det ble gitt informasjon og opplæring i forkant og underveis, men det er behov for mer opplæring. Dette kom tydelig frem i vernerunden i høst. Våren 2023 vil vi derfor ha fokus på opplæring i fagsystemet Medarbeideren, med alle dens moduler. I tillegg tilbys opplæring i Microsoft 365, med fokus på lagring og gjenfinning av dokument, og nye muligheter for samhandling og dokumentdeling.

Travel januar

Kirketorget har hatt en travel start på 2023. Det har vært uvanlig mange gravferder som skulle plasseres og bemannes. Samtidig har det vært høyt sykefravær i avdelingen. Systemet for registrering av gravferder har blitt byttet ut i samme periode.

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellelsråd

Statusrapport HR-avdelingen – februar 2023

HMS

Mål: Alle ansatte i Bergen kirkelige fellelsråd skal ha et godt og forsvarlig arbeidsmiljø.

Aktuelt

- Lokale lønnsforhandlinger ble gjennomført i desember. Vi fikk en god prosess, og kom til enighet med alle fagforeningene. Endring av tariffplassering for daglige ledere følger i etterkant av dette.
- Sykefravær i avdelingen: Vi har hatt fravær i avdelingen og har derfor måttet omprioritere og utsette en del oppgaver, som eks. drøftingsmøte med tillitsvalgte og AMU-møte i januar.
- Risikovurdering av arbeidsmiljø for BKF blir gjennomført i løpet av første kvartal
- Har startet dialog med Aider om nytt digitalt HR-system (del av eksisterende system for lønn – SD Worx)
- Oppfølging av vernerunder er i gang. Det er lagt ut tiltakslistene til lokale ledere ut fra funn fra vernerundene. Samordning og oppfølging er svært ressurskrevende, og vi klarer ikke å møte alle forventningene på dette området. HR ønsker derfor en dialog med verneombud om form og hyppighet på vernerunder og oppfølgingen av disse.
- Vi har inngått samarbeid med Nav Arbeidslivssenter både på virksomhets- og individnivå for mer målrettet arbeid med nærværarbeid, forebygging og oppfølging av sykefravær.
- Begrensninger i mulighet til midlertidig ansettelse gir utfordringer for måten vi driver deler av vårt arbeid.
- Det blir økt innsats på området likestilling, inkludering og mangfold framover. Dette kommer som pålegg fra myndigheter og kirkeråd. Vi kommer her til å følge opp med aktiviteter lokalt.

Risikoområder

Følgende områder vurderes som risikoområder innenfor HR/HMS:

- Utviklingsmuligheter for enkeltmedarbeidere
- Rekruttering og turnover
- Sykefravær
- Arbeidsbelastning
- Psykososialt arbeidsmiljø
- Kommunikasjon og samhandling

Psykososialt arbeidsmiljø

Vi ser at det er mange faktorer som påvirker det psykososiale arbeidsmiljøet, og at vi trenger å stå bedre rustet for å arbeide med dette. Det er planlagt å gjennomføre en overordnet risikovurdering, der bedriftshelsetjeneste, verneombud og tillitsvalgte deltar sammen med arbeidsgiver. Det ble i november gjennomført en opplæring i regi av bedriftshelsetjenesten, der begge arbeidsgiverlinjer var inviterte til å delta.

Sykefravær

BKF har som overordnet målsetting av sykefraværet ikke skal overstige 6 prosent.

I januar 2023 var samlet sykefravær på 4, 7 prosent, til tross for en heftig influensaseson. Vi ser at tilrettelegging, bl.a. med hjemmekontor gjør at folk klarer å arbeide en del selv om formen ikke er på topp.

4. kvartal 2022 endte vi på et sykefravær på 6, 3 prosent – altså noe over måltallet.

Orientering om sykefravær og hvordan dette følges opp er fast sak i BKF Arbeidsmiljøutvalg. Sykefravær er et område det er knyttet stor risiko til, og som vies stor oppmerksomhet i organisasjonen.

Avvik

I forbindelse med vernerunder blir det informert om hvordan man melder avvik. Vi ser at dette generer flere avviksmeldinger i perioden rundt vernerunder. Det er bra at det blir meldt inn avvik, men vi ser at vi må drive et kontinuerlig informasjonsarbeid for å holde oppe bevisstheten rundt dette.

Det er i perioden desember-februar meldt HMS-avvik knyttet til følgende områder:

- Psykososiale forhold
- Lav temperatur i bygg og varmestyring
- Manglende måking og snørydding
- Vedlikeholds- og oppussingsbehov

Det orienteres om innmeldte HMS-avvik og oppfølging av disse i Arbeidsmiljøutvalget.

DEN NORSKE KIRKE

Bergen Kirkelige Fellesråd

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler	Klasse	Saksmappe	Gradering
Siri Hoff Austgulen	414	19/04444-230	Ugradert

Råd/utvalg	Saksnummer	Møtedato
BKF - Bergen kirkelige fellesråd	11/23	08.03.2023

Referat- og orienteringssaker**Vedlegg:**

Protokoll BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd 21.02.2023

Saksframlegg

1. Protokoll fra møte i Arbeidsutvalget 21.02.23 - møte nr. 01/23
2. Muntlig orientering fra kirkevergen/fellesrådsleder

- Innspill til opplæring nye råd
- Kirkelig organisering

Kirkevergens forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

DEN NORSKE KIRKE

BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd

Møteprotokoll nr. 01/23

BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd

Møtedato: 21.02.2023 kl. 13:15
 Møtested: Kirkens hus, Marken 34, 5017 Bergen
 Arkivsak: 20/00035

Til stede: Asbjørn Valen, Leif Endre Grutle, Sølvi Mostrum Krabbedal,
 Ragnar Gjengedal, Bjørn Norstrand,

Fra administrasjonen: Mette Svanes (kirkeverge), Arne Tveit (kirkebyggsjef), Mette Rogstad Heimli (økonomisjef), Inghild Hareide Hansen (gravplassjef), Mona Gangsøy Eide (administrasjonssjef), Lars Kristian Stendahl Gjervik (sjef kirkeliv, kultur og diakoni), May Britt Skåtøy (HR-sjef)

SAKSLISTE	Side
Godkjenning av innkalling og saksliste	
<u>1/23</u> Godkjenning av innkalling og saksliste	2
Godkjenning av protokoll	
<u>2/23</u> Godkjenning av protokoll fra AU møte nr 06/22 - 29.11.22	2
Saker til behandling	
<u>3/23</u> BKF - Økonomirapport pr 31.12.2022	3
<u>4/23</u> Årsregnskap 2022	3
<u>5/23</u> Økonomiplan 2024 - 2027	4
<u>6/23</u> Landås kirke - nytt varmeanlegg, nye kirkebenker og ny rullestolrampe	4
<u>7/23</u> Loddefjord kirke - utvidelser	5
<u>8/23</u> Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg - Oppnevning av nytt varamedlem	6
<u>9/23</u> Uttalelse til høring om adgang til å vektlegge samlivsform ved tilsetting	6
<u>10/23</u> Statusrapporter og HMS rapport AU 01/23	7
Orienteringssaker	
<u>11/23</u> Referat- og orienteringssaker	7

Bergen, 24.02.2023

Ragnar Gjengedal (s)
 leder

 Mette Svanes
 kirkeverge

Godkjenning av innkalling og saksliste

1/23 Godkjenning av innkalling og saksliste

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	21.02.2023	1/23

Kirkevergens forslag til vedtak

Innkalling godkjennes
Saksliste godkjennes slik den foreligger

BKF Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Innkalling godkjennes
Saksliste godkjennes slik den foreligger

Godkjenning av protokoll

2/23 Godkjenning av protokoll fra AU møte nr 06/22 - 29.11.22

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	21.02.2023	2/23

Kirkevergens forslag til vedtak

Protokoll fra AU møte nr. 06/22 - 29.11.22 godkjennes

Møtebehandling

Det ble ikke fremmet alternative forslag til vedtak

BKF Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Protokoll fra AU møte nr. 06/22 - 29.11.22 godkjennes

Saker til behandling**3/23 BKF - Økonomirapport pr 31.12.2022**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	21.02.2023	3/23

Kirkevergens forslag til vedtak

BKFs arbeidsutvalg tar økonomirapporten pr 31.12.2022 til orientering.

BKF Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråds vedtak

BKFs arbeidsutvalg tar økonomirapporten pr 31.12.2022 til orientering.

4/23 Årsregnskap 2022

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	21.02.2023	4/23

Kirkevergens forslag til vedtak

BKFs arbeidsutvalg tar foreløpig årsregnskap for 2022 til orientering

BKF Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråds vedtak

BKFs arbeidsutvalg tar foreløpig årsregnskap for 2022 til orientering

5/23 Økonomiplan 2024 - 2027

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	21.02.2023	5/23

Kirkevergens forslag til vedtak

BKFs Arbeidsutvalg tar utkast til økonomiplan for Bergen kirkelige fellesråd for 2024-2027 til orientering.

BKF Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråds vedtak

BKFs Arbeidsutvalg tar utkast til økonomiplan for Bergen kirkelige fellesråd for 2024-2027 til orientering.

6/23 Landås kirke - nytt varmeanlegg, nye kirkebenker og ny rullestolrampe

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	21.02.2023	6/23

Kirkevergens forslag til vedtak

- 1) Bergen kirkelige fellesråd v/AU godkjenner at det bygges nytt varmeanlegg med vannbåren varme i Landås kirke, med bergvarme eller luft-til-vann anlegg.
- 2) Bergen kirkelige fellesråd v/AU godkjenner at dagens stoler erstattes med de foreslåtte benkene, spesialbygget til Landås kirke.
- 3) Kirkevergen gis fullmakt til å gjøre mindre justeringer i planene.
- 4) Forutsetningen for alle alt dette er et positivt vedtak fra Landås menighetsråd for detaljene i planene.
- 5) Prosjektet finansieres av fellesrådet, med penger fra ENØK-midlene som ble bevilget av Bergen kommune.
- 6) Søknad sendes videre til godkjenning hos Bjørgvin biskop, med kopi til prost.

BKF Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråds vedtak

- 1) Bergen kirkelige fellesråd v/AU godkjenner at det bygges nytt varmeanlegg med vannbåren varme i Landås kirke, med bergvarme eller luft-til-vann anlegg.
- 2) Bergen kirkelige fellesråd v/AU godkjenner at dagens stoler erstattes med de foreslåtte benkene, spesialbygget til Landås kirke.
- 3) Kirkevergen gis fullmakt til å gjøre mindre justeringer i planene.
- 4) Forutsetningen for alle alt dette er et positivt vedtak fra Landås menighetsråd for detaljene i planene.
- 5) Prosjektet finansieres av fellesrådet, med penger fra ENØK-midlene som ble bevilget av Bergen kommune.
- 6) Søknad sendes videre til godkjenning hos Bjørgvin biskop, med kopi til prost.

7/23 Loddefjord kirke - utvidelser

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	21.02.2023	7/23

Kirkevergens forslag til vedtak

BKFs Arbeidsutvalg har drøftet saken og tatt den til orientering

BKF Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråds vedtak

BKFs Arbeidsutvalg har drøftet saken og tatt den til orientering. Forslag til tiltak oversendes vernemyndighetene for godkjenning, men byggesøknad bør avvente til finansiering er på plass.

8/23 Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg - Oppnevning av nytt varamedlem

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	21.02.2023	8/23

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråds arbeidsutvalg anbefaler Bergen kirkelige fellesråd å oppnevne Siri Hortman som varamedlem i Bergen kirkelige fellesråds Gravplassutvalg.

BKF Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Bergen kirkelige fellesråds arbeidsutvalg anbefaler Bergen kirkelige fellesråd å oppnevne Siri Hortman som varamedlem i Bergen kirkelige fellesråds Gravplassutvalg.

9/23 Uttalelse til høring om adgang til å vektlegge samlivsform ved tilsetting

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	21.02.2023	9/23

Kirkevergens forslag til vedtak

BKFs arbeidsutvalg anbefaler fellesrådet å støtte Kirkerådets forslag til vedtak om å ikke vektlegge samlivsform ved ansettelse i Den norske kirke.

BKF Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråds vedtak

BKFs arbeidsutvalg anbefaler fellesrådet å støtte Kirkerådets forslag til vedtak om å ikke vektlegge samlivsform ved ansettelse i Den norske kirke.

10/23 Statusrapporter og HMS rapport AU 01/23

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	21.02.2023	10/23

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråds arbeidsutvalg tar statusrapportene og HMS rapport til orientering

BKF Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråds vedtak

Bergen kirkelige fellesråds arbeidsutvalg tar statusrapportene og HMS rapport til orientering

Orienteringssaker

11/23 Referat- og orienteringssaker

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	21.02.2023	11/23

Kirkevergens forslag til vedtak

BKFs Arbeidsutvalg tar sakene til orientering

Møtebehandling

1. Protokoll fra BKF møte nr. 06/22 -14.12.22 2.
2. Muntlig orientering v/Fellesrådets leder/kirkevergen

Orienteringer fra kirkevergen

- Kirkevergen sitter i programstyret for kirkelig organisering, og orienterte kort om arbeidet

- Bispedømmekontoret arbeider med plan for opplæring av nye menighetsråd, BKF har fått spørsmål om å komme med innspill til opplæringen. BKF kommer til å sende ut spørreundersøkelse til alle folkevalgte i menighetsrådene for å samle innspill til opplæringen for neste valgperiode.
- Ti av stiftelsene i Kirkens bymisjon er nå slått sammen til én stiftelse med ett styre. Gudmund Waaler sitter i styret, og kirkeverge Mette Svanes sitter i representantskapet

Orienteringer fra fellesrådsleder

- Det blir felles møte for AU i alle menighetsråd 29.mars. Vår nye biskop, Ragnhild Jepsen kommer med hilsen på 10 min på storskjerm

BKF Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråds vedtak

BKFs Arbeidsutvalg tar sakene til orientering